

E

EBRD = βλέπε European Bank for Reconstruction and Development.

ECB capital = το μετοχικό κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΚΤ ανέρχεται σε 5 δισεκατομμύρια ευρώ και δύναται να αυξηθεί κατά ποσά που αποφασίζει το Δ.Σ της ΕΚΤ με ειδική πλειοψηφία. Μόνοι μεριδιούχοι είναι 1) οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) της ζώνης του ευρώ κατά 100% του μεριδίου συμμετοχής των και 2) οι ΕθνΚΤ του ΕΣΚΤ που δεν συμμετέχουν στο Ευρωσύστημα, διότι η χώρα τους δεν έχει υιοθετήσει ακόμη το ενιαίο νόμισμα, κατά 5% και από 1.5.2004 κατά 7% του μεριδίου συμμετοχής τους στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ απλά και μόνο για την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας της ΕΚΤ. Οι τελευταίες δεν συμμετέχουν στη διανομή των κερδών αλλά ούτε υποχρεούνται στην κάλυψη των ζημιών της ΕΚΤ.

- Το μερίδιο συμμετοχής προσδιορίζεται με την κλειδα κατανομής (capital key). Σύμφωνα με το άρθρο 29, αποδίδεται στάθμιση στην κλειδα ίση με το άθροισμα α) του 50% του μεριδίου συμμετοχής του κράτους μέλους στον πληθυσμό της Ε.Ε και β) του 50% του μεριδίου συμμετοχής του κράτους μέλους στο ΑΕΠ της Ε.Ε σε τιμές αγοράς όπως μετρήθηκε την πενταετία που προηγήθηκε.

- Επειδή 11 ΕθνΚΤ μετείχαν αρχικά στο Ευρωσύστημα, μόνο αυτές κατέβαλλαν από 1.6.1998 το 100% της συμμετοχής τους δηλαδή ένα συνολικό ποσό 3.946.895.000 ευρώ ενώ οι ΕθνΚΤ των κρατών που δεν μετείχαν στη ζώνη του ευρώ κατέβαλλαν το 5% του μεριδίου συμμετοχής τους στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο και συνολικά 52.655.250 ευρώ. Με τον τρόπο αυτό από 1.6.1998 το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΚΤ ανήρχετο σε 3.999.550.250 ευρώ.

- Από 1.1.2001 η Ελλάδα εισήλθε στη ζώνη του ευρώ και το μερίδιό της αυξήθηκε κατά το υπόλοιπο 95% φθάνοντας από τα 5.141.000 στα 102.820.000 ευρώ. Από την ίδια ημερομηνία, λόγω αυτής της αναπροσαρμογής, το συνολικό κεφάλαιο της ΕΚΤ ανήλθε στα 4.097.229.250 ευρώ από τα οποία 4.049.715.000 ευρώ ήσαν οι εισφορές των ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ και 47.514.250 ευρώ οι εισφορές των υπολοίπων ΕθνΚΤ του ΕΣΚΤ (Αγγλίας, Σουηδίας και Δανίας).

- Μετά την παρέλευση πενταετίας και από 1.1.2004, αναπροσαρμόσθηκε η κλειδα κατανομής αφού ελήφθησαν υπόψη τα στοιχεία του πληθυσμού σύμφωνα με την τελευταία απογραφή και τα νεότερα στοιχεία του ΑΕΠ. Το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της ΕΚΤ μειώθηκε σε 4.032.824.000 ευρώ και η μείωση αυτή οφειλόταν κύρια σε απώλειες από τη διαχείριση διαθεσίμων λόγω της πτώσης των επιτοκίων. Από το ανωτέρω ποσό 3.981.920.000 ευρώ αντιστοιχούσε στα μερίδια των ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ και 50.904.000 ευρώ σε μερίδια ΕθνΚΤ εκτός της ζώνης.

- Την 1.5.2004 εισήλθαν στην Ε.Ε τα δέκα νέα κράτη της διεύρυνσης και οι ΕθνΚΤ αυτών έγιναν μέλη του ΕΣΚΤ. Σύμφωνα με το νέο άρθρο 49.3 του Καταστατικού όταν ένα ή περισσότερα κράτη γίνουν μέλη της Ε.Ε και οι ΕθνΚΤ αυτών μέλη του ΕΣΚΤ, τότε αυτόματα αυξάνεται το κεφάλαιο της ΕΚΤ. Η αύξηση προσδιορίζεται πολλαπλασιάζοντας τα αντίστοιχα μέχρι τότε ποσά με την αναλογία, εντός της επεκτεινόμενης κλειδας, μεταξύ της βαρύτητας των νέων ΕθνΚΤ και της βαρύτητας των ΕθνΚΤ που είναι ήδη μέλη του ΕΣΚΤ. Από 1.1.2007 η Βουλγαρία και η Ρουμανία κατέστησαν μέλη της Ε.Ε οπότε και πάλι ακολουθήθηκε η ανωτέρω διαδικασία. Την 1.1.2007 η Σλοβενία υιοθέτησε το ευρώ και από 1.1.2008 η Κύπρος και η Μάλτα έγιναν επίσης μέλη της ζώνης του ευρώ. Στον επόμενο πίνακα εμφανίζεται πως διαμορφώθηκε από την 1^η Ιανουαρίου 2008 η κλειδα κατανομής, τα μερίδια συμμετοχής κάθε ΕθνΚΤ και το καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΠΟ 1^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2008

A) ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Εθνική κεντρική τράπεζα	Κλειδα κατανομής %	καταβεβλημένο κεφάλαιο σε ευρώ από 1.1.2008 (100%)
1. Deutsche Bundesbank	20,5211	1.182.149.240,19
2. Banque de France	14,3875	828.813.864,42

3. Banca d'Italia	12,5297	721.792.464,09
4. Banco de España	7,5498	434.917.735,09
5. De Nederlandsche Bank	3,8937	224.302.522,60
6. Banque Nationale de Belgique	2,4708	142.334.199,56
7. Oesterreichische Nationalbank	2,0159	116.128.991,78
8. Τράπεζα της Ελλάδος	1,8168	104.659.532,85
9. Banco de Portugal	1,7137	98.720.300,22
10. Suomen Pankki - Finlands Bank	1,2488	71.708.601,11
11. Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	0,8885	51.183.396,60
12. Banque centrale du Luxembourg	0,1575	9.073.027,53
13. Banka Slovenije	0,3194	18.399.523,77
14. Κεντρική Τράπεζα Κύπρου	0,1249	7.195.054,85
15. Central Bank of Malta	0,0622	3.583.125,79
A' Υποσύνολο	69,6963%	4.014.961.580,45

B) ΕΘΝΙΚΤ ΤΟΥ ΕΣΚΤ ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

εθνική κεντρική τράπεζα	κλειδα κεφαλαίου %	καταβεβλημένο κεφάλαιο σε ευρώ από 1.1.2008 (7%)
16. Bank of England	13,9337	56.187.041,67
17. Narodowy Bank Polski	4,8748	19.657.419,83
18. Banca Națională a României	2,5188	10.156.951,89
19. Sveriges Riksbank	2,3313	9.400.866,26
20. Danmarks Nationalbank	1,5138	6.104.332,92
21. Česká národní banka	1,3880	5.597.049,87
22. Magyar Nemzeti Bank	1,3141	5.299.051,33
23. Българска народна банка (Bulgarian National Bank)	0,8833	3.561.868,99
24. Národná banka Slovenska	0,6765	2.727.956,95
25. Lietuvos bankas	0,4178	1.684.760,40
26. Latvijas Banka	0,2813	1.134.330,06
27. Eesti Pank	0,1703	686.727,37
B' Υποσύνολο	30,3037	122.198.357,54

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ**ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟ = 4.137.159.937,99**

Σύνολο μεριδίου συμμετοχής στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο = 5.760.652.402,58 ευρώ. Το ποσό αυτό θα ήταν καταβεβλημένο εάν και τα 27 κράτη μέλη είχαν υιοθετήσει το ευρώ. Οι εντός ζώνης του ευρώ εθνικές κεντρικές τράπεζες καταβάλλουν το 100% του μεριδίου συμμετοχής ενώ οι εκτός της ζώνης του ευρώ εθνικές κεντρικές τράπεζες καταβάλλουν μόνο 7% του μεριδίου συμμετοχής τους.

ECB Executive Board = η Εκτελεστική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Αποτελείται από έξι μέλη (ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της ΕΚΤ και άλλα 4 μέλη) που έχουν οκταετή μη ανανεώσιμη θητεία. Εξαιρετικά, ορίσθηκε για ορισμένα μέλη μικρότερη θητεία μόνο κατά την πρώτη σύνθεση του οργάνου. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία των ψηφισάντων και σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Η Εκτελεστική Επιτροπή εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική παρέχοντας τις απαραίτητες οδηγίες στις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Επί πλέον, προετοιμάζει τις συναντήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου το οποίο έχει την ευχέρεια να της αναθέτει και άλλες αρμοδιότητες για την εκτέλεση των πράξεων που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες του ΕΣΚΤ και του Ευρωσυστήματος. Ήδη τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής έχουν την εποπτεία των Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων της ΕΚΤ για τη διεκπεραίωση της καθημερινής λειτουργίας αυτής.

ECB General Council = το Γενικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Περιλαμβάνει τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της ΕΚΤ και τους Διοικητές όλων των κεντρικών τραπεζών της Ε.Ε. Τα άλλα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής (πλην Προέδρου και Αντιπροέδρου) μπορούν να μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου. Το Γενικό Συμβούλιο ανέλαβε τις αρμοδιότητες του καταργηθέντος Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος όσον αφορά τα κράτη μέλη σε παρέκκλιση και ιδιαίτερα το συντονισμό της νομισματικής πολιτικής και την παρακολούθηση του ΜΣΙ II ενώ εποπτεύει το συμβουλευτικό ρόλο της ΕΚΤ.

ECB Governing Council = το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Αποτελείται από τους Διοικητές ή Προέδρους των εθνικών κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ και τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ. Του Συμβουλίου προεδρεύει ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και σε περίπτωση απουσίας αυτού ο Αντιπρόεδρος. Κάθε μέλος έχει μία ψήφο, οι αποφάσεις λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών αλλά απαιτείται απαρτία των 2/3 του συνόλου των μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας νικά η ψήφος του Προέδρου. Το Δ.Σ υιοθετεί τις κατευθυντήριες αρχές και τις αναγκαίες αποφάσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων του Ε.Σ.Κ.Τ και του Ευρωσυστήματος. Διαμορφώνει τη νομισματική πολιτική και το πλαίσιο πολιτικής διενέργειας των συναλλαγματικών πράξεων, της τήρησης και διαχείρισης των επίσημων συναλλαγματικών διαθεσίμων, της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών και της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το Δ.Σ, τέλος είναι αρμόδιο για την έκδοση τραπεζογραμμάτων στη ζώνη του ευρώ ενώ εγκρίνει τον όγκο των ευρωκερμάτων που εκδίδει κάθε κράτος που έχει υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα.

ECB legal acts = οι νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Για να εκτελέσει τα καθήκοντά της προς το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και το Ευρωσύστημα, η ΕΚΤ στα πλαίσια της Συνθήκης και του Καταστατικού εκδίδει τις ακόλουθες πράξεις:

● **Regulations (Κανονισμούς)**. Έχουν γενικό χαρακτήρα, είναι δεσμευτικοί καθ' ολοκληρίαν και άμεσα εφαρμοστέοι σε όλη τη ζώνη του ευρώ χωρίς την ανάγκη ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο. Για να δεσμεύσουν τρίτα μέρη πρέπει να δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Υιοθετούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο και υπογράφονται από τον Πρόεδρο της ΕΚΤ. Μπορεί η αρμοδιότητα να μεταβιβάζεται στην Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ αλλά στην περίπτωση αυτή το Δ.Σ καθορίζει με σαφήνεια τα όρια της εξουσιοδότησης. Κανονισμοί που υιοθετήθηκαν είναι π.χ ο υπ' αριθ. 2818/98 της 1.12.98 για την εφαρμογή ελάχιστων υποχρεωτικών διαθεσίμων (ECB 1998/15), ο Κανονισμός υπ' αριθ. 2819/98 της 1.12.98 για τον ενοποιημένο ισολογισμό του τομέα των Νομισματικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (ECB 1998/16), ο Κανονισμός υπ' αριθ. 2157/1999 της 23.9.99 για την αρμοδιότητα της ΕΚΤ να επιβάλλει κυρώσεις (ECB/1999/4).

● **Decisions (Αποφάσεις)**. Έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα μόνο γι' αυτούς στους οποίους αναφέρονται και παράγουν αποτελέσματα μετά την κοινοποίηση. Η ΕΚΤ μπορεί να

αποφασίσει τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα των Ε.Κ σε όλες τις γλώσσες της Ε.Ε. Μπορεί να απευθύνονται σε κάθε νομικό ή φυσικό πρόσωπο συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών της Ευρωζώνης. Εκδίδονται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή την Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους. Απόφαση εκδοθείσα από την ΕΚΤ είναι π.χ αυτή της 22.4.99 για την έγκριση του όγκου των κερμάτων (ECB/1999/NP10).

● Recommendations and Opinions (Συστάσεις και Γνωμοδοτήσεις). Δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα. Μπορούν να υιοθετηθούν από το Δ.Σ ή την Εκτελεστική Επιτροπή στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους. Οι Συστάσεις και οι Γνωμοδοτήσεις μπορούν να δημοσιευθούν στην Επίσημη Εφημερίδα των Ε.Κ σε όλες τις γλώσσες της Ε.Ε. Δύο είδη Συστάσεων υπάρχουν: **1)** αυτές που εισάγουν νομοθετικές διαδικασίες σε κοινοτικό επίπεδο και οδηγούν σε συμπληρωματική νομοθεσία, δηλαδή προετοιμάζουν το έδαφος για την έκδοση αργότερα ενός δεσμευτικού Κανονισμού όπως: η Σύσταση για την εφαρμογή ελαχίστων υποχρεωτικών διαθεσίμων (ECB/1998/8), η Σύσταση για την αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων από την ΕΚΤ (ECB/1998/9), η Σύσταση για τη συλλογή στατιστικής πληροφόρησης από την ΕΚΤ (ECB/1998/10), η Σύσταση για τα όρια και τις προϋποθέσεις για την αύξηση του κεφαλαίου της ΕΚΤ (ECB/1998/11) και η Σύσταση για την καταβολή επί πλέον συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ (ECB/1999/1). Οι παραπάνω Συστάσεις εκτός της τελευταίας μετατράπηκαν σε δεσμευτικούς Κανονισμούς, **2)** οι Συστάσεις μπορεί επίσης να αποτελούν εντολές για την ανάληψη δράσης από νομικά ή φυσικά πρόσωπα από κοινοτικά ιδρύματα ή κράτη μέλη, όπως ήταν η Σύσταση της 1.12.98 για τις στατιστικές απαιτήσεις της ΕΚΤ στους τομείς του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης (ECB/1998/NP21) η οποία απευθυνόταν στο Βελγο-Λουξεμβουργιανό Ίδρυμα Συναλλάγματος, το Κεντρικό Στατιστικό Γραφείο της Ιρλανδίας και το Ιταλικό Ίδρυμα Συναλλάγματος. Γνωμοδοτήσεις της ΕΚΤ παραδίδονται στα κοινοτικά ιδρύματα ή τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τη Συνθήκη και το Καταστατικό, όταν αυτές ζητούνται ή με πρωτοβουλία της ΕΚΤ για ζητήματα της αρμοδιότητάς της.

● Guidelines (Κατευθυντήριες Γραμμές). Είναι νομικά όργανα με τα οποία διαμορφώνεται και εκτελείται η πολιτική του Ευρωσυστήματος. Περιέχουν το γενικό πλαίσιο και τους κύριους κανόνες εφαρμογής από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ). Λαμβανομένης υπόψη της διαφορετικότητας των χρηματοοικονομικών δομών σχεδιάζονται με τρόπο ώστε να καθιστούν δυνατή μια αποκεντρωμένη εκτέλεση των πράξεων νομισματικής πολιτικής από τις ΕθνΚΤ χωρίς να επιτρέπουν παρεκκλίσεις από την ενιαία νομισματική πολιτική. Πρόκειται ουσιαστικά για εσωτερικές νομικές πράξεις που απευθύνονται στις ΕθνΚΤ και δεν επηρεάζουν τα νόμιμα δικαιώματα των αντισυμβαλλομένων. Για παράδειγμα κατευθυντήριες γραμμές αποτέλεσαν η πράξη της 1.12.98 για τις στατιστικές απαιτήσεις της ΕΚΤ (ECB/1998/17) και η πράξη της 1.7.98 για μερικές διατάξεις που αφορούν τα τραπεζογραμμάτια ευρώ (ECB/1999/3). Κατευθυντήριες Αρχές αποτέλεσαν επίσης οι εξής δύο εκδόσεις της ΕΚΤ: 1). Η ενιαία νομισματική πολιτική στο Τρίτο Στάδιο: Εξειδίκευση του λειτουργικού πλαισίου και 2) Η ενιαία νομισματική πολιτική στο Τρίτο Στάδιο: Γενική τεκμηρίωση για τα όργανα και τις διαδικασίες της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ.

● Internal Decisions (Εσωτερικές Αποφάσεις). Πρόκειται για αποφάσεις που είναι δεσμευτικές στο Ευρωσύστημα και αφορούν οργανωτικές και διοικητικές ρυθμίσεις όπως η Απόφαση της 3.11.98 που αφορούσε τη δημόσια πρόσβαση στα έγγραφα και τα αρχεία της ΕΚΤ και η οποία το 2004 μετετράπη σε απόφαση (ΕΚΤ2004/2/19.2.2004)

● Instructions (Εντολές). Είναι δεσμευτικές απέναντι στις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Εκδίδονται από την Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ και αφορούν την εφαρμογή των αποφάσεων και κατευθυντηρίων γραμμών της νομισματικής πολιτικής στις λεπτομέρειες αυτών.

ECB Payment Mechanism, EPM = ο μηχανισμός πληρωμών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Πρόκειται για τις ρυθμίσεις πληρωμών της ΕΚΤ μέσω του συστήματος TARGET1. Αφορά α) πληρωμές μεταξύ λογαριασμών που τηρούνται στην ΕΚΤ και β) πληρωμές μέσω του TARGET μεταξύ λογαριασμών που τηρούνται στην ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

ECB's Survey of Professional Forecasters, SPF = επιθεώρηση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) σε συνεργασία με τους επαγγελματίες του ιδιωτικού τομέα στον τομέα των προβλέψεων.

- Είναι μία τριμηνιαία έρευνα (Ιανουάριος, Απρίλιος, Ιούλιος και Οκτώβριος) που διεξάγει η ΕΚΤ από το 1999 και αφορά τις προσδοκίες (expectations) της αγοράς για τον πληθωρισμό (Harmonised Index of Consumer Prices, HICP), την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ (real GDP growth rate) και το επίπεδο της ανεργίας (unemployment rate) στη ζώνη του ευρώ για διαφόρους χρονικούς ορίζοντες.
- Οι χρονικοί ορίζοντες για τους οποίους κάνουν την πρόβλεψή τους οι συμμετέχοντες στην έρευνα είναι: α) το πρώτο και δεύτερο τρίμηνο καλούνται να προβλέψουν για το τρέχον και το επόμενο έτος β) το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο καταθέτουν τις προσδοκίες τους για το επόμενο δωδεκάμηνο. Επιπρόσθετα, καλούνται να καταθέσουν την πρόβλεψή τους για δύο ειδικούς μήνες (τρίμηνο για το ΑΕΠ) που αφορούν το τρέχον και το επόμενο έτος που ακολουθούν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τα αντίστοιχα οικονομικά μεγέθη. Για παράδειγμα τον Οκτώβριο προβλέπουν την εξέλιξη των μεγεθών σε ετήσια βάση από το Σεπτέμβριο του ενός έτους στο Σεπτέμβριο του επόμενου έτους. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, αν και η έρευνα διεξάγεται σε τριμηνιαία βάση, δύο από τα τρία στοιχεία (πληθωρισμός και ανεργία) είναι διαθέσιμα σε μηνιαία συχνότητα. Τέλος, καλούνται να εκφέρουν την άποψή τους για χρονικό ορίζοντα 5 ετών.
- Παράλληλα, η έρευνα επικεντρώνεται και σε μία ποσοτική αξιολόγηση της αβεβαιότητας που περιβάλλει τις απαντήσεις που δίνονται με βάση το ερωτηματολόγιο. Μία μέτρηση της αβεβαιότητας είναι οι τυχόν διαφορές που εντοπίζονται στις απαντήσεις των εκπροσώπων του ιδιωτικού τομέα. Για το λόγο αυτό, καλούνται να απαντήσουν σε μία στενή ζώνη προσδοκιών π.χ εάν ο πληθωρισμός σε ετήσια βάση θα αυξηθεί κατά 0% ή μεταξύ 0% - 0.4%, 0.5% - 0.9%, 1% - 1.4%, 1.5% - 1.9%, 2% - 2.4%, 2.5% - 2.9%, 3% - 3.4% και άνω του 3,5%.
- Στην έρευνα συμμετέχουν εμπειρογνώμονες που εργάζονται σε χρηματοπιστωτικά και μη ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οι οποίοι απαντούν σε ερωτηματολόγιο της ΕΚΤ. Τα συνολικά αποτελέσματα της έρευνας τυγχάνουν επεξεργασίας από την ΕΚΤ με βάση τις ατομικές απαντήσεις και μία μικρή περίληψη της έρευνας δημοσιεύεται στο Μηνιαίο Δελτίο της ΕΚΤ (ECB Monthly Bulletin). Ο αριθμός των συμμετεχόντων στην έρευνα είναι περίπου 90 και μπορεί να προέρχονται από όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν και η έρευνα αφορά μόνο τη ζώνη του ευρώ. Αυτοί που απαντούν στο ερωτηματολόγιο είναι συνήθως από 45 έως 75.

ECB working groups with market participants = ομάδες εργασίας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τα συμμετέχοντα στις αγορές πιστωτικά ιδρύματα. Πρόκειται για:

- 1) Foreign Exchange Contact Group, FXCG = Ομάδα Επαφής Συναλλάγματος. Επισκοπεί τις εξελίξεις στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος.
- 2) Money Market Contact Group, MMCG = Ομάδα Επαφής των Αγορών Χρήματος και
- 3) Operations Managers Group, OMG = Ομάδα Εργασίας των Στελεχών του Back Office. Εξετάζει την ασφάλεια των πράξεων διακανονισμού των συναλλαγών και την εγκατάσταση και αδιάλειπτη λειτουργία των συστημάτων ανάκτησης των συναλλαγών μετά από φυσικές καταστροφές ή τρομοκρατικές ενέργειες (Disaster Recovery Systems).

Echeck = ηλεκτρονική επιταγή (electronic check). Αντικαθιστά με τη σύγχρονη τεχνολογία την έντυπη επιταγή. Ο κάτοχος ενός τραπεζικού λογαριασμού εκδίδει μια επιταγή μέσω ενός Η/Υ ή άλλης ηλεκτρονικής εφαρμογής και τη μεταβιβάζει στον αντισυμβαλλόμενο επίσης ηλεκτρονικά. Αντί της χειρόγραφης υπογραφής χρησιμοποιεί την ηλεκτρονική ή ψηφιακή υπογραφή μέσω ενός συνδυασμού έξυπνης κάρτας (smart card) και ψηφιακού πιστοποιητικού (βλέπε όρο IT security). Ο δικαιούχος καταθέτει την ηλεκτρονική επιταγή σε πιστωτικό ίδρυμα το οποίο πιστώνει το λογαριασμό του.

ECHELON = παγκόσμιο κατασκοπευτικό δίκτυο υποκλοπών και ανάλυσης μηνυμάτων που εκπέμπονται μέσω των ραδιοφωνικών και δορυφορικών επικοινωνιών, τηλεφωνικών κλήσεων, τηλεομοιοτυπικών συσκευών (faxes) και ηλεκτρονικών μηνυμάτων (Emails). Περιλαμβάνει ανάλυση μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών και διαδικασίες αποκρυπτογράφησης. Υπολογίζεται ότι παρεμβαίνει σε 3 δισεκατομμύρια επικοινωνιακές λειτουργίες κάθε ημέρα.

◆ Διοικείται από την UKUSA SIGINT (**S**ignals **I**ntelligence) Community στην οποία μετέχουν ο Εθνικός Οργανισμός Ασφάλειας (National Security Agency) των ΗΠΑ, το Κυβερνητικό Επιτελείο Επικοινωνιών (Government Communications Headquarters) του Ηνωμένου Βασιλείου, η Αμυντική Διεύθυνση Μηνυμάτων (Defense Signals Directorate) της Αυστραλίας,

ο Οργανισμός Ασφάλειας των Τηλεπικοινωνιών (Communications Security Establishment) του Καναδά και το Κυβερνητικό Γραφείο Ασφάλειας των Επικοινωνιών (Government Communications Security Bureau) της Νέας Ζηλανδίας. Επίσης, μετέχουν με την ιδιότητα του τρίτου μέρους παρόμοιοι οργανισμοί από τη Γερμανία, την Ιαπωνία, τη Νορβηγία, τη Νότια Κορέα και την Τουρκία.

◆ Συστάθηκε στη δεκαετία του 1960, στη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, για να παρακολουθεί τις στρατιωτικές και διπλωματικές επικοινωνίες της Σοβιετικής Ένωσης και των κρατών του ανατολικού συνασπισμού. Σήμερα, ασχολείται κύρια με τη συγκέντρωση πληροφοριών μέσω υποκλοπών των επικοινωνιακών δικτύων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του εμπορίου ναρκωτικών και την εξουδετέρωση πολιτικών και διπλωματικών συνομοσίων. Πολλοί ισχυρίζονται ότι η δράση της επεκτείνεται και στην υποκλοπή εμπορικών μυστικών και την παρακολούθηση της ιδιωτικής ζωής προσωπικοτήτων. Το Μάιο του 2001, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνέταξε μία έκθεση για το ECHELON με την οποία συμβούλευε τους πολίτες των κρατών μελών να χρησιμοποιούν κρυπτογραφημένα μηνύματα για να προστατεύονται από ενδεχόμενες υποκλοπές.

◆ Κάθε μέλος της UKUSA SIGINT Community είναι επιφορτισμένο να παρακολουθεί μία συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή του πλανήτη. Τα συλλαμβανόμενα μηνύματα τυγχάνουν επεξεργασίας από μία σειρά ισχυρών Η/Υ, γνωστών σαν λεξικών (dictionaries), που είναι προγραμματισμένοι να αναζητούν κάθε επικοινωνία για στόχους σχετικούς με διευθύνσεις, λέξεις, φράσεις ή ιδιαίτερες φωνές. Στη συνέχεια, οι πληροφορίες διαχέονται μεταξύ των ενδιαφερομένων μελών.

Economic and Financial Committee = Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή της Ε.Ε. Με βάση το άρθρο 109c της Συνθήκης αντικατέστησε από 1.1.1999 τη Νομισματική Επιτροπή.

● Οι αρμοδιότητες αυτής είναι οι εξής: α) να εκδίδει γνώμες, μετά από αίτηση του Συμβουλίου Ecofin, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή με δική της πρωτοβουλία και να τις υποβάλλει στα ανωτέρω όργανα, β) να παρακολουθεί την οικονομική και δημοσιονομική κατάσταση των κρατών μελών και της Ε.Ε και να υποβάλλει τακτικά σχετικές αναφορές στο Ecofin και στην Επιτροπή, ιδιαίτερα για τις χρηματοοικονομικές σχέσεις με τρίτες χώρες και διεθνή ιδρύματα, γ) να συμβάλει στην προετοιμασία των συνεδριάσεων του Ecofin, κύρια για την έκδοση συστάσεων στα πλαίσια της πολυμερούς εποπτείας και των γενικών κατευθυντήριων αρχών οικονομικής πολιτικής καθώς και για τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος.

● Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου της 12-13.12.1997 όρισε στα Συμπεράσματα της Προεδρίας ότι η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή θα παρέχει το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα προετοιμάζεται ο διάλογος μεταξύ του Ecofin και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η Απόφαση του Συμβουλίου της 21.12.1998 για τις λεπτομερείς διατάξεις που αφορούν τη σύνθεση της Επιτροπής (98/743/EC) όρισε ότι: α) τα κράτη μέλη της Ε.Ε., η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και η ΕΚΤ διορίζουν δύο μέλη ο καθένας. Μπορούν επίσης να ορίσουν δύο αναπληρωματικά μέλη, β) τα μέλη της Επιτροπής και τα αναπληρωματικά μέλη θα επιλέγονται μεταξύ εμπειρογνομόνων που κατέχουν εξαιρετικά προσόντα στον οικονομικό και δημοσιονομικό τομέα, γ) τα δύο μέλη που διορίζονται από τα κράτη μέλη επιλέγονται από ανώτατα στελέχη. Ένα προέρχεται από τη δημόσια διοίκηση και το άλλο από την κεντρική τράπεζα.

● Με την Απόφαση του Συμβουλίου της 31.12.1998 υιοθετήθηκε το Καταστατικό της Επιτροπής (1999/8/EC). Σύμφωνα με αυτό: α) η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή, αα) υποβάλλει συμβουλευτική εισήγηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας του Μηχανισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Νο.2, αβ) προετοιμάζει τη συνεδρίαση του Συμβουλίου Ecofin που παρακολουθεί τις εξελίξεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ, αγ) παρέχει το πλαίσιο στο οποίο προετοιμάζεται και συνεχίζεται ο διάλογος μεταξύ ανωτάτων στελεχών των υπουργείων, των εθνικών κεντρικών τραπεζών, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που ενεργούν για την προσέγγιση των θέσεων του Συμβουλίου ECOFIN και της ΕΚΤ, β) οι γνώμες, οι αναφορές ή οι ανακοινώσεις υιοθετούνται με απλή πλειοψηφία. Κάθε μέλος της Επιτροπής έχει μία ψήφο. Εάν όμως η συμβουλή ή η γνώμη αφορά ζήτημα για το οποίο θα αποφασίσει το Ecofin, τα μέλη που προέρχονται από τις κεντρικές τράπεζες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετέχουν πλήρως στις συζητήσεις αλλά δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, γ) τα μέλη εκλέγονται μεταξύ των εκπροσώπων της δημόσιας διοίκησης-μελών της Επιτροπής τον Πρόεδρο για διετή ανανεώσιμη θητεία. Εκλέγονται επίσης τον Αντιπρόεδρο που αναπληρώνει τον Πρόεδρο όταν αυτός κωλύεται, δ) οι συνεδριάσεις της Επιτροπής έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, ε) η Επιτροπή επικουρείται από Γραμματεία της

οποίας προΐσταται ο Γραμματέας. Ο Γραμματέας και το προσωπικό της Γραμματείας προέρχονται από υπαλλήλους και στελέχη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο Γραμματέας ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά από γνώμη του Ecofin.

Economic and Social Committee = βλέπε όρο "European Economic and Social Committee".

Economic risk = οικονομικός κίνδυνος. Έχει τις εξής έννοιες: **1)** ο κίνδυνος που προκύπτει στη χρηματοδότηση ενός σχεδίου (project financing) όταν το προϊόν αυτού δεν μπορεί να πωληθεί σε τιμές που να καλύπτουν το λειτουργικό κόστος, το κόστος συντήρησης και το κόστος εξυπηρέτησης του δανείου **2)** ο επενδυτικός κίνδυνος που συνδέεται με τη συνολική κατάσταση της οικονομίας ενός κράτους ή μιας συγκεκριμένης περιοχής στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση.

Economies of scale and economies of scope = οικονομίες κλίμακας και οικονομίες φάσματος.

- Οικονομίες κλίμακας (economies of scale) έχουμε όταν το μακροπρόθεσμο μέσο κόστος μειώνεται στο μέτρο που αυξάνεται η παραγωγή του προϊόντος. Η παραγωγή περισσότερων και φθηνότερων μονάδων οφείλεται στη χρησιμοποίηση μηχανών μαζικής παραγωγής και εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Οικονομίες επίσης προκύπτουν διότι οι επιχειρήσεις παραγωγής μεγάλης κλίμακας μπορούν να αγοράζουν μεγάλες ποσότητες πρώτων υλών σε μειωμένη τιμή και να απολαύουν καλύτερων και μικρότερου κόστους τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

- Οικονομίες φάσματος (economies of scope) προκύπτουν όταν μία αύξηση στη σειρά των παραγομένων προϊόντων επάγεται μείωση του μέσου συνολικού κόστους. Οι επιχειρήσεις που παράγουν μία ευρεία σειρά προϊόντων είναι σε θέση να προσλαμβάνουν ειδικευμένους και έμπειρους προγραμματιστές ηλεκτρονικών υπολογιστών, μηχανολόγους, ειδικούς στο σχεδιασμό, την κοστολόγηση και την έρευνα της αγοράς και να τους χρησιμοποιούν στα τμήματα παραγωγής και διανομής όλων των προϊόντων τους. Για παράδειγμα, μία βιομηχανία που κατασκευάζει κουζίνες, πλυντήρια και μικρές οικιακές συσκευές δεν είναι ανάγκη να έχει πολλά τμήματα πληροφορικής και μάρκετινγκ για κάθε ένα προϊόν χωριστά. Χρησιμοποιεί τους ίδιους εμπειρογνώμονες και τεχνικούς για όλη τη σειρά των προϊόντων που παράγει. Οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να επιτύχουν άπειρες οικονομίες κλίμακας και φάσματος ενώ οι μικρομεσαίες αδυνατούν. Στην περίπτωση αυτή επικρατούν μονοπωλιακές ή ολιγοπωλιακές καταστάσεις στην αγορά και δεν ισχύει το μοντέλο του καθαρού και τέλειου ανταγωνισμού της νεοκλασικής σχολής (Τζον – Κέννεθ Γκαλμπρέιθ: Ο αμερικανικός καπιταλισμός, η αντίληψη της συμψηφιστικής εξουσίας, 1954).

Economic Sentiment Indicator = δείκτης οικονομικού κλίματος της ζώνης του ευρώ. Καταρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ανακοινώνεται την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα. Παρέχει μια γενική ιδέα για την εμπιστοσύνη προς την οικονομία. Είναι ένας σύνθετος δείκτης που εξάγεται από πέντε επί μέρους δείκτες εμπιστοσύνης με διαφορετική στάθμιση. Κάθε ένας από αυτούς αποτελεί τον αριθμητικό μέσο των απαντήσεων στα διάφορα ερωτηματολόγια. Σαν έτος βάσης υπολογίζεται το 2000 (=100). Οι σταθμίσεις των 5 δεικτών είναι οι εξής: α) βιομηχανική εμπιστοσύνη 0,4 β) εμπιστοσύνη τομέα υπηρεσιών 0,3 γ) εμπιστοσύνη καταναλωτών 0,2 δ) εμπιστοσύνη τομέα κατασκευών 0,05 ε) εμπιστοσύνη του λιανικού εμπορίου 0,005.

ECU (European Currency Unit) = Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα. Ήταν ένα καλάθι νομισμάτων αποτελούμενο από καθορισμένα ποσά των 12 από τις 15 χώρες της E.E. Η αξία του ECU υπολογιζόταν σαν ο σταθμικός μέσος όρος της αξίας των νομισμάτων που το συνθέτουν. Ως επίσημο ECU, αποτελούσε μεταξύ άλλων τη νομισματική μονάδα του Μηχανισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών και το αποθεματικό νόμισμα των κεντρικών τραπεζών. Τα επίσημα ECU προέκυπταν από το ENI μέσω τρίμηνων πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων (swap operations) έναντι του 20% των διαθέσιμων σε δολάρια ΗΠΑ και χρυσό που διακρατούσαν οι 15 κεντρικές τράπεζες της E.E. Τα ιδιωτικά ECU ήσαν χρηματοπιστωτικά μέσα εκφραζόμενα σε ECU (π.χ. τραπεζικές καταθέσεις ή χρεόγραφα) βασισμένα σε συμβάσεις οι οποίες, κατά κανόνα, αναφέρονται στα επίσημα ECU). Η χρήση του ιδιωτικού ECU διέφερε από εκείνη του επίσημου ECU και στην πράξη η αγοραία τιμή του

ιδιωτικού ECU ήταν δυνατόν να αποκλίσει από τη θεωρητική του αξία. Αντικαταστάθηκε την 1.1.1999 από το ευρώ με ισοτιμία ένα προς ένα.

EFAMA, European Fund and Asset Management Association = Ένωση Διαχείρισης Κεφαλαίων και Περιουσιακών Στοιχείων Ευρώπης. Είναι η αντιπροσωπευτική μη κερδοσκοπική ένωση της ευρωπαϊκής επενδυτικής διαχείρισης με έδρα τις Βρυξέλλες.

- Αποστολή της EFAMA είναι να εκπροσωπεί επάξια την επενδυτική κοινότητα, να συμβάλει στη δημιουργία συνθηκών για την ανάπτυξη της επενδυτικής δραστηριότητας, να ενισχύει τον ανταγωνισμό και την ποιότητα των υπηρεσιών στον τομέα των επενδυτικών προϊόντων ιδιαίτερα με την προώθηση της ολοκλήρωσης της ενιαίας εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επηρεάζει και να βελτιώνει το νομικό, κανονιστικό και δημοσιονομικό καθεστώς για τη διαχείριση της επενδυτικής βιομηχανίας, να προωθεί υψηλά πρότυπα ομοιόμορφων πρακτικών, επαγγελματισμού και ακεραιότητας και να υποστηρίζει την αποτελεσματική και κατάλληλη προστασία των επενδυτών.

- Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων, η EFAMA επιδιώκει την αποτελεσματική εκπροσώπηση των μελών της στις επαφές με τις αρχές και ιδιαίτερα με τους νομοθέτες ρυθμιστικών και εποπτικών διατάξεων και γενικά με όσους επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων στον τομέα αυτό, την προώθηση εσωτερικών κανόνων λειτουργίας και την υιοθέτηση των καλύτερων πρακτικών, την ανάπτυξη καλών σχέσεων με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και το κοινό εντός και εκτός της Ευρώπης, ειδικότερα για την ενθάρρυνση της διαφάνειας, της κατανόησης και της εμπιστοσύνης προς την επενδυτική κοινότητα και τη διανομή στατιστικών στοιχείων και αναλύσεων σχετικών με το αντικείμενο του τομέα.

- Μέλη της EFAMA είναι οι εθνικές ενώσεις των οποίων κύριος σκοπός είναι η εκπροσώπηση των επενδυτικών εταιριών διαχείρισης κεφαλαίων και οι επενδυτικές εταιρίες οι οποίες είναι μέλη τουλάχιστον μιας εθνικής επενδυτικής ένωσης. Ακολουθεί κατάλογος των δύο ομάδων μελών:

A) Μέλη της EFAMA που είναι εθνικές επενδυτικές ενώσεις των ευρωπαϊκών κρατών είναι οι εξής:

- 1) Αυστρία: Vereinigung Österreichischer Investmentgesellschaften, VÖIG
- 2) Βέλγιο: Association Belge des Asset Managers, BEAMA
- 3) Βουλγαρία: Bulgarian Association of Asset Management Companies (observer)
- 4) Γαλλία: Association Française de la Gestion Financière, AFG
- 5) Γερμανία: Bundesverband Investment und Asset Management e.V., BVI
- 6) Δανία: InvesteringsForeningsRådet, IFR
- 7) Ελβετία: Swiss Funds Association, SFA
- 8) Ελλάδα: Ένωση Ελλήνων Θεσμικών Επενδυτών (Association of Greek Institutional Investors, A.G.I.I)
- 9) Ηνωμένο Βασίλειο: Investment Management Association, IMA
- 10) Ιρλανδία: Irish Funds Industry Association, IFIA
- 11) Ισπανία: Asociación de Instituciones de Inversión Colectiva y Fondos de Pensiones, INVERCO
- 12) Ιταλία: Associazione Italiana del Risparmio Gestito, ASSOGESTIONI
- 13) Κάτω Χώρες: Dutch Fund Association, DUFAS
- 14) Λιχτενστάιν: Liechtensteinischer Anlagefondsverband, LAFV
- 15) Λουξεμβούργο: Association Luxembourgeoise des Fonds d'Investissement, ALFI
- 16) Νορβηγία: Verdipapirfondenes Forening (Norwegian Mutual Fund Association)
- 17) Ουγγαρία: Association of Hungarian Investment Fund and Asset Management Companies in Hungary, BAMOSZ
- 18) Πολωνία: Izba Zarzadzajacych Funduszami i Aktywami, IZFiA (Chamber of Fund and Asset Managers)
- 19) Πορτογαλία: Associação Portuguesa de Fundos de Investimento, Pensões e Patrimónios, APFIPP
- 20) Ρουμανία: National Union of Organisations for Collective Investment, UNOPC (observer)
- 21) Σλοβακία: Slovenská asociácia správcovských spoločností, SASS (Slovak Association of Fund Management Companies)
- 22) Σλοβενία: Slovenian Investment Fund Association (ZDU)
- 23) Σουηδία: Fondbolagens Förening (The Swedish Investment Fund Association)
- 24) Τουρκία: Kurumsal Yatirimci Yonetim Derneği, TKYD
- 25) Τσεχική Δημοκρατία: Association of Funds and Asset Management of the Czech Republic, AFAM CR
- 26) Φινλανδία: Suomen Sijoitusrahastoyhdistys.

B) Μέλη της EFAMA είναι αλφαβητικά και οι εξής επί μέρους τραπεζικές και ασφαλιστικές επενδυτικές εταιρίες που είναι μέλη των εθνικών ενώσεων:

- 1) Allianz Global Investors AG
- 2) ANIMA SGRpA
- 3) Axa Investment Managers
- 4) Barclays Global Investors Ltd.
- 5) BBVA Gestion S.A. S.G.I.I.C.
- 6) BlackRock Investment Management (UK) Limited
- 7) BNP Paribas Asset Management
- 8) CAAM SGR S.p
- 9) Capital International S.A.
- 10) Capitalia Asset Management SGR
- 11) Carmignac Gestion
- 12) COMINVEST Asset Management GmbH
- 13) Crédit Agricole Asset Management
- 14) Credit Suisse Asset Management
- 15) DEKABank Deutsche Girozentrale
- 16) DWS Investment GmbH
- 17) Ecureuil

Gestion (Groupe Caisse d'Epargne) 18) Eurizon Capital SGR S.p.A. 19) Franklin Templeton Investments 20) Goldman Sachs Asset Management International 21) HSBC Investments 22) ING Investment Management Europe 23) Invesco Seguros Gestion, S.A. S.G.I.I.C. 24) Invesco Continental Europe SA 25) IS Asset Management 26) JP Morgan Asset Management 27) Julius Bär Asset Management 28) KBC Asset Management N.V. 29) Lombard Odier Darier Hentsch & Cie 30) Lyxor Asset Management (Société Générale Group) 31) M&G International Investments Ltd. 32) Mellon Global Investments Ltd. 33) Monte Paschi Asset Management SGR SpA 34) Nordea Investment Funds 35) Pictet & Cie 36) Pioneer Global Asset Management S.p.A. 37) Raiffeisen Capital Management 38) Robeco 39) Santander Asset Management 40) Schroders 41) SKAGEN Funds 42) Société Générale Asset Management 43) The Bank of New York 44) Threadneedle Asset Management 45) Union Asset Management Holding AG.

e-finance = ηλεκτρονική επενδυτική (electronic finance). Είναι κάθε ηλεκτρονική μεταφορά στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στα πλαίσια της επενδυτικής δραστηριότητας των τραπεζών, ασφαλιστικών και χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και άλλων χρηματοπιστωτικών εταιριών. Ο όρος ηλεκτρονική τραπεζική συναλλαγή σημαίνει κάθε συναλλαγή που εκτελείται στο Ίντερνετ ή μέσω παρομοίου δικτύου στο οποίο έχουν πρόσβαση οι επιχειρήσεις και οι ιδιώτες. Ο ορισμός περιλαμβάνει διμερείς δεσμούς και ιδιότητα δίκτυα που προσφέρονται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή θυγατρικές τους στο ευρύ επενδυτικό κοινό. Αντίθετα, αποκλείονται δίκτυα που περιορίζουν την πρόσβαση μόνο σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και σε περιορισμένη ομάδα πελατών. Μορφές της ηλεκτρονικής επενδυτικής αποτελούν μεταξύ άλλων: α) η εμπορική τραπεζική και οι συναφείς εργασίες όπως ο έλεγχος καταθετικών λογαριασμών, οι χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες και οι υπηρεσίες πληρωμών β) η διαμεσολάβηση και οι σχετικές υπηρεσίες διαπραγμάτευσης χρεογράφων γ) η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων δ) οι επενδυτικές δραστηριότητες των ασφαλιστικών εταιριών ε) η χρηματοδότηση ενυπόθηκων δανείων. Οι σχετικές κατηγορίες των διασυνδέσεων ανοικτής γραμμής (categories of on line interfaces) είναι οι ιστοσελίδες στο Ίντερνετ, διευθυνσιολογία και πληροφορικές πύλες (directories and information portals), οι κάθετοι ολοκληρωτές (vertical integrators) δηλαδή κατανοητά πρότυπα websites για επενδυτικά προϊόντα, θέσεις σημείων πώλησης (point-of-sale sites), πύλες προστιθέμενης αξίας που παρουσιάζουν ποιοτικές συγκρίσεις ανάμεσα στους παροχείς υπηρεσιών, καλωδιακά συστήματα όπως οι διασυνδεδεμένες με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος τηλεοράσεις και ασύρματες συσκευές όπως οι κινητοί ψηφιακοί Η/Υ και τα κινητά τηλέφωνα με ενσωματωμένη την τεχνολογία WAP.

Effective exchange rates, EER = ουσιαστικές συναλλαγματικές ισοτιμίες. Διακρίνονται στις:
● ονομαστικές συναλλαγματικές ισοτιμίες (nominal effective exchange rates) που αποτελούνται από το μέσο σταθμικό όρο επιλεγμένων διμερών ισοτιμιών. Για το ευρώ υπολογίζονται από την ΕΚΤ ως ο γεωμετρικός σταθμισμένος μέσος όρος της ισοτιμίας του ευρώ έναντι των κυριότερων εμπορικών εταίρων της ζώνης του ευρώ
● πραγματικές συναλλαγματικές ισοτιμίες (real effective exchange rates) που είναι οι ονομαστικές συναλλαγματικές ισοτιμίες προσαρμοζόμενες με τις διαφορές μεταξύ των ξένων και των εγχώριων τιμών και του κόστους. Μετρούν, δηλαδή, την ανταγωνιστικότητα τιμών και κόστους. Για το ευρώ υπολογίζονται με τη χρησιμοποίηση του δείκτη τιμών καταναλωτή (Consumer Price Index, CPI), το δείκτη τιμών παραγωγού (Producer Price Index), τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ (GDP deflator) το μοναδιαίο εργατικό κόστος στη μεταποίηση (unit labour costs in manufacturing, ULCM) και το μοναδιαίο εργατικό κόστος στο σύνολο της οικονομίας (unit labour costs in the total economy, ULCT) για τη ζώνη του ευρώ και άλλων κρατών μελών.

● Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα χρησιμοποιεί 3 ομάδες εμπορικών εταίρων:

1) το EER-12 group που είναι μία στενή ομάδα 12 κρατών-εμπορικών εταίρων της ζώνης του ευρώ (ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιαπωνία, Ελβετία, Σουηδία, Νότιος Κορέα, Χονγκ Κονγκ, Δανία, Σιγκαπούρη, Καναδάς, Νορβηγία και Αυστραλία)

2) το EER-23 group που αποτελεί μία ευρεία ομάδα κρατών-εμπορικών εταίρων της ζώνης του ευρώ η οποία περιλαμβάνει εκτός από τα ανωτέρω 12 κράτη και άλλα 11 κράτη (Κίνα, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λιθουανία, Λετονία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβακία και Σλοβενία) και

3) το EER-42 group που είναι μία ευρύτερη ομάδα κρατών-εμπορικών εταίρων της ζώνης του ευρώ που περιλαμβάνει εκτός από τα αμέσως ανωτέρω 23 κράτη και άλλα 19 κράτη

(Αλγερία, Αργεντινή, Βραζιλία, Βουλγαρία, Κροατία, Ινδία, Ινδονησία, Ισραήλ, Μαλαισία, Μεξικό, Μαρόκο, Νέα Ζηλανδία, Φιλιππίνες, Ρουμανία, Ρωσία, Νότιος Αφρική, Ταϊβάν, Ταϊλάνδη και Τουρκία).

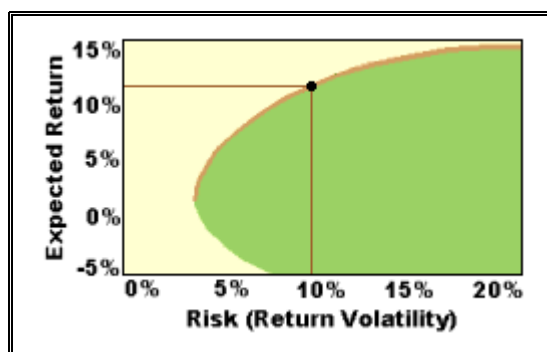
Effective interest rate = πραγματικό επιτόκιο. Το συνολικό κόστος του δανείου ή γενικά μίας χρηματοοικονομικής συναλλαγής σε ετήσια βάση σαν ποσοστό. Περιλαμβάνει όχι μόνο το ονομαστικό επιτόκιο αλλά και κάθε επιβάρυνση όπως προμήθεια, ασφάλιστρα, φορολογικές κρατήσεις, συμβολαιογραφικά έξοδα κλπ.

Efficient frontier = σύνορο βέλτιστων επιλογών. Μέθοδος, που αναπτύχθηκε από τον Χάρρυ Μάρκοβιτς το 1952 στο βιβλίο του 'Θεωρία του Χαρτοφυλακίου' (Portfolio Theory), για τη βελτιστοποίηση της σύνθεσης των πιθανών χαρτοφυλακίων νομισμάτων ή χρεογράφων με τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα και την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αποφυγή των κινδύνων.

- Με τη μέθοδο αυτή αναζητείται ο εντοπισμός χαρτοφυλακίων με τη μεγαλύτερη δυνατή απόδοση για ένα δεδομένο επίπεδο κινδύνου ή η ανάληψη μικρού κινδύνου για ένα δεδομένο επίπεδο απόδοσης. Μπορεί να υπάρχουν πολλά χαρτοφυλάκια με την ίδια τυπική απόκλιση (standard deviation). Η θεωρία του μοντέρνου χαρτοφυλακίου υποθέτει ότι για μια ειδική τυπική απόκλιση, ένας λογικός επενδυτής θα επιλέξει το χαρτοφυλάκιο με τη μεγαλύτερη απόδοση. Μπορεί, όμως, να υπάρχουν πολλά χαρτοφυλάκια που έχουν την ίδια απόδοση και η θεωρία προβλέπει ότι για ένα καθορισμένο επίπεδο απόδοσης, ο επενδυτής θα επιλέξει το χαρτοφυλάκιο που έχει τη μικρότερη τυπική απόκλιση.

- Ένα χαρτοφυλάκιο χαρακτηρίζεται σαν αποδοτικό (efficient) εάν δεν υπάρχει άλλο χαρτοφυλάκιο που έχει την ίδια τυπική απόκλιση αλλά με μεγαλύτερη αναμενόμενη απόδοση ή άλλο χαρτοφυλάκιο που έχει την ίδια απόδοση αλλά με μικρότερη τυπική απόκλιση. Το efficient frontier είναι η συγκέντρωση όλων των αποδοτικών χαρτοφυλακίων.

- Ας καθορίσουμε ένα χρονικό διάστημα που αρχίζει από σήμερα. Το διάστημα του ενός έτους είναι το συνηθέστερο. Οι σημερινές αξίες για τις επενδύσεις που φέρουν κίνδυνο είναι γνωστές. Οι συσσωρευμένες αξίες τους (αντανακλώντας τις μεταβολές των τιμών, τις πληρωμές των κουπονιών, τα μερίσματα, τη διαίρεση του μετοχικού κεφαλαίου (stock split), κλπ) στο τέλος του χρονικού ορίζοντα είναι τυχαίες. Στις τυχαίες ποσότητες μπορούμε να αποδώσουμε τις αναμενόμενες αποδόσεις (expected returns) και τις μεταβλητότητες των τιμών (volatilities). Μπορούμε, επίσης, να αποδώσουμε σε κάθε ζεύγος μία συσχέτιση (correlation) για τις αποδόσεις τους. Με τον τρόπο αυτό μπορούμε να υπολογίσουμε την αναμενόμενη απόδοση και τη μεταβλητότητα των τιμών κάθε χαρτοφυλακίου. Η έννοια του βέλτιστου χαρτοφυλακίου (optimal portfolio) μπορεί να προσδιορισθεί με δύο τρόπους: **1)** για κάθε επίπεδο κινδύνου αγοράς (volatility), επιλέγουμε όλα τα χαρτοφυλάκια με αυτή την μεταβλητότητα τιμών. Από αυτά επιλέγουμε, στη συνέχεια, αυτό με τη μεγαλύτερη αναμενόμενη απόδοση **2)** για κάθε αναμενόμενη απόδοση, επιλέγουμε όλα τα χαρτοφυλάκια που έχουν αυτή την αναμενόμενη απόδοση. Τέλος, από αυτά επιλέγουμε εκείνο που έχει τη μικρότερη μεταβλητότητα. Κάθε ένας από τους ανωτέρω δύο ορισμούς παράγει μία σειρά βέλτιστων χαρτοφυλακίων. Ο ορισμός 1 παράγει ένα βέλτιστο χαρτοφυλάκιο για κάθε πιθανό επίπεδο κινδύνου. Ο ορισμός 2 παράγει ένα βέλτιστο χαρτοφυλάκιο για κάθε αναμενόμενη απόδοση. Τώρα, οι δύο ορισμοί είναι ισοδύναμοι. Η σειρά των βέλτιστων χαρτοφυλακίων του ορισμού 1 είναι ακριβώς η ίδια σειρά που παράγεται από τον ορισμό 2. Αυτή η σειρά των βέλτιστων χαρτοφυλακίων ονομάζεται σύνορο βέλτιστων επιλογών ή όριο αποδοτικότητας (efficient frontier) και απεικονίζεται στον κατωτέρω πίνακα:

Η ωοειδής περιοχή ανταποκρίνεται στο επιτευχθέν διάστημα κινδύνου - απόδοσης. Για κάθε σημείο αυτής της περιοχής, υπάρχει τουλάχιστον ένα χαρτοφυλάκιο που μπορεί να

κατασκευασθεί και έχει τον κίνδυνο και την απόδοση που ανταποκρίνονται σε αυτό το σημείο. Το όριο αποδοτικότητας είναι η χρυσή καμπύλη που τρέχει κατά μήκος της κορυφής της επιτευχθείσας περιοχής. Τα χαρτοφυλάκια στο όριο αποδοτικότητας είναι άριστα και στις δύο κατευθύνσεις και προσφέρουν τη μέγιστη αναμενόμενη απόδοση για κάποιο δεδομένο επίπεδο κινδύνου και το μικρότερο κίνδυνο για κάποιο δεδομένο επίπεδο αναμενόμενης απόδοσης.

EFTPOS (Electronic Funds transfer at the Point of Sale) = ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων στο σημείο πώλησης. Πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μηχανήματα που διαθέτουν τα εμπορικά καταστήματα τα οποία χρεώνουν μέσω αυτών το ποσό της συναλλαγής στον τραπεζικό λογαριασμό των πελατών τους και ταυτόχρονα πιστώνεται ο δικός τους τραπεζικός λογαριασμός. Η πράξη απαιτεί την κατοχή από τον πελάτη κάρτας πληρωμής ή/και τη συμπλήρωση από αυτόν εξουσιοδότησης χρέωσης. Τα μηχανήματα παρέχονται είτε δωρεάν είτε σε εύλογη τιμή από τις συνεργαζόμενες τράπεζες που παρακρατούν προμήθεια σε βάρος του εμπόρου για κάθε συναλλαγή.

Electronic banking = ηλεκτρονική τραπεζική. Όρος-ομπρέλα σχετικός με τη διαδικασία που ο πελάτης διεξάγει τραπεζικές συναλλαγές ηλεκτρονικά και σε πραγματικό χρόνο (real-time), 24 ώρες το 24ωρο και 365 ημέρες το χρόνο, χωρίς να χρειάζεται να μεταβεί σε κατάστημα πιστωτικού ιδρύματος. Καλύπτει, μεταξύ άλλων, την τραπεζική μέσω προσωπικού υπολογιστή (PC banking), τηλεοπτικής συσκευής (television banking), διαδικτύου (Internet banking), σταθερού τηλεφώνου (phone banking) και κινητού τηλεφώνου (GSM banking).

• Στην Ελλάδα, το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που μπορεί να προσφερθεί μέσω της ηλεκτρονικής τραπεζικής διακρίνεται σε δύο κατηγορίες:

α) πληροφοριακές συναλλαγές όπως οι πληροφορίες για τα υπόλοιπα και τις κινήσεις τραπεζικών λογαριασμών, πιστωτικών καρτών και δανείων, η παρακολούθηση της εξέλιξης των εντολών πληρωμής και των επιταγών, οι αιτήσεις για τραπεζικά προϊόντα, πληροφορίες για τα είδη και τους όρους χορήγησης πιστώσεων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα επιτόκια, αλλαγή κωδικών πρόσβασης και αλλαγή προσωπικών στοιχείων, on line real time παροχή πληροφοριών για την εξέλιξη των τιμών στις αγορές χρήματος, συναλλάγματος και κεφαλαίων

β) οικονομικές συναλλαγές όπως μεταφορά κεφαλαίων μεταξύ προσωπικών λογαριασμών εντός τραπεζής ή σε λογαριασμούς τρίτων εντός ή εκτός τραπεζής, αποπληρωμή δανείων, πληρωμές φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, εξόφληση λογαριασμών επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και καταβολή συνδρομών και ενοικίων, εξυπηρέτηση πάγιων εντολών, πληρωμές πιστωτικής κάρτας, δόσης δανείου, αποστολή αρχείου μισθοδοσίας, ακύρωση εντολών, εκτέλεση χρηματιστηριακών εντολών αγοράς και πώλησης, συμμετοχή σε αμοιβαία κεφάλαια.

• Σύμφωνα με στοιχεία του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας, το 13% των χρηστών του Ίντερνετ στην Ελλάδα κάνει χρήση της ηλεκτρονικής τραπεζικής ενώ ένα 7% πραγματοποιεί ηλεκτρονικές χρηματιστηριακές συναλλαγές. Σύμφωνα με εκτιμήσεις των τραπεζιτών, ο αριθμός των Ελλήνων που κάνει χρήση της ηλεκτρονικής τραπεζικής ξεπερνά τα 500.000 άτομα. Πάντως, ο αριθμός αυτός αν και μικρός συγκριτικά με τις άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ, αυξάνεται ταχέως αν λάβουμε υπόψη ότι το 2001 ανερχόταν μόλις σε 150.000. Το 2008, 12% των Ελλήνων έκαναν τραπεζικές συναλλαγές μέσω του διαδικτύου έναντι μέσου όρου 44% στην Ε.Ε.

Electronic commerce = ηλεκτρονικό εμπόριο. Εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών που διεξάγεται μέσω του Internet. Απαιτεί τη δημιουργία από την πλευρά του πωλητή μιας ιστοσελίδας ή τη συμμετοχή του σε ένα κοινό server ενός internet server provider. Η ιστοσελίδα προσφέρει ένα δυνητικό κατάστημα (virtual store) που περιέχει: α) ένα κατάλογο προσφερόμενων αγαθών ή υπηρεσιών β) γενικά πληροφοριακά στοιχεία όπως το προφίλ της επιχείρησης γ) δυνατότητα συναλλαγών on line ή off line. Η πληρωμή γίνεται συνήθως με πιστωτική κάρτα ενώ η παράδοση των αγαθών μπορεί να γίνει σε προκαθορισμένο τόπο ή στο σπίτι του αγοραστή. Οι συναλλαγές απαιτούν συστήματα υψηλής ασφάλειας για να αποτραπεί η διείσδυση τρίτων. Από την πλευρά του πωλητή, το στήσιμο και η συντήρηση ενός υψηλής τεχνολογίας διαδικτυακού καταστήματος είναι δαπανηρή αλλά παρέχει εναλλακτικό τρόπο προώθησης των πωλήσεων και αύξησης των κερδών ενώ υποκαθιστά και το υπαλληλικό προσωπικό που είναι αναγκαίο στο παραδοσιακό κατάστημα, άρα μειώνει το εργοδοτικό κόστος. Από την πλευρά του αγοραστή, είναι χρησιμότερο διότι αποφεύγει τη μετάβαση σε φυσικό κατάστημα και μπορεί να αναζητεί μέσω του Internet τα προϊόντα και τις υπηρεσίες με χαμηλότερο κόστος. Φέρει, όμως, τον κίνδυνο υποκλοπής των στοιχείων της

πιστωτικής του κάρτας εφόσον τα συστήματα ασφάλειας της ιστοσελίδας μπορούν να παραβιαστούν.

- Σύμφωνα με έρευνα του 2006 που διεξήγαγε το Ευρωβαρόμετρο, η πώληση αγαθών και υπηρεσιών μέσω του Internet είναι διαδεδομένη στο Ηνωμένο Βασίλειο (69%), ολιγότερο διαδεδομένη στην Ελλάδα (16%) ενώ τελευταίες χώρες της Ε.Ε κατατάσσονται η Λιθουανία και η Κύπρος (12%). Όσον αφορά τις διασυνοριακές συναλλαγές του ηλεκτρονικού εμπορίου, το 26% των πολιτών της Ε.Ε απαντούσε ότι έχουν συνάψει τουλάχιστον μία τέτοια συναλλαγή τους τελευταίους 12 μήνες ενώ το Λουξεμβούργο ήταν πρώτο (67%), ακολουθούσε η Αυστρία (56%) και πολύ χαμηλά ήταν η Ελλάδα (7%).

- Σύμφωνα με έρευνα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (ΕΣΥΕ) του 2007, οι Έλληνες χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο για να κάνουν αγορές από καταστήματα κατά 13% (από 4% το 2002) έναντι μέσου όρου 30% στην Ε.Ε ενώ διενεργούσαν τραπεζικές συναλλαγές μέσω του διαδικτύου κατά 12% έναντι μέσου όρου 44% στην Ε.Ε. Από τα αγαθά και υπηρεσίες που αγοράστηκαν μέσω του διαδικτύου, 29,7% αφορούσαν ταξίδια, εισιτήρια και διαμονή σε ξενοδοχείο, 21,2% βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες και λογισμικό (software) εκμάθησης ηλεκτρονικού υπολογιστή, 18,1% λογισμικό για ηλεκτρονικό υπολογιστή (συμπεριλαμβανομένων και video games) και εξαρτήματα αναβάθμισης αυτού, 16,9% υλικό ηλεκτρονικού υπολογιστή (hardware), 16,7% ηλεκτρονικό εξοπλισμό όπως τηλεοράσεις, βιντεοκάμερες, φωτογραφικές μηχανές, κινητά τηλέφωνα και συσκευές DVDs, 15,9% κινηματογραφικές και άλλες ταινίες και μουσική (DVDs, CDs), 14,5% είδη ένδυσης, υπόδησης και αθλητικά είδη, 11,8% εισιτήρια για εκδηλώσεις αναψυχής όπως συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, κινηματογραφικά έργα και 3,4% είδη διατροφής. Το 61,2% των αγορών πραγματοποιείται από άτομα ηλικίας 16 έως 34 ετών και το 64,2% των αγοραστών ήταν απόφοιτοι ανωτάτων και ανωτέρων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Πάντως, ο κύκλος εργασιών των ελληνικών επιχειρήσεων από το ηλεκτρονικό εμπόριο ανερχόταν το 2007 στο 0,8% του συνολικού τζίρου έναντι 11% του μέσου όρου της Ε.Ε.

- Από την παγκόσμια έρευνα για τις καταναλωτικές συνήθειες στο διαδίκτυο, που διενήργησε στο τέλος του 2007 η διεθνής εταιρία ερευνών και αναλύσεων The Nielsen Company, με έδρα τη Νέα Υόρκη και το Χάαρλεμ της Ολλανδίας, προέκυψαν τα εξής:

- το 85% του παγκόσμιου πληθυσμού των χρηστών του διαδικτύου το έχει χρησιμοποιήσει τουλάχιστον μια φορά για να αγοράσει αγαθά ή υπηρεσίες

- το υψηλότερο ποσοστό (99%) στις αγορές μέσω διαδικτύου το κατείχε η Νότιος Κορέα και ακολουθούσαν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία και η Ιαπωνία με 97% και η Αυστρία με 96%. Οι ΗΠΑ κατείχαν την όγδοη θέση με 94% ενώ η Ελλάδα είχε ένα ποσοστό χρηστών που έστω και μια φορά πραγματοποίησαν αγορά μέσω του διαδικτύου 25%

- σε παγκόσμιο επίπεδο, πιο δημοφιλή προϊόντα που αγοράζονταν μέσω του διαδικτύου ήταν τα βιβλία με 41%, τα είδη ένδυσης, υπόδησης και τα συναφή προϊόντα με 36%, τα βιντεοπαιχνίδια και τα DVDs με 24%, τα αεροπορικά εισιτήρια επίσης με 24% και ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός με 23%

- οι Έλληνες χρήστες είχαν με 41% ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά στην αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών έναντι 21% του μέσου Ευρωπαϊκού όρου και με 43% στην αγορά αεροπορικών εισιτηρίων είχαν το διπλάσιο του παγκόσμιου όρου

- η αγορά προϊόντων των υπεραγορών (supermarkets) μέσω των ιστοσελίδων αυτών άρχισε να αναπτύσσεται και στην Ευρώπη με πρώτη χώρα το Ηνωμένο Βασίλειο με 22% και ακολουθούσαν η Ελβετία με 14% και η Γερμανία με 9% δηλαδή στο μέσο Ευρωπαϊκό όρο

- ο πιο συνήθης τρόπος πληρωμής για τις αγορές μέσω του διαδικτύου ήταν η πιστωτική κάρτα με 60% και ακολουθούσε το σύστημα PayPal (βλέπε όρο) με 25%.

Electronic Communications Network, ECN = Δίκτυο Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Είναι ένα δίκτυο υπολογιστών που συνταιριάζει ηλεκτρονικά τη ζήτηση και προσφορά των αγοραστών και πωλητών χρεογράφων αντίστοιχα. Η αγορά αυτή λειτουργεί κατά τη διάρκεια και κύρια μετά το κλείσιμο του χρηματιστηρίου και κατά τρόπο παρόμοιο της δράσης των broker-dealers. Οι επενδυτές, όμως, πρέπει να είναι προσεκτικοί διότι η διαφορά μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησης (spread) είναι συνήθως μεγαλύτερη αυτής των οργανωμένων αγορών. Το φαινόμενο των ECNs είναι περιορισμένο, απαντάται μόνο στις ΗΠΑ και συνήθως καταλήγει σε αίτηση προς τη Securities and Exchange Commission για την παροχή άδειας χρηματιστηρίου. Η πιο γνωστή εταιρία των ΗΠΑ που παρέχει υπηρεσίες ECN είναι η Instinet (Institutional Networks Corporation) η οποία εξασφαλίζει τη διαπραγμάτευση μεταξύ αγοραστών και πωλητών μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας χωρίς τη μεσολάβηση brokers ή broker-dealers.

Electronic Data Interchange (EDI) = η ηλεκτρονική ανταλλαγή στοιχείων. Πραγματοποιείται συνήθως μεταξύ εμπορικών εταιριών που μπορεί η μία να παραγγείλει προϊόντα από την άλλη χωρίς ανταλλαγή εγγράφων. Σε μερικές περιπτώσεις πραγματοποιείται και μεταξύ δημόσιων φορέων, σε τυποποιημένη μορφή. Αφορά ένα αριθμό κατηγοριών μηνυμάτων όπως εντολές πληρωμής, τιμολόγια, τελωνειακά έγγραφα, εμβάσματα. Τα μηνύματα αυτά διαβιβάζονται μέσω δημοσίων ηλεκτρονικών δικτύων ή τραπεζικών διαύλων επικοινωνίας.

Electronic Government = ηλεκτρονική κυβερνητική. Η παροχή υπηρεσιών και η πραγματοποίηση συναλλαγών μέσω του διαδικτύου από και με τις εν ευρεία έννοια δημόσιες υπηρεσίες δηλαδή με τις μονάδες της κεντρικής διοίκησης, τις περιφερειακές αρχές, τις νομαρχίες, τους δήμους, τις δημόσιες επιχειρήσεις και τα ΝΠΔΔ. Πιο γνωστές από τις υπηρεσίες και συναλλαγές αυτές είναι η παροχή πληροφόρησης προς τους πολίτες, η χορήγηση αντιτύπων νόμων και άλλων κυβερνητικών αποφάσεων, η υποβολή φορολογικής δήλωσης και ο διακανονισμός των φορολογικών υποχρεώσεων, η εξόφληση άλλων χρεών και τελών, η υποβολή δικαιολογητικών για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης επιχείρησης, η χορήγηση πιστοποιητικών, η αγορά εισιτηρίων για δημόσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις, η προμήθεια εισιτηρίων διαρκείας στα δημόσια μεταφορικά μέσα και η εγγραφή σε δημόσια ανώτατα και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

• Η ηλεκτρονική κυβερνητική έχει πραγματοποιήσει τα τελευταία χρόνια άλματα σε παγκόσμιο επίπεδο και ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία έρευνας του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας, που τελείωσε τον Απρίλιο του 2007, μόνο το 53% των δημόσιων φορέων κεντρικής διοίκησης διαθέτουν λογισμικό ηλεκτρονικών μηνυμάτων (Email), μόνο το 17% έχουν εφοδιασθεί με το απαραίτητο υλικό και λογισμικό για την προώθηση της ηλεκτρονικής κυβερνητικής μεταξύ των οποίων και ιστοσελίδας στο διαδίκτυο, ένας στους τρεις δημόσιους υπαλλήλους γνωρίζουν το χειρισμό ηλεκτρονικών υπολογιστών και διαθέτουν Email ενώ από το σύνολο των 20 βασικών δημόσιων υπηρεσιών διατίθενται ηλεκτρονικά μόνο οι οκτώ. Σε ό,τι αφορά την αυτοδιοίκηση, ηλεκτρονικές υπηρεσίες προσφέρουν το 18% των Δήμων, οι 14 από τις 51 Νομαρχίες και καμία Περιφέρεια. Συνολικά, μόνο το 8% των πολιτών συναλλάσσονται ηλεκτρονικά με το Δημόσιο αλλά η ηλεκτρονική κυβερνητική αναμένεται να παρουσιάσει μεγάλη πρόοδο τα επόμενα χρόνια.

• Ειδικότερα, για τις φορολογικές υπηρεσίες μέσω του διαδικτύου, από μία έρευνα του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας που τελείωσε το πρώτο τρίμηνο του 2008 προκύπτει ότι υπάρχει θετική διάθεση των πολιτών κατά 51% για την υποβολή φορολογικής δήλωσης ενώ χρήση είχε κάνει το 26,67% και 37,8% για τη λήψη πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας. Επίσης, προκύπτει μία σαφής πρόοδος της παροχής δημοσίων υπηρεσιών στην Ελλάδα μέσω του διαδικτύου αφού το ποσοστό των διατιθέμενων βασικών υπηρεσιών ανήλθε ήδη στο 47% του συνόλου έναντι 58% του μέσου όρου της Ε.Ε.

Electronic payment counterparties = αντισυμβαλλόμενοι σε ηλεκτρονική πληρωμή. Σε μία τέτοια πληρωμή, που γίνεται μέσω διαδικτύου, σταθερής ή κινητής τηλεφωνίας και chip card, μετέχουν ο πληρωτής (payer) και ο δικαιούχος της πληρωμής (payee). Κάθε αντισυμβαλλόμενος εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες:

- 1) πρόσωπο (Person, P)
- 2) κυβέρνηση (Government, G)
- 3) επιχείρηση (Business, B)
- 4) καταναλωτής (Consumer, C).

Με βάση την ανωτέρω διάκριση οι ηλεκτρονικές πληρωμές διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

P2P (Person-To-Person)

Και οι δύο αντισυμβαλλόμενοι είναι ιδιώτες και δεν φέρουν καμία επιχειρηματική ιδιότητα.

P2G (Person-To-Government)

Πρόσωπα προς δημόσιες υπηρεσίες, όπως για παράδειγμα πληρωμή φόρου εισοδήματος, καταβολή ΦΠΑ, τελών κυκλοφορίας ή δημοτικών τελών.

G2P (Government-To-Person)

Κυβέρνηση προς πρόσωπα. Αφορά υποχρεώσεις του ευρύτατου δημόσιου τομέα προς ιδιώτες όπως η επιστροφή φόρου εισοδήματος.

G2B (Government-To-Business)

Κυβέρνηση προς επιχειρήσεις όπως η επιστροφή ΦΠΑ.

B2C (Business-To-Consumer)

Επιχείρηση προς καταναλωτή όπως η πώληση ενός προϊόντος ή υπηρεσίας και η καταβολή από τον καταναλωτή του τιμήματος μέσω του διαδικτύου.

C2B (Consumer-To-Business)

Καταναλωτής προς επιχείρηση. Είναι ταυτόσημος όρος με τον προηγούμενο. Εάν αναζητήσουμε θεωρητικά μία διάκριση, μπορούμε να αποδώσουμε τον όρο στην περίπτωση που την πρωτοβουλία της αναζήτησης επιχείρησης για την αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας έχει ο καταναλωτής όπως για παράδειγμα το κλείσιμο ενός αεροπορικού εισιτηρίου μέσω διαδικτύου.

B2B (Business-To-Business)

Επιχείρηση προς επιχείρηση, δηλαδή και οι δύο αντισυμβαλλόμενοι είναι επιχειρήσεις που πωλούν η μία στην άλλη ενδιάμεσα ή τελικά προϊόντα ή υπηρεσίες.

B2G (Business-To-Government)

Επιχείρηση προς δημόσιες υπηρεσίες όπως η παροχή ενός προϊόντος ή υπηρεσίας από μία ιδιωτική επιχείρηση προς μία δημόσια ή δημοτική επιχείρηση και πληρωμή της τελευταίας μέσω της ιστοσελίδας του ηλεκτρονικού εμπορίου της πρώτης.

Electronic Secondary Securities Market = απόδοση στα αγγλικά της Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (**ΗΔΑΤ**) του Ελληνικού Δημοσίου. Σκοπός του συστήματος, το οποίο διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, είναι η μέσω τηλεματικών κυκλωμάτων διαπραγμάτευση ήδη εκδοθέντων τίτλων του δημοσίου από συμμετέχοντες σε αυτό φορείς (πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα και Τράπεζα της Ελλάδος) που ενεργούν είτε για ίδιο λογαριασμό είτε για λογαριασμό της πελατείας τους.

♦ Μέλη της ΗΔΑΤ είναι η Τράπεζα της Ελλάδος και μέσω αυτής το Υπουργείο Οικονομικών, οι Βασικοί Διαπραγματευτές Αγοράς (Primary Dealers) και οι Διαπραγματευτές Αγοράς (Dealers). Με το σύστημα συνδέονται τα διεθνή δίκτυα μετάδοσης πληροφοριών. Στην ΗΔΑΤ διαπραγματεύονται τίτλοι με λογιστική μορφή του Δημοσίου και τίτλοι άλλων φορέων που παρακολουθούνται από το Σύστημα Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (άυλοι τίτλοι). Το 2000 εισήχθησαν για διαπραγμάτευση στην ΗΔΑΤ οι συμφωνίες επαναγοράς (repos) ενώ στο σύστημα των αύλων τίτλων εκκαθαρίζονται οι συναλλαγές επί χρηματοπιστωτικών παραγώγων (futures and options) που αναφέρονται σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου ενώ παρεσχέθη η δυνατότητα εισαγωγής και παρακολούθησης πιστωτικών ορίων που περιορίζουν σημαντικά τον κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου (counterparty risk). Εισήχθη επίσης ένα υποσύστημα πραγματοποίησης μικροσυναλλαγών ώστε η λιανική αγορά να γίνει διαφανής, ευέλικτη και αποτελεσματική. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν αλλαγές για την παρακολούθηση των θεσμικών επενδυτών και της πρωτογενούς Αγοράς και επεκτάσεις για την παροχή υπηρεσιών της ΗΔΑΤ σε τράπεζες που είναι εγκατεστημένες στο εξωτερικό, για την αυτοματοποίηση των δημοπρασιών της ΕΚΤ μέσω της ΗΔΑΤ από 1.1.2001 στα πλαίσια της άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής με τη δημιουργία ενός αυτόνομου υποσυστήματος. Η αγορά είναι ανοικτή από τις 10 π.μ. έως τις 5 μ.μ.

♦ Νέα πλατφόρμα της ΗΔΑΤ για το Σύστημα Άυλων Τίτλων: η Τράπεζα της Ελλάδος έθεσε σε πλήρη λειτουργία από την 27.06.2005 τη νέα πλατφόρμα διακανονισμού του Συστήματος Διακανονισμού Τίτλων (ΣΔΤ) του Ελληνικού Δημοσίου (Σύστημα Παρακολούθησης Τίτλων με Λογιστική Μορφή, ή «Σύστημα Άυλων Τίτλων»). Το σύστημα αυτό παρέχει οριστικό διακανονισμό σε συνεχή χρόνο (Real Time Gross Settlement (RTGS), παράδοση έναντι πληρωμής (Delivery versus Payment (DvP)- Model 1, σύμφωνα με τους ορισμούς της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών), άμεση σύνδεση σε συνεχή χρόνο των συμμετεχόντων φορέων όσον αφορά την πληροφόρηση επί των συναλλαγών τους και αυξημένες δυνατότητες διαχείρισης υψηλού όγκου συναλλαγών και αντίστοιχα περιορισμένους λειτουργικούς κινδύνους ανεξαρτήτως συνθηκών αγοράς. Το νέο σύστημα λειτουργεί στην ίδια πλατφόρμα με την Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ) επιτυγχάνοντας έτσι σε συνεχή χρόνο τη διασύνδεση των δύο συστημάτων καθώς και την αποτελεσματικότερη ενημέρωση των πελατών, κυρίως των Βασικών Διαπραγματευτών του εξωτερικού. Η διαχείριση των κινδύνων διακανονισμού (settlement risk) πραγματοποιείται μέσω της εισαγωγής του μοντέλου διακανονισμού «μία προς μία» (gross settlement) και δεν έχει καμία επίδραση στη διαχείριση της ενδομερήσιας ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων (liquidity risks).

♦ Το 2005, η μέση ημερήσια αξία των συναλλαγών στην ΗΔΑΤ, αν και υποχώρησε σε σύγκριση με το 2004, διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα (2005: 2,9 δισεκατομμύρια ευρώ, 2004: 3,8 δισεκατομμύρια ευρώ). Τα δεκάχρονα ομόλογα κάλυψαν το 59% της συνολικής αξίας. Το 2005, αυξήθηκε η απόδοση (yield) των τίτλων με διάρκεια μέχρι και 5 έτη και

μειώθηκε η απόδοση των τίτλων με διάρκεια μεγαλύτερη των 7 ετών και ιδιαίτερα αυτών με διάρκεια 20 και 32 ετών.

♦ Το 2006, η μέση ημερήσια αξία των συναλλαγών στην ΗΔΑΤ ανήλθε σε 2.500.000.000 ευρώ δηλαδή υποχώρησε κατά 13,79% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Οι συναλλαγές στα 10ετή ομόλογα απορρόφησαν το 73% της συνολικής αξίας των συναλλαγών έναντι 59% το 2005. Οι συναλλαγές σε ομόλογα με λήξη άνω των 12 ετών κάλυψαν το 15% έναντι 25% το 2005. Στις αποδόσεις (yields) καταγράφηκε άνοδος ιδιαίτερα στους τίτλους βραχείας και μέσης διάρκειας.

♦ Τον Αύγουστο του 2007, που κορυφώθηκε η κρίση ρευστότητας μετά την κατάρρευση της αγοράς στεγαστικών δανείων μειωμένης εξασφάλισης (sub-prime mortgage market), οι τιμές των κρατικών ομολόγων κατέγραψαν περαιτέρω κέρδη λόγω της στροφής των επενδυτών προς ασφαλέστερες τοποθετήσεις (flight to quality). Στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ), οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών τίτλων μειώθηκαν, με εξαίρεση το 30ετές ομόλογο αναφοράς που κατέγραψε οριακή αύξηση της απόδοσής του, ακολουθώντας τις αντίστοιχες τάσεις των αγορών της ζώνης του ευρώ. Η αξία των συναλλαγών στην ΗΔΑΤ μειώθηκε σημαντικά και διαμορφώθηκε σε 28,43 δισεκατομμύρια ευρώ τον Αύγουστο από 55,74 δισεκατομμύρια ευρώ τον Ιούλιο και 42,98 δισεκατομμύρια ευρώ τον Αύγουστο του 2006. Η μέση ημερήσια αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε σε 1,29 δισεκατομμύρια ευρώ από 2,53 δισεκατομμύρια ευρώ τον προηγούμενο μήνα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των συναλλαγών συγκέντρωσε το 10ετές ομόλογο αναφοράς καταγράφοντας συναλλαγές αξίας 8 δισεκατομμυρίων ευρώ, ενώ δεύτερο σε δραστηριότητα ακολούθησε το 10ετές ομόλογο λήξεως 20.07.2016 με 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ. Από τις 5.287 εντολές που εκτελέστηκαν στην ΗΔΑΤ τον Αύγουστο του 2007, το 49,5% αφορούσαν σε εντολές αγοράς και το 50,5% σε εντολές πώλησης.

♦ Το Δεκέμβριο του 2007, η αξία των συναλλαγών στην ΗΔΑΤ διαμορφώθηκε σε χαμηλά επίπεδα, καθώς η συναλλακτική δραστηριότητα ήταν ιδιαίτερα περιορισμένη στη διάρκεια των εορτών, και ανήλθε σε 21,36 δισεκατομμύρια ευρώ από 40,35 δισεκατομμύρια ευρώ το Νοέμβριο και 45,01 δισεκατομμύρια ευρώ το Δεκέμβριο του 2006. Η μέση ημερήσια αξία των συναλλαγών ανήλθε σε 1,12 δισεκατομμύρια ευρώ από 1,83 δισεκατομμύρια ευρώ το Νοέμβριο του 2007. Το ενδιαφέρον των επενδυτών επικεντρώθηκε σε τίτλους με εναπομένουσα διάρκεια μεταξύ 7 και 10 ετών που απορρόφησαν το 44% της συνολικής αξίας συναλλαγών, ύψους 9,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Το μεγαλύτερο ποσοστό των συναλλαγών συγκέντρωσε το 10ετές ομόλογο αναφοράς καταγράφοντας συναλλαγές αξίας 6,6 δισεκατομμυρίων ευρώ, ενώ δεύτερο σε δραστηριότητα ακολούθησε το 5ετές ομόλογο λήξεως 20.08.2012 με 2,6 δισεκατομμύρια ευρώ. Από τις 3.904 εντολές που εκτελέστηκαν στην ΗΔΑΤ το Δεκέμβριο του 2007, το 47,6% αφορούσαν εντολές αγοράς και το 52,4% εντολές πώλησης.

♦ Η μέση ημερήσια αξία των συναλλαγών στην ΗΔΑΤ διαμορφώθηκε το 2007 στα 2,3 δισεκατομμύρια ευρώ.

♦ Τον Απρίλιο ΤΟΥ 2008, η αξία των συναλλαγών στην ΗΔΑΤ ανήλθε σε 17,68 δισ. ευρώ από 8,62 δισ. ευρώ το Μάρτιο και 58,98 δισ. ευρώ τον Απρίλιο του 2007. Η μέση ημερήσια αξία των συναλλαγών ανήλθε σε 884.000.000 ευρώ από 453.000.000 ευρώ τον προηγούμενο μήνα. Το ενδιαφέρον των επενδυτών επικεντρώθηκε σε τίτλους με εναπομένουσα διάρκεια μεταξύ 7 και 10 ετών που απορρόφησαν το 49% της συνολικής αξίας συναλλαγών, ύψους 8,7 δισ. ευρώ. Το μεγαλύτερο ποσοστό συναλλαγών συγκέντρωσε το 10ετές ομόλογο αναφοράς καταγράφοντας συναλλαγές αξίας 7,4 δισ. ευρώ, ενώ δεύτερο σε δραστηριότητα ακολούθησε το 5ετές ομόλογο αναφοράς με 1,4 δισ. ευρώ.

Electronic trading platforms (ETP) = ηλεκτρονικές διαπραγματευτικές πλατφόρμες (ΗΔΠ). On-line πλατφόρμες που εξασφαλίζουν σύνδεση μέσω του διαδικτύου των συμμετεχόντων στις αγορές για τη διενέργεια αυτόματων συναλλαγών. Χρησιμοποιούνται παράλληλα με τον παραδοσιακό τρόπο διαπραγμάτευσης μέσω τηλεφώνου (phone dealing). Διακρίνονται σε:

☰ **FX E.T platforms (ΗΔΠ συναλλάγματος)**

Οι μεγαλύτεροι διαμορφωτές της αγοράς (market makers) διαθέτουν και προσφέρουν στους πελάτες τους ηλεκτρονική πλατφόρμα διαπραγμάτευσης (single-bank platform) συναλλάγματος σε πραγματικό χρόνο. Καταχωρούν περίπου μέχρι είκοσι από τα πιο γνωστά ζεύγη νομισμάτων με τις τιμές αγοράς-πώλησης (bid-offer). Ο συναλλασσόμενος (τράπεζα, θεσμικός επενδυτής, κλ) επιλέγει από την οθόνη του PC το ζεύγος νομισμάτων (π.χ ευρώ-

δολάριο), καταχωρεί το ποσό και το είδος της συναλλαγής (π.χ spot, forward, swap), βλέπει την τιμή και εάν τη θεωρήσει συμφέρουσα επιλέγει αγορά ή πώληση και πληκτρολογεί Ο.Κ. Η συναλλαγή κλείνει και επακολουθεί η επιβεβαίωση (confirmation) αυτής. Εκτός από τους market makers, ηλεκτρονικές πλατφόρμες λειτουργούν και άλλες εταιρίες προσφέροντας τιμές από πολλούς συμμετόχους της αγοράς (multi-bank platforms). Οι πιο γνωστές πλατφόρμες συναλλάγματος είναι οι εξής:

◆ **Fxall**: είναι η πρώτη μεταξύ των πολύ-τραπεζικών συστημάτων με μέσο ημερήσιο όγκο συναλλαγών 18 δισεκατομμύρια δολάρια. Εξυπηρετεί περιφερειακές τράπεζες, διαμεσολαβητές (broker-dealers), πολυεθνικές εταιρίες, θεσμικούς επενδυτές και hedge funds.

◆ **FX Connect**: πολύ-τραπεζική πλατφόρμα με πελάτες κύρια τους θεσμικούς επενδυτές και πρόσφατα και τις μεγάλες επιχειρήσεις.

◆ **Hotspot FX**: ιδιοκτησία μιας κοινοπραξίας ισχυρών διαμεσολαβητών της αγοράς συναλλάγματος, εστιάζει στις πράξεις FX hedging που αποτελούν το 75% των εργασιών της.

◆ **Currenex**: ιδρύθηκε το 1999 από μία ομάδα εταιριών υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου και έχει πελάτες μεγάλες επιχειρήσεις αλλά και εταιρίες hedging, διαπραγματευτές futures και μεμονωμένους διαπραγματευτές.

◆ **EBS Trader on Bloomberg**: συνεργασία μεταξύ της α) κοινοπραξίας EBS Trader που λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο του 1993 και στην οποία μετέχουν θυγατρικές εταιρίες των ABN AMRO, Bank of America, Barclays, Citibank, Commerzbank, CSFB, Lehman Brothers, HSBC, JPMorgan Chase, RBS, SEB, UBS AG και Minex Corporation of Japan και β) της εταιρίας Bloomberg LP. Η πρώτη προσφέρει την ηλεκτρονική πλατφόρμα συναλλάγματος και η δεύτερη το δίκτυο και την οθόνη χρηματοοικονομικών πληροφοριών Bloomberg. Η πλατφόρμα EBS Trader on Bloomberg λειτουργεί από τον Μάιο του 2003 επί 24ώρου βάσεως σε 54 χώρες και απευθύνεται σε FX dealers, διαχειριστές κεφαλαίων, κεφάλαια κάλυψης των κινδύνων (hedge funds) και διαπραγματευτές FX options.

◆ **Lava FX**: ιδιωτική πλατφόρμα που εξαγοράστηκε πρόσφατα από τη Citibank. Προσφέρει γενικά υπηρεσίες FX αλλά δίνει κύριο βάρος στις πράξεις hedging. Η Citibank, διαθέτει και τις πλατφόρμες Chief Dealer και FX Link system. Οι τιμές προσφέρονται μέσω του εσωτερικού ηλεκτρονικού της συστήματος και καλύπτουν 85 νομίσματα για συναλλαγές spot, forward και swap.

◆ **TowerGroup**: λειτουργεί μια βάση δεδομένων για τα ηλεκτρονικά διαπραγματευτικά συστήματα. Αποτελεί θυγατρική εταιρία του Reuters Group Plc. Ο ίδιος όμιλος διαχειρίζεται την πλατφόρμα Reuters Dealing 3000 μέσω της οποίας εκτελούνται ηλεκτρονικές συναλλαγές σε συνάλλαγμα spot και forward για 22 ζεύγη νομισμάτων

◆ **MatchbookFX**: οι διαπραγματευτές σε αυτή συμμετέχουν άμεσα συνάπτοντας πράξεις με την πλατφόρμα και όχι μεταξύ τους. Όλοι οι λογαριασμοί είναι εγγυημένοι (collateralized) και παρέχουν περιθώριο (margin) ώστε να εξασφαλίζεται πλήρως η εκτέλεση των ηλεκτρονικών συναλλαγών.

◆ **Centradia**: είναι μία ευρωπαϊκή πλατφόρμα που άρχισε να λειτουργεί το 2003 και στοχεύει κύρια τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της εταιρίας Tabb Group, μέχρι το 2010 οι συναλλαγές σε συνάλλαγμα που εκτελούνται με αυτόματο ηλεκτρονικό τρόπο θα προσεγγίσουν το 80% του συνόλου των συναλλαγών.

📄 **Securities E.T platforms (ΗΔΠ χρεογράφων)**

Υπάρχουν πολλές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης χρεογράφων που προσφέρουν ταυτόχρονα τιμές από πολλούς διαμορφωτές της αγοράς. Ο συναλλασσόμενος επιλέγει το instrument (ομόλογο, μετοχή, παράγωγο, κλπ), στη συνέχεια το συγκεκριμένο μέσο (π.χ ομόλογο ορισμένης έκδοσης) και την ποσότητα, βλέπει τις τιμές και εάν τις κρίνει συμφέρουσες επιλέγει αγορά ή πώληση, πληκτρολογεί Ο.Κ και η συναλλαγή κλείνει για να επακολουθήσει η επιβεβαίωση αυτής. Οι γνωστότερες πλατφόρμες χρεογράφων είναι:

◆ **TradeWeb**: πολύ-τραπεζική πλατφόρμα που εξαγοράστηκε από τη Thompson Financial. Δίνει τιμές 31 market makers για χρεόγραφα που εκδίδονται από 1.500 περίπου χρηματοοικονομικά ιδρύματα. Καλύπτει την Ευρώπη, τις ΗΠΑ, το Χονγκ Κονγκ και τη Σιγκαπούρη. Περισσότερα από 55 τρισεκατομμύρια δολάρια σε συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν μέσω αυτής της πλατφόρμας την περίοδο 1998-2004. Περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων αγοραπωλησίες σε ευρωπαϊκά ομόλογα και βρετανικά gilts, ευρωπαϊκά και αμερικανικά ομόλογα και ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών σε ευρώ και δολάρια ΗΠΑ, έντοκα γραμμάτια και εμπορικά χρεόγραφα.

◆ **Bloomberg Electronic Trading**: είναι η μεγαλύτερη πλατφόρμα διαπραγμάτευσης χρεογράφων σταθερού εισοδήματος. Προσφέρει, μεταξύ άλλων, τιμές για ευρωπαϊκά ομόλογα και βρετανικά gilts, χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών σε ευρώ, δολάρια και λίρες στερλίνες, ορισμένα δομημένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα (structured notes and floating rate notes), εταιρικά ομόλογα, ομόλογα εγγυημένα με περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities, ABS), εταιρικά ομόλογα με χαμηλό βαθμό πιστοληπτικής βαθμολόγησης (junk bonds or high-yielding bonds), γραμμάτια του θησαυροφυλακίου των ΗΠΑ (US Treasuries) συμπεριλαμβανομένων των προστατευμένων από τον πληθωρισμό ομολόγων (Treasury inflation protected securities, TIPS).

◆ **MarketAxess**: είναι η μεγαλύτερη ηλεκτρονική πλατφόρμα για συναλλαγές επί εταιρικών ομολόγων (corporate bonds) και καλύπτει την Ευρώπη και τις ΗΠΑ. Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα του συστήματος παρέχει ρευστότητα από 17 μεγάλους διαπραγματευτές σε ευρώ, λίρες στερλίνες και δολάρια ΗΠΑ. Η MarketAxess προσφέρει, επίσης, μεταξύ άλλων, τιμές για κυβερνητικά ομόλογα, ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών, ABS, junk bonds και structured bonds

◆ **Bondvision**: αποτελεί τμήμα του Euro MTS (βλέπε όρο) και είναι η μεγαλύτερη ηλεκτρονική πλατφόρμα διαπραγμάτευσης ομολόγων σταθερού εισοδήματος σε ευρώ. Ο μέσος ημερήσιος όγκος των συναλλαγών της ανέρχεται σε 25 δισεκατομμύρια ευρώ. Χρησιμοποιεί το διαδίκτυο και τεχνολογία φιλική στον χρήστη που επιτρέπει στους θεσμικούς επενδυτές την πρόσβαση χωρίς συνδρομή ή άλλες επιβαρύνσεις.

☰ Το κύριο πλεονέκτημα της παραδοσιακής διαπραγμάτευσης μέσω τηλεφώνου είναι η άμεση επαφή μεταξύ των συμβαλλομένων. Όμως, η ηλεκτρονική διαπραγματευτική πλατφόρμα προσφέρει περισσότερα πλεονεκτήματα: α) καλύτερες τιμές αφού ο καλών, ιδιαίτερα στις πολύ-τραπезικές πλατφόρμες, έχει την ευχέρεια να επιλέξει τη συμφερότερη τιμή μεταξύ πολλών β) χαμηλό κόστος γ) υψηλός αυτοματισμός δ) ταχύτητα εκτέλεσης.

Embedded derivative = περιλαμβανόμενο και φιλοξενούμενο στη σύμβαση παράγωγο προϊόν. Σύμφωνα με το IAS (International Accounting Standards) 39 είναι ένα συστατικό ενός υβριδικού ή συνδυαστικού χρηματοπιστωτικού μέσου που περιλαμβάνει επίσης ένα μη παράγωγο συμβόλαιο που το φιλοξενεί (non-derivative host contract) με αποτέλεσμα μερικές από τις χρηματοροές (cash flows) του συνδυαστικού μέσου να διαφέρουν με ένα τρόπο παρόμοιο όπως σε ένα ξεχωριστό παράγωγο. Ένα περιλαμβανόμενο στη σύμβαση παράγωγο προϊόν προκαλεί το σύνολο ή μέρος των χρηματοροών που ήταν δυνατόν να απαιτηθούν από την τροποποίηση της σύμβασης σύμφωνα με ένα καθορισμένο επιτόκιο, την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού προϊόντος, την τιμή ενός εμπορεύματος, μία συναλλαγματική ισοτιμία, ένα δείκτη τιμών ή επιτοκίων, μία πιστοληπτική αξιολόγηση ή ένα πιστωτικό δείκτη ή μία άλλη μεταβλητή. Για παράδειγμα, ένα μετατρέψιμο ομόλογο (convertible bond) είναι ένα ομόλογο με φιλοξενούμενο στη σύμβαση παράγωγο ένα equity conversion option δηλαδή ένα δικαίωμα προαίρεσης για τη μετατροπή του ομολόγου σε μετοχές.

Αντίθετα, ένα παράγωγο προϊόν που συνδέεται με ένα χρηματοπιστωτικό μέσο αλλά σύμφωνα με τη σύμβαση μπορεί να μεταβιβασθεί ανεξάρτητα από αυτό το μέσο ή έχει ένα διαφορετικό αντισυμβαλλόμενο δεν είναι embedded derivative αλλά ένα χωριστό χρηματοπιστωτικό μέσο.

Emerging markets = αναδυόμενες αγορές. Οι αγορές των αναπτυσσόμενων χωρών που για να χρηματοδοτήσουν το δημόσιο χρέος ή τις παραγωγικές τους επενδύσεις προσφέρουν ευκαιρίες τοποθετήσεων υψηλού μεν κινδύνου αλλά με επιτόκια και άλλες αποδόσεις πολύ υψηλότερες αυτών των αναπτυσσόμενων αγορών. Σαν αναδυόμενες αγορές καταγράφονταν στο τέλος του 2006 οι αγορές της Βενεζουέλας, της Κολομβίας, της Χιλής, του Μεξικού, του Ισραήλ, της Ινδίας, της Ινδονησίας, των Φιλιππίνων, της Σιγκαπούρης, της Ταϊλάνδης, της Νότιας Κορέας, της Ταϊβάν, της Κίνας και του Χονγκ Κονγκ, του Πακιστάν, της Σρι Λάνκα, του Κουβέιτ, του Μπαχρέιν, του Ομάν, του Κατάρ, της Σαουδικής Αραβίας, των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, της Ιορδανίας, του Μαυρικίου, του Μαρόκου, των Σεϋχέλλων, της Τανζανίας, της Ζιμπάμπουε, της Αιθιοπίας, της Νοτίου Αφρικής, της Ρωσίας, της Κροατίας, αλλά και της Βουλγαρίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Τσεχίας και των άλλων χωρών που εντάχθηκαν στην Ε.Ε πλην της Σλοβενίας που υιοθέτησε ήδη από 1.1.2007 το ευρώ.

Empire State Manufacturing Survey = μηνιαία έρευνα της περιφερειακής κεντρικής τράπεζας της Νέας Υόρκης (Federal Reserve Bank of New York) που είναι μέλος της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ Federal Reserve System. Αφορά τη βιομηχανική δραστηριότητα

στην πολιτεία της Νέας Υόρκης. Ένα ερωτηματολόγιο αποστέλλεται κάθε πρώτη του μηνός σε 200 επικεφαλής βιομηχανικών επιχειρήσεων της πολιτείας που καλούνται βασικά να απαντήσουν στις αλλαγές που διαπιστώνουν σε μία σειρά δεικτών σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα και να καταθέσουν τις προβλέψεις τους για τους επόμενους έξι μήνες. Ο κύριος δείκτης είναι η γενική κατάσταση της επιχείρησης (general business conditions) αλλά δεν αποτελεί ένα σταθμισμένο μέσο των άλλων δεικτών.

EMS, Enhanced Messaging Service = βελτιωμένη υπηρεσία μηνυμάτων. Ένα νέο πρότυπο στο περιβάλλον SMS (βλέπε όρο) που προσφέρει εκτός από τη δυνατότητα αποστολής κειμένων και εικόνες, ήχους, μελωδίες, γραφικά και τροποποιημένο κείμενο μέσω κινητών τηλεφώνων ή του internet. Το EMS είναι ένα ανοικτό πρότυπο με βάση το εταιρικό σχέδιο της τεχνολογίας της τρίτης γενιάς (Third Generation Partnership Project, 3GPP) και αποτελεί μία συνεργασία για τα πρότυπα της κινητής τηλεπικοινωνίας. Είναι μία ενδιάμεση τεχνολογία μεταξύ του SMS και της πιο προηγμένης τεχνολογίας της Multimedia Messaging Service (βλέπε όρο MMS). Το EMS παρέχεται από τις εταιρίες Alcatel, Ericsson, Motorola και Siemens. Η εταιρία Nokia προωθεί ένα παρόμοιο πρότυπο με την ονομασία "Smart Messaging."

EMTN, European Medium Term Notes = Ευρωπαϊκά χρεόγραφα μεσοπρόθεσμης λήξης. Εκδίδονται στην ευρωπαϊκή αγορά συνήθως από μια χρηματοπιστωτική ή ασφαλιστική επιχείρηση (the issuers) μέσω μιας τράπεζας (programme arranger) και με τη μεσολάβηση προς τους επενδυτές τραπεζών ή και επενδυτικών οργανισμών (the dealers). Τα EMTN μπορούν α) να τοποθετούνται σε οργανωμένες αγορές (π.χ χρηματιστήρια) ή να διατίθενται μέσω των dealers β) να εξυπηρετούν τις ανάγκες των εκδοτών (tailored made) και τις επιθυμίες των επενδυτών. Με την έννοια αυτή, μπορεί να διαφοροποιούνται σε δομημένα χρεόγραφα, σε τίτλους μειωμένης εξασφάλισης, κατά νόμισμα, λήξη και με σταθερό ή κυμαινόμενο επιτόκιο.

EMV chip = πλακίδιο ολοκληρωμένου κυκλώματος της εταιρίας EMVCo, LLC που συστήθηκε το 1999 από τις εταιρίες καρτών Europay International, MasterCard International και Visa International προκειμένου να προάγει νέα τεχνολογία που αντικαθιστά τις πλαστικές κάρτες με μαγνητική ταινία (magnetic stripe cards) από τις έξυπνες κάρτες (smart cards) που φέρουν chip στο οποίο μπορεί να αποθηκεύονται χρήσιμες πληροφορίες. Το EMV chip εξασφαλίζει:

α) την πρόληψη της απάτης (fraud prevention) όπως του skimming δηλαδή της απάτης που πραγματοποιείται με την υποκλοπή μέσω των αυτόματων ταμειολογιστικών μηχανών (ATMs) των στοιχείων της μαγνητικής ταινίας και ιδιαίτερα του προσωπικού αριθμού αναγνώρισης (PIN) των τραπεζικών καρτών

β) τη διαλειτουργικότητα (interoperability) δηλαδή την ικανότητα ενός λογισμικού (software) και υλικού (hardware) να είναι συμβατά και να επικοινωνούν με πολλούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές διαφορετικών εταιριών και εν προκειμένω τη συμβατότητα των πιστωτικών, χρεωστικών και άλλων τραπεζικών καρτών με τις αυτόματες ταμειολογιστικές μηχανές (ATMs) και τα ηλεκτρονικά σημεία πώλησης (POS) διαφορετικών διεθνών εταιριών παροχής υπηρεσιών πληρωμών

γ) πολλαπλές εφαρμογές (multiple applications). Επειδή το πλακίδιο ολοκληρωμένου κυκλώματος (chip) μπορεί να υποστηρίζει διαφορετικές εφαρμογές στην ίδια κάρτα, οι τράπεζες ενώνουν τις δυνάμεις τους με τους πελάτες τους όπως λιανοπωλητές, παροχείς ψηφιακών τηλεοπτικών δικτύων, μεταφορείς και παροχείς συσκευών μικροπληρωμών, ελέγχων πρόσβασης, ελέγχου της ταυτότητας ή των διαβατηρίων. Με την ίδια, επίσης, κάρτα που φέρει microchip, οι τράπεζες μπορούν να προσφέρουν μία σειρά από διαφορετικές τραπεζικές συναλλαγές και υπηρεσίες πληρωμών.

• Σύμφωνα με την 1η Σύσταση του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC), στις χώρες της SEPA και το αργότερο μέχρι τα τέλη του 2010 θα πρέπει να έχει εισαχθεί στις τραπεζικές κάρτες το EMV chip. Σημειώνεται ότι για το διάστημα 2008-2010 επιτρέπεται η εφαρμογή της τεχνικής magstripe fallback δηλαδή εάν ένα τερματικό αδυνατεί να διαβάσει τις πληροφορίες του chip τότε οδηγείται αυτόματα να διαβάσει το περιεχόμενο της μαγνητικής ταινίας προκειμένου να ολοκληρωθεί η συναλλαγή.

Endorsement = οπισθογράφηση. Είναι η υπογραφή του κατόχου ενός διαπραγματεύσιμου τίτλου στην οπίσθια πλευρά αυτού με την οποία μεταβιβάζει το ιδιοκτησιακό δικαίωμα επί του τίτλου σε άλλο πρόσωπο.

Enhancement = βελτίωση. Μία καινοτομία που έχει ευεργετική επίδραση σε ένα ή περισσότερα προϊόντα μιας επιχείρησης. Στα μηχανογραφικά συστήματα, ο όρος χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει βελτιώσεις σε επί μέρους λειτουργικότητες στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ δύο εκδόσεων (versions).

EONIA (Euro Overnight Index Average) = μέσο σταθμικό επιτόκιο των χωρίς ενέχυρο δανειακών συναλλαγών σε ευρώ μιας ημέρας (overnight rate). Είναι ένα επιτόκιο αναφοράς (benchmark rate) που υπολογίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με βάση τα αντίστοιχα επιτόκια των τραπεζών που μετέχουν στην κατάρτιση του EURIBOR (βλέπε όρο).

Equities = χρεόγραφα με τη μορφή κοινών ή προνομιούχων μετοχών, εισηγμένων ή μη εισηγμένων μετοχών ή άλλου τύπου χρεογράφων και πιστοποιητικών όπως για παράδειγμα το αμερικανικό ADR (βλέπε όρο American Depositary Receipt) που αντιπροσωπεύουν ιδιοκτησιακό δικαίωμα σε μια επιχείρηση και κατά συνέπεια την αξίωση αναλογικής συμμετοχής στα περιουσιακά στοιχεία και τα κέρδη αυτής υπό τη μορφή λήψης μερίσματος. Σημαίνει και το σύνολο του ενεργητικού μείον το σύνολο του παθητικού μιας εταιρίας που ονομάζεται εν προκειμένω shareholders's equity. Μία σημαντική διαφορά μεταξύ του equity και του χρέους είναι ότι για το πρώτο δεν υπάρχει υποχρέωση αποπληρωμής από τον εκδότη.

Equity financing = χρηματοδότηση μέσω του μετοχικού κεφαλαίου. Εταιρίες οι οποίες έχουν ανάγκη δανεισμού, αντί να προσφύγουν στις τράπεζες ή να εκδώσουν ομολογιακό δάνειο, αυξάνουν το μετοχικό τους κεφάλαιο εκδίδοντας νέες μετοχές τις οποίες στη συνέχεια πωλούν στο κοινό εισπράττοντας μετρητά. Οι νέοι μέτοχοι συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας και στα κέρδη αυτής αλλά αναλαμβάνουν ένα μέρος των κινδύνων που επωμίζεται η εταιρία με τις επιχειρηματικές της επιλογές.

Equity Linked Note (ELN) = χρεόγραφο του οποίου η απόδοση συνδέεται με την απόδοση μιας μετοχής ή άλλου μετοχικού ιδιοκτησιακού δικαιώματος ή ενός καλάθιού μετοχών ή ενός δείκτη μετοχών. Στην τελευταία περίπτωση καλείται equity index-linked note.

Equity price risk = κίνδυνος τιμής μετοχής. Είναι ο κίνδυνος πρόκλησης ζημίας που μπορεί να προκύψει από τη μεταβλητότητα των τιμών των μετοχών.

Equity securities = μετοχικοί τίτλοι. Εκφράζουν την κατοχή μεριδίου κυριότητας σε μια εταιρία. Αποτελούνται από μετοχές που είναι διαπραγματεύσιμες σε χρηματιστήρια, μη εισηγμένες μετοχές και άλλες μορφές συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας. Οι κάτοχοι μετοχικών τίτλων εισπράττουν κάθε χρόνο μετρητά με τη μορφή μερίσματος.

Equity swap = μία σύμβαση μεταξύ δύο αντισυμβαλλόμενων για την ανταλλαγή δύο διαφορετικών χρηματοροών (cash flows) στη διάρκεια της σύμβασης. Αποτελεί ένα παράγωγο προϊόν που ο ένας αντισυμβαλλόμενος πληρώνει στον άλλο την απόδοση μιας μετοχής ή ενός χρηματιστηριακού μετοχικού δείκτη ενώ ο άλλος των αντισυμβαλλόμενων πληρώνει ένα σταθερό ή κυμαινόμενο επιτόκιο.

Erasmus = πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανταλλαγή σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τμήμα του ευρύτερου προγράμματος SOCRATES (βλέπε λέξη) καλούμενο και SOCRATES II. Έχει την ονομασία του φιλοσόφου, θεολόγου και ανθρωπιστή Έρασμου από το Ρότερνταμ (1465-1536 μ.χ) ο οποίος αναζήτησε τη γνώση και την έρευνα σε πολλές χώρες της Ευρώπης.

• Ο Έρασμος προβλέπει την ανταλλαγή φοιτητών από το Α΄ έτος των πανεπιστημιακών σχολών μέχρι την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος. Πέραν της κινητικότητας των φοιτητών, ενισχύει τα Πανεπιστήμια για να προσθέσουν την Ευρωπαϊκή διάσταση στο πρόγραμμα σπουδών τους ώστε να παρέχουν ανάλογες γνώσεις και στους μη μετακινούμενους σε άλλες χώρες φοιτητές. Έως και το 2007 περίπου δύο εκατομμύρια σπουδαστές έχουν κάνει σπουδές σε μια άλλη χώρα χάρις στο Erasmus. Από το 2004, με το νέο πρόγραμμα, το Erasmus Mundus, δαπανούνται άνω των 40 εκατομμυρίων ευρώ ετησίως για την προαγωγή των μεταπτυχιακών σπουδών σε επίπεδο Master και ισοτίμων διπλωμάτων. Το πρόγραμμα Έρασμος Μούντους προβλέπει τη σύμπραξη τουλάχιστον τριών

πανεπιστημίων σε τρεις διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες. Για την παρακολούθηση των μαθημάτων αυτών χορηγούνται υποτροφίες σε σπουδαστές από οποιαδήποτε χώρα.

- Οι προϋποθέσεις συμμετοχής των φοιτητών είναι υποβολή αίτησης έξι μήνες πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, να είναι εγγεγραμμένοι σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα και να έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον ένα πανεπιστημιακό έτος

- Με βάση στοιχεία του ακαδημαϊκού έτους 2004-2005, στο πρόγραμμα συμμετείχαν 2.491 Έλληνες φοιτητές που παρακολούθησαν μαθήματα σε Πανεπιστήμια άλλων κρατών και κατά προτίμηση του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας και της Γερμανίας ενώ τα Ελληνικά Πανεπιστήμια υποδέχτηκαν 1.658 φοιτητές άλλων χωρών. Η Γερμανία είναι η πρώτη χώρα σε αριθμό μετακινουμένων σε άλλες χώρες φοιτητών (22.427), ακολουθεί η Γαλλία (21.561), η Ισπανία (20.819) και η Ιταλία (16.440). Μεταξύ των χωρών που υποδέχονται φοιτητές άλλων χωρών προηγείται η Ισπανία (25.511) και ακολουθεί η Γαλλία (20.511), η Γερμανία (17.273) και το Ηνωμένο Βασίλειο (16.266).

- Το 2006 το πρόγραμμα έκλεισε 20 έτη ζωής και μέχρι τότε είχαν διατεθεί από τον προϋπολογισμό της Ε.Ε γύρω στο 1 δισεκ. ευρώ και επί πλέον ποσά από Πανεπιστήμια και δημόσιες αρχές των συμμετεχουσών χωρών (τα 27 κράτη μέλη της Ε.Ε, η Νορβηγία, η Ισλανδία και το Λιχτενστάιν). Το πρόγραμμα έληξε το 2006 αλλά παρατάθηκε ενώ τέθηκε μια ακόμη προϋπόθεση. Τα κράτη που συμμετέχουν πρέπει να υιοθετήσουν μέχρι το 2010 το σύστημα «Πτυχίο, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα, Διδακτορικό Δίπλωμα» (LMD, License, Master, Doctorat) αλλά και το Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων.

ERM and ERM-II = Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ και ΜΣΙ No. 2).

- Ο ΜΣΙ (Exchange Rate Mechanism) ήταν το κυριότερο συστατικό του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος που τέθηκε σε εφαρμογή την 13.3.1979. Με βάση αυτόν καθορίζονταν μία κεντρική ισοτιμία έναντι του ECU και στη συνέχεια προέκυπτε μία σειρά διμερών ισοτιμιών με όρια διακύμανσης $\pm 2,25\%$, πλην ορισμένων νομισμάτων που είχαν $\pm 6\%$ και από 2.8.1993 $\pm 15\%$. Η Ελλάδα εισήλθε στο ΜΣΙ από τις 16.3.1998 με κεντρική ισοτιμία 1 ECU = 357 δραχμές και με όριο διακύμανσης $\pm 15\%$. Ο βασικός στόχος του μηχανισμού μετά την εγκαθίδρυση της ενιαίας αγοράς ήταν η αντιμετώπιση των κινδύνων από πραγματικές αποκλίσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μεταξύ του ευρώ και των νομισμάτων των κρατών μελών της Ε.Ε που δεν θα μετείχαν στην ΟΝΕ. Τέτοιες αποκλίσεις μπορούσαν να διακόψουν τα εμπορικά ρεύματα μεταξύ των κρατών μελών.

- Ο ΜΣΙ No 2 (**Exchange Rate Mechanism - II**) αντικατέστησε το ΜΣΙ και λειτούργησε προαιρετικά από την έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ (1.1.1999) για τα κράτη μέλη σε παρέκκλιση. Ο ΜΣΙ No 2 αποτελεί κριτήριο σύγκλισης (βλ. λέξη convergence criteria), βοηθά τα εκτός της ζώνης του ευρώ κράτη μέλη που συμμετέχουν σε αυτόν να ακολουθήσουν πολιτική σταθερότητας και να ενισχύσουν τη σύγκλιση και με τον τρόπο αυτό να καταστήσουν αποτελεσματικές τις προσπάθειές τους να υιοθετήσουν το ευρώ. Ο μηχανισμός προσφέρει στα κράτη αυτά στοιχεία αναφοράς για την άσκηση ορθής οικονομικής και νομισματικής πολιτικής και συμβάλει στην προστασία τους από πιέσεις στις αγορές συναλλάγματος. Στην τελευταία περίπτωση ο ΜΣΙ βοηθά τα εκτός της ζώνης κράτη μέλη να συνδυάζουν τα κατάλληλα αντίμετρα, περιλαμβανομένης της πολιτικής επιτοκίων και των συντονισμένων παρεμβάσεων στις αγορές. Για την εξασφάλιση της διακύμανσης των ισοτιμιών στα συμφωνηθέντα όρια, προβλέπονται παρεμβάσεις στις αγορές μέσα στα όρια (intramarginal interventions) ή στα όρια (interventions at the margin). Για τις παρεμβάσεις μέσα στα όρια, υφίσταται μία αυτόματη και απεριόριστη παροχή πολύ βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης (Very Short-Term Financing, VSTF) και χρηματοδότηση των παρεμβάσεων μέσω συναλλαγών στο τέλος της ημέρας και μέσω FX swaps. Στις παρεμβάσεις στις αγορές συμμετέχουν η ΕΚΤ, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες εκτός ζώνης ευρώ που μετέχουν στο ΜΣΙ-II. Προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος διακανονισμού, εφαρμόζεται υποχρεωτικά η μέθοδος πληρωμή μετά από πληρωμή (payment after payment) ενώ για τις εθνικές κεντρικές τράπεζες εκτός ζώνης ευρώ που μετέχουν στο ΜΣΙ-II η μέθοδος αυτή είναι υποχρεωτική όταν ενεργούν σαν ανταποκριτές της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ και προαιρετική όταν διακανονίζουν παρεμβάσεις στα όρια που πραγματοποίησαν μόνες τους.

- ◆ Στο ΜΣΙ - 2 αρνήθηκαν να μετάσχουν το Ηνωμένο Βασίλειο και η Σουηδία. Προσχώρησαν από 1.1.1999 α) η **Δανία** με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 7,46038 Κορώνες Δανίας, με όριο διακύμανσης από την κεντρική ισοτιμία $\pm 2,25\%$, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις

7,62824 κορώνες και κατώτατο τις 7,29252 κορώνες και **β)** η Ελλάδα με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 353,109 Δραχμές και με όριο διακύμανσης $\pm 15\%$, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις 406,075 Δραχμές και κατώτατο τις 300,143 δραχμές. Από την 17.1.2000 ορίσθηκε νέα κεντρική ισοτιμία και ένα ευρώ ήταν ίσο με 340,75 Δραχμές. Τα υποχρεωτικά όρια παρέμβασης ήσαν 391,863 και 289,628 Δραχμές. Η νέα κεντρική ισοτιμία αποτέλεσε από 1.1.2001 (ημέρα εισόδου της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ) τον αμετάκλητο συντελεστή μετατροπής έναντι του ευρώ. Από την ημερομηνία αυτή η Ελλάδα έπαψε να μετέχει στο ΜΣΙ No 2.

◆ Την 27.6.2004 το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της ζώνης του ευρώ (Eurogroup), ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και οι Υπουργοί και οι Διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών το νόμισμα των οποίων μετέχει στο ΜΣΙ αποφάσισαν όπως η Εσθονία, η Λιθουανία και η Σλοβενία ενταχθούν στο ΜΣΙ No 2 ενώ για τις υπόλοιπες χώρες της διεύρυνσης που επιθυμούν να ενταχθούν θα αποφάσιζε αργότερα. Και τα τρία κράτη μέλη εντάχθηκαν με όριο διακύμανσης $\pm 15\%$ από την ορισθείσα κεντρική ισοτιμία τους έναντι του ευρώ ενώ την 28.6.2004 ανακοινώθηκαν από την ΕΚΤ το ανώτερο και το κατώτερο όριο των υποχρεωτικών παρεμβάσεων. Πιο αναλυτικά:

α) η **Εσθονία**, εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 15,6466 Κορώνες Εσθονίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις 17,9936 κορώνες και κατώτατο τις 13,2996 Κορώνες
β) η **Λιθουανία** εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 3,45280 Λίτας Λιθουανίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις 3,97072 Λίτας και κατώτατο τις 2,93488 Λίτας

γ) η **Σλοβενία** εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 239,640 Τόλαρ Σλοβενίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τα 275,586 Τόλαρ και κατώτατο τα 203,694 Τόλαρ. Από 1.1.2007 εξήλθε του μηχανισμού διότι εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ.

◆ Την 29.4.2005 το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της ζώνης του ευρώ (Eurogroup), ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και οι Υπουργοί και οι Διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών το νόμισμα των οποίων μετέχει στο ΜΣΙ αποφάσισαν όπως η Κύπρος, η Λετονία και η Μάλτα ενταχθούν στο ΜΣΙ No 2 με όριο διακύμανσης $\pm 15\%$ από την ορισθείσα κεντρική ισοτιμία τους έναντι του ευρώ ενώ την 2.5.2005 η ΕΚΤ ανακοίνωσε το ανώτερο και το κατώτερο όριο των υποχρεωτικών παρεμβάσεων. Πιο αναλυτικά:

α) η **Κύπρος**, εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 0,585274 Λίρες Κύπρου, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις 0,673065 Λίρες και κατώτατο τις 0,497483 Λίρες. Από 1.1.2008 εξήλθε του μηχανισμού διότι εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ

β) η **Λετονία** εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 0,702804 Λατ Λετονίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης το 0,808225 Λατ και κατώτατο το 0,597383 Λατ

γ) η **Μάλτα** εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 0,429300 Λίρες Μάλτας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης το 0,493695 Λίρες και κατώτατο το 0,364905 Λίρες. Από 1.1.2008 εξήλθε του μηχανισμού διότι εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ.

◆ Την 25.11.2005 το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της ζώνης του ευρώ (Eurogroup), ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και οι Υπουργοί και οι Διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών το νόμισμα των οποίων μετέχει στο ΜΣΙ αποφάσισαν όπως η **Σλοβακία** ενταχθεί στο ΜΣΙ No 2 με όριο διακύμανσης $\pm 15\%$ από την ορισθείσα κεντρική ισοτιμία τους έναντι του ευρώ ενώ την 28.11.2005 η ΕΚΤ ανακοίνωσε το ανώτερο και το κατώτερο όριο των υποχρεωτικών παρεμβάσεων. Πιο αναλυτικά: κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 38.4550 Κορώνες Σλοβακίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης 44,2233 Κορώνες και κατώτατο 32,6868 Κορώνες. Την **16.3.2007** καθορίσθηκε από την Ε.Ε, σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία **νέα κεντρική ισοτιμία** της Κορώνας Σλοβακίας ενώ την 19.3.2007 η ΕΚΤ ανακοίνωσε το ανώτερο και το κατώτερο όριο των υποχρεωτικών παρεμβάσεων. Πιο αναλυτικά: κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 35,4424 Κορώνες Σλοβακίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης 40,7588 Κορώνες και κατώτατο 30,1260 Κορώνες.

Escrow agreement = σύμβαση που ορίζει τις διαδικασίες τερματισμού του συμβολαίου όπως οι διαδικασίες παράδοσης του πηγαίου κώδικα και των δεδομένων ενός μηχανογραφικού συστήματος. Γενικά, έχει σαν αντικείμενο ιδιοκτησιακά δικαιώματα, χρήματα, ακίνητα ή χρεόγραφα που κατατίθενται σε ένα τρίτο πρόσωπο (the escrow agent) μέχρι να υλοποιηθεί όρος της σύμβασης. Για παράδειγμα, μία εταιρία παραγωγής ενός λογισμικού απαγορεύει στους αγοραστές να το διαθέσουν σε τρίτους. Η σύμβαση επιπρόσθετα ορίζει ότι σε περίπτωση πτώχευσης ή για οιονδήποτε άλλο λόγο παύσης λειτουργίας της εταιρίας

λογισμικού, οι αγοραστές καθίστανται πλήρως κύριοι του πωληθέντος λογισμικού και μπορούν να το διαθέσουν σε τρίτους. Το καθεστώς αυτό της κατάθεσης σε τρίτο του δικαιώματος λήγει εφόσον υλοποιηθεί ο όρος της σύμβασης δηλαδή η εταιρία λογισμικού παύσει να υπάρχει.

Ethernet = Έθερνετ. Ένα πρωτόκολλο και μία τοπολογία δικτύου. Χρησιμοποιείται, συνήθως στα δίκτυα τοπικής περιοχής (Local Area Networks, LANs). Εφευρέθηκε από τον μηχανικό Ρόμπερτ Μέτκαλφ και αναπτύχθηκε αρχικά στη δεκαετία του 1970. Το Έθερνετ υποστηρίζει ένα ανώτατο ποσοστό μεταφοράς στοιχείων 10 megabits ανά δευτερόλεπτο. Στη συνέχεια αύξησε τη δυναμικότητά του σε 100 megabits και αργότερα σε 1.000 megabits. Πρωτόκολλα δικτύων υψηλού επιπέδου όπως το Πρωτόκολλο του Διαδικτύου (Internet Protocol, IP), χρησιμοποιούν το Έθερνετ σαν μέσο μεταφοράς στοιχείων. Οι πληροφορίες ταξιδεύουν πάνω στο Έθερνετ μέσω μονάδων πρωτοκόλλων που καλούνται πλαίσια (frames). Το μήκος των ατομικών καλωδίων του Έθερνετ περιορίζεται περίπου σε 100 μέτρα αλλά το Έθερνετ συνδέει εύκολα ολόκληρα σχολικά συγκροτήματα ή οικοδομικά γραφεία.

Ethics = ένα σύστημα εθίμων και ηθικών αρχών και η εφαρμογή του σε ιδιαίτερα προβλήματα συμπεριφοράς, ειδικότερα στην περίπτωση ειδικών επαγγελματιών και των μελών αυτών.

Eurepo index = δείκτης αναφοράς (benchmark index) για την ασφαλισμένη με χρεόγραφο αγορά χρήματος της ζώνης του ευρώ που είναι σχετική με τις συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς τίτλων (Repurchase agreement (repo) and reverse repurchase agreement (reverse repo) με βάση τις οποίες ο ένας αντισυμβαλλόμενος πωλεί ένα χρεόγραφο έναντι μετρητών και αναλαμβάνει την υποχρέωση να το επαναγοράσει από τον άλλο αντισυμβαλλόμενο σε καθορισμένη τιμή και σε καθορισμένη μελλοντική ημερομηνία και αντίστροφα. Eurepo είναι το επιτόκιο στο οποίο μία τράπεζα προσφέρει σε άλλη τράπεζα στην prime market χρήματα έναντι λήψης ασφάλειας (collateral).

- Το Eurepo δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά την 4.3.2002 με αξία 6.3.2002. Εμφανίζεται κάθε ημέρα στη σελίδα 34750 της Telerate, στο Bloomberg (EBF <GO>) ενώ οι Reuters (<EUREPO>) είναι η μόνη επίσημη πηγή δημοσίευσης.

- Η σειρά των λήξεων για τις οποίες δίνεται επιτόκιο είναι T/N (Tomorrow/Next), 1, 2 και 3 εβδομάδων και 1, 2, 3, 6, 9 και 12 μηνών.

- Οι τράπεζες που συμμετέχουν στην ομάδα συγκέντρωσης των τιμών (Panel Banks) υποβάλλουν τις καλύτερες προσφορές στην αγορά. Εν τούτοις, υποβάλλοντας τις τιμές αναμένουν κάτω από ομαλές περιστάσεις να πραγματοποιήσουν συναλλαγές σε αυτά τα επίπεδα. Την ευθύνη για την κατάρτιση και την αλλαγή των ανωτέρω τραπεζών (Panel Banks) έχει η ανάδοχος εταιρία EURIBOR FBE, ένας Βελγικός διεθνής μη κερδοσκοπικός οργανισμός.

EUREX = η αγορά συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) και δικαιωμάτων προαίρεσης (options) για παράγωγα προϊόντα εκπεφρασμένα σε ευρώ που προέκυψε το 1998 μετά τη συγχώνευση του γερμανικού DTB (Deutsche Terminbörse) και του ελβετικού SOFFEX (Swiss Options and Financial Futures Exchange). Το EUREX είναι μία εταιρία που ανήκει κατά 50% σε κάθε μία από τις συγχωνευθείσες εταιρίες. Οι συναλλαγές της διεξάγονται μέσω ηλεκτρονικής διαπραγματευτικής πλατφόρμας ενώ προσφέρει και υπηρεσίες διακανονισμού με τη θυγατρική της Eurex Clearing AG. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται μία συγκεντρωτική, διασυνοριακή διαχείριση του κινδύνου. Από 1.2.2004 λειτουργεί και στην αγορά των ΗΠΑ με τη θυγατρική της Eurex US η οποία προσφέρει σε επενδυτές όλων των χωρών παράγωγα προϊόντα εκπεφρασμένα σε ευρώ και δολάρια ΗΠΑ.

- Μεταξύ των παραγώγων (Derivatives) που προσφέρει είναι τα παράγωγα επιτοκίου (Interest Rate Derivatives), τα παράγωγα μετοχών (Equity Derivatives), τα δεικτοποιημένα παράγωγα μετοχών (Equity Index Derivatives), τα δεικτοποιημένα παράγωγα μεταβλητότητας (Volatility Index Derivatives), τα παράγωγα σχετικά με κεφάλαια διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες αγορές (Exchange Traded Funds® Derivatives), τα πιστωτικά παράγωγα (Credit Derivatives) και τα δεικτοποιημένα με τον πληθωρισμό παράγωγα (Inflation Linked Derivatives).

- Εκτός από τα παράγωγα το Eurex προσφέρει και τα εξής προϊόντα: α) 120 τύπους ομολόγων σταθερού εισοδήματος μέσω της θυγατρικής του Eurex bonds β) συμφωνίες

επαναγοράς ή επαναπώλησης χρεογράφων (repos and reverse repos) με τη θυγατρική του Eurex Repo. Ο συνολικός αριθμός των τραπεζών που διαπραγματεύονται σε αυτή την ηλεκτρονική αγορά των repos έφθασε, το 2004, τις 155 από εννέα διαφορετικές χώρες ενώ το ίδιο έτος τα συμβόλαια σε αξία αυξήθηκαν κατά 31% γ) λειτουργία των χρηματιστηρίων και των κεντρικών αποθετηρίων τίτλων στη Φινλανδία, Εσθονία και Λετονία μέσω της θυγατρικής του HEX Group που αποτελείται από την μητρική εταιρία HEX plc και αρκετές θυγατρικές μεταξύ των οποίων είναι η Helsinki Exchanges, το Finnish Central Securities Depository, το Talin Stock Exchange Group και το Riga Stock Exchange Group δ) χρηματιστήριο ενεργειακών προϊόντων με τη θυγατρική του EEX (European Energy Exchange) ε) την 20.12.2007 το Eurex ολοκλήρωσε την εξαγορά του Διεθνούς Χρηματιστηρίου Χρεογράφων (International Securities Exchange, Inc. ISE) το οποίο κατέστη θυγατρική εταιρία του Eurex κατά 100%. Το νέο μέλος του ομίλου Eurex λειτουργεί διάφορες ηλεκτρονικές πλατφόρμες (electronic trading platforms) και αποτελείται από ένα χρηματιστήριο συμβολαίων δικαιωμάτων προαίρεσης (options exchange) και από ένα χρηματιστήριο μετοχών (stock exchange). Με τον τρόπο αυτό το παγκόσμιο δίκτυο ρευστότητας του Eurex επεκτάθηκε στις ΗΠΑ και σε προϊόντα που είναι εκπεφρασμένα σε δολάρια ΗΠΑ.

▪ Σήμερα, το Eurex συνδέεται με 700 τοποθεσίες σε όλο τον κόσμο και ο όγκος διαπραγμάτευσης υπερβαίνει το 1,5 δισεκατομμύρια συμβόλαια το χρόνο.

EURIBOR = αρχικά των λέξεων European Interbank Offered Rate, δηλαδή Ευρωπαϊκό Διατραπεζικό Προσφερόμενο Επιτόκιο. Πρόκειται για επιτόκιο αναφοράς (benchmark rate) που προσφέρεται για τις προθεσμιακές καταθέσεις της αγοράς χρήματος (μέχρι 12 μηνών) σε ευρώ μεταξύ τραπεζών με μεγάλη πιστοληπτική διαβάθμιση. Δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά την 30.12.1998 με ημερομηνία αξίας (valeur) 4.1.1999. Αντικατέστησε τα εθνικά διατραπεζικά επιτόκια αναφοράς (Pibor, Fibor, Athibor κλπ.) των κρατών που μετέχουν στη ζώνη του ευρώ. Στην έβδομη σύνοδο του ευρώ που διοργάνωσε η γαλλική αγορά χρηματοοικονομικών και εμπορευματικών προθεσμιακών συμβολαίων (MATIF) τέθηκαν οι βάσεις του EURIBOR, ορίστηκαν οι τράπεζες που συμμετέχουν, αποφασίστηκε η κατάρτιση ενός κώδικα καλής συμπεριφοράς και η σύσταση μιας επιτροπής που θα παρακολουθεί την εφαρμογή των κανόνων και στην οποία μετέχουν: έξη επαγγελματικά στελέχη της αγοράς χρήματος προερχόμενα από τράπεζες της ζώνης του ευρώ, ο Γενικός Γραμματέας της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και τρία μέλη από τη Διεθνή Ένωση Διαπραγματευτών Συναλλάγματος. Σήμερα, χρηματοδοτείται από α) την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (European Banking Federation), η οποία εκπροσωπεί τα συμφέροντα 4.500 τραπεζών της E.E και της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Ελβετίας και β) την Ένωση Χρηματοπιστωτικών Αγορών (Financial Markets Association).

Το EURIBOR είναι ο μέσος όρος των επιτοκίων των τραπεζών που μετέχουν στην Επιτροπή του. Παραθέτουμε το δελτίο επιτοκίων EURIBOR της 30.5.2008:

1εβδομάδος	4,214%
2 εβδομάδων	4,260%
3 εβδομάδων	4,310%
1 μηνός	4,464%
2 μηνών	4,690%
3 μηνών	4,858%
4 μηνών	4,864%
5 μηνών	4,909%
6 μηνών	4,928%
7 μηνών	4,959%
8 μηνών	4,982%
9 μηνών	5,009%
10 μηνών	5,042%
11 μηνών	5,070
12 μηνών	5,097%

Η επιτροπή των τραπεζών του EURIBOR περιλαμβάνει τράπεζες από χώρες της ζώνης του ευρώ, τράπεζες από χώρες της E.E. εκτός ζώνης ευρώ και διεθνείς τράπεζες από χώρες εκτός E.E. Ο πίνακας των τραπεζών αλλάζει σε τακτικά διαστήματα για να περιλάβει τράπεζες με μεγάλο όγκο συναλλαγών στις αγορές χρήματος της ζώνης του ευρώ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΠΟΥ ΜΕΤΕΧΟΥΝ ΤΟ 2008 ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ EURIBOR ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Αυστρία

- Erste Bank der Österreichischen Sparkassen
- RZB - Raiffeisen Zentralbank Österreich AG

Βέλγιο

- Dexia Bank
- Fortis Bank
- KBC

Γερμανία

- Bankgesellschaft Berlin
- Bayerische Landesbank Girozentrale
- Commerzbank
- Deutsche Bank
- DZ Bank Deutsche Genossenschaftsbank
- Dresdner Bank
- Landesbank Baden-Württemberg Girozentrale
- Landesbank Hessen - Thüringen Girozentrale
- Norddeutsche Landesbank Girozentrale
- Westdeutsche Landesbank AG

Ελλάδα

- Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Ισπανία

- Banco Bilbao Vizcaya Argentaria
- Banco Santander Central Hispano
- Confederacion Española de Cajas de Ahorros

Γαλλία

- BNP - Paribas
- Natexis Banques Populaires
- IXIS CIB
- Crédit Agricole S.A.
- HSBC France
- Société Générale
- Crédit Industriel et Commercial CIC

Ιρλανδία

- Bank of Ireland
- AIB Group

Ιταλία

- Banca IntesaBci
- Monte dei Paschi di Siena
- UCI Milan

Λουξεμβούργο

- Banque et Caisse d'Épargne de l'État

Κάτω Χώρες

- ABN Amro Bank
- ING Bank
- Rabobank

Πορτογαλία

- Caixa Geral De Depósitos (CGD)

Φινλανδία

- Nordea

ΆΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ

- Barclays Capital
- Den Danske Bank
- Svenska Handelsbanken

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

- Bank of Tokyo – Mitsubishi
- J.P. Morgan Chase & Co.
- Citibank

■ UBS (Luxembourg) S.A

Οι Reuters, μετά την εξαγορά της Moneyline Telerate, είναι η εταιρεία συλλογής και διανομής των στοιχείων. Για τον καθημερινό καθορισμό του EURIBOR ζητείται από τις τράπεζες να δώσουν το επιτόκιο στο οποίο: "καθόσον γνωρίζουν, καταθέσεις της διατραπεζικής αγοράς σε ευρώ προσφέρονται μέσα στη ζώνη του ευρώ μεταξύ πρώτης τάξης τραπεζών στις 11:00 π.μ. ώρα Βρυξελλών (η καλύτερη τιμή μεταξύ των καλύτερων τραπεζών") καθώς και τιμές για όλες τις προβλεπόμενες λήξεις (διαστήματα μίας εβδομάδας και ενός μέχρι δώδεκα μηνών). Η αναφορά των στοιχείων είναι καθημερινή εκτός Σαββάτου, Κυριακής και αργιών του συστήματος TARGET. Οι τιμές είναι με διακανονισμό εντός δύο ημερών (T+2), με βάση υπολογισμού το έτος των 360 ημερών (Actual/360). Οι τράπεζες φροντίζουν να δίνουν τις προσφορές τους με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων έως τις 10:45 π.μ. και έχουν τη δυνατότητα να κάνουν αλλαγές από 10:45 π.μ. μέχρι τις 11:00 π.μ. Όλες οι συμμετέχουσες τράπεζες, οι Reuters και το εποπτικό σώμα "βλέπουν" τις προσφορές σε πραγματικό χρόνο και έτσι εξασφαλίζεται η διαφάνεια στο σύστημα. Στις 11:00 οι Reuters προβαίνουν στον υπολογισμό του EURIBOR ως μέσου όρου των τιμών, απορρίπτοντας όμως το 15% των υψηλότερων και το 15% των χαμηλότερων τιμών και δημοσιεύουν το EURIBOR με απόλυτη ακρίβεια.

Euro Banking Association, EBA = Τραπεζική Ένωση για το Ευρώ εδρεύουσα στο Παρίσι.

Ιδρύθηκε το 1985 σαν Τραπεζική Ένωση για το ECU με αρχικούς στόχους: α) την προώθηση της χρήσης του ECU στις χρηματοοικονομικές και εμπορικές συναλλαγές, β) τη διαχείριση και την ανάπτυξη του συστήματος συμψηφισμού και διακανονισμού σε ECU και γ) την καθιέρωση ενός βήματος συζητήσεων για όλα τα προβλήματα που συνδέονταν με τη χρήση του ECU.

• Σήμερα, η EBA κατέχει το 85% των μηνυμάτων SWIFT στην Ευρώπη και έχει σαν σκοπούς:

α) την εισαγωγή και την ανάπτυξη συστημάτων διακανονισμού σε ευρώ β) τη συνεργασία με την ευρωπαϊκή βιομηχανία συστημάτων πληρωμών και γ) την προώθηση προτάσεων νόμου, προτύπων και επιχειρηματικών πρακτικών συμψηφισμού και διακανονισμού.

• Ανέπτυξε το σύστημα καθαρού διακανονισμού Euro 1 και την EBA Clearing Company για διακανονισμούς μεγάλων ποσών σε ευρώ, το σύστημα μικρών πληρωμών σε ευρώ STEP1 σαν τμήμα του S.T.E.P.S (Straight Through Euro Payment System). Το πρόγραμμα S.T.E.P.S συνεχίστηκε με την ανάπτυξη του STEP2 σαν ένα αυτόματο πανευρωπαϊκό σύστημα συμψηφισμού (pan-European automated clearing house, PE-ACH) για τις διασυνοριακές και εγχώριες μαζικές πληρωμές σε ευρώ. Το σύστημα αυτό σχεδιάστηκε σαν ένας σημαντικός πυλώνας συνδρομής στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμής σε Ευρώ (βλέπε όρο Single Euro Payments Area, SEPA).

• Στα πλαίσια της EBA λειτουργούν η Νομική Συμβουλευτική Ομάδα (Legal Advisory Group LAG), η Επιτροπή STEP1 και διάφορες ομάδες εργασίας. Την 25.9.2007 η EBA δημοσίευσε την εργασία της «έτοιμοι για την εισαγωγή του Σχεδίου Προτεραιότητας Πληρωμών» (ready to launch Priority Payment Scheme) και την 6.2.2008 εξέδωσε μία έκθεση για την ηλεκτρονική τιμολόγηση (report on e-invoicing).

• Το 1985 δέκα οκτώ εμπορικές τράπεζες και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ίδρυσαν την EBA με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission) και της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (Bank for International Settlements). Τα μέλη της EBA διακρίνονται σε μέλη (members) που είναι οι τράπεζες που έχουν γραφεία στην Ε.Ε ή σε ένα υποψήφιο κράτος μέλος (EU Accession country) ή σε ένα κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, σε χρήστες μέλη (user members) που δεν έχουν δικαίωμα ψήφου αλλά μετέχουν στο σύστημα STEP1 και συνδεδεμένα μέλη (associated members) που δεν έχουν γραφεία στην Ευρώπη και μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου. Η EBA έχει σήμερα τα ακόλουθα μέλη: 1) ABN Amro Bank NV 2) Aktia Savings Bank PLC 3) Allgemeine Sparkasse Oberösterreich 4) Allied Irish Banks 5) Alpha Bank AE 6) Amagerbanken AS 7) American Express Bank 8) Arbejdernes Landsbank AS 9) Banca Agricola Popolare di Ragusa 10) Banca Antonveneta S.p.A. 11) Banca Carime S.p.A. 12) Banca del Fucino 13) Banca del Piemonte 14) Banca delle Marche S.p.A. 15) Banca di Cividale S.p.A. 16) Banca di Imola S.p.A. 17) Banca di Romagna S.p.A. 18) Banca d'Italia 19) Banca Monte dei Paschi di Siena S.p.A. 20) Banca Monte Parma S.p.A. 21) Banca Nazionale del Lavoro S.p.A. 22) Banca Popolare Commercio e Industria S.p.A. 23) Banca Popolare del Lazio 24) Banca Popolare dell' Alto Adige 25) Banca Popolare dell'Emilia Romagna 26) Banca Popolare di Ancona S.p.A. 27) Banca Popolare di Bergamo S.p.A. 28) Banca Popolare di Intra 29) Banca Popolare di Milano 30) Banca Popolare di Sondrio 31) Banca Popolare di Spoleto 32) Banca Popolare di Vicenza 33) Banca Sella S.p.A. 34) Bancaperta S.p.A. 35) Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA 36) Banco BPI SA 37) Banco Comercial Portugues 38) Banco Cooperativo Español SA 39) Banco de España 40) Banco Español de Credito 41) Banco Espirito Santo SA 42) Banco

Guipuzcoano SA 43) Banco Pastor SA 44) Banco Popolare Società Cooperativa 45) Banco Popular Español SA 46) Banco Santander, SA 47) Bank Austria Creditanstalt AG 48) Bank BPH SA 49) Bank für Tirol und Vorarlberg AG 50) Bank of Åland PLC 51) Bank of America, N.A. 52) Bank of China 53) Bank of Cyprus Public Company Limited 54) Bank of Ireland 55) Bank of Scotland 56) Bank of Scotland (Ireland) 57) Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ Ltd. 58) Banka Slovenije 59) Bankinter SA 60) Banque de France 61) Banque et Caisse d'Épargne de l'État 62) Banque Fédérative du Crédit Mutuel 63) Banque Michel Inchauspé - BAMI 64) Banque Palatine 65) Banque Raiffeisen 66) Barclays Bank PLC 67) Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG 68) Berenberg Bank 69) BHF-Bank Aktiengesellschaft 70) Bilbao Bizkaia Kutxa 71) BKS Bank AG 72) BNP Paribas SA 73) BRED Banque Populaire 74) Bremer Landesbank 75) Caisse Nationale des Caisses d'Épargne et de Prévoyance 76) Caixa Central de Crédito Agrícola Mutuo 77) Caixa d'Estalvis de Catalunya 78) Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (La Caixa) 79) Caixa Geral de Depósitos 80) Caja de Ahorros de Galicia 81) Caja de Ahorros del Mediterraneo 82) Caja Gipuzkoa San Sebastian 83) Caja Laboral Popular Coop. de Crédito 84) Caja Madrid 85) Cassa Centrale Banca – Crédito Cooperativo Nord Est S.p.A. 86) Cassa Centrale Raiffeisen dell'Alto Adige/Raiffeisen Landesbank Südtirol 87) Cassa di Risparmio della Provincia di Chieti S.p.A. 88) Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo S.p.A. 89) Cassa di Risparmio di Asti S.p.A. 90) Cassa di Risparmio di Cesena S.p.A. 91) Cassa di Risparmio di Fabriano e Cupramontana 92) Cassa di Risparmio di Fermo S.p.A. 93) Cassa di Risparmio di Ferrara S.p.A. 94) Cassa di Risparmio di Firenze S.p.A. 95) Cassa di Risparmio di Loreto S.p.A. 96) Cassa di Risparmio di Ravenna S.p.A. 97) Citibank NA 98) Commerzbank AG 99) Compagnie Financière du Crédit Mutuel 100) Confederación Española de Cajas de Ahorros 101) Crédit Agricole SA 102) Crédit Coopératif 103) Crédit du Nord 104) Credit Suisse Deutschland AG 105) Crédito Emiliano S.p.A. 106) Danske Andelskassers Bank AS 107) Danske Bank AS 108) De Nederlandsche Bank 109) Deutsche Bank AG 110) Deutsche Bundesbank 111) Deutsche Postbank 112) Dexia Bank SA 113) Dexia Banque Internationale à Luxembourg SA 114) DiBa Bank AS 115) Djurslands Bank AS 116) DnB NOR Bank 117) Dornbirner Sparkasse Bank AG 118) Dresdner Bank AG 119) DZ Bank AG 120) EFG Eurobank Ergasias SA 121) Emporiki Bank Germany GmbH 122) Erste Bank der Österreichischen Sparkassen AG 123) Europe Arab Bank Frankfurt 124) Europe Arab Bank Vienna 125) Fionia Bank AS 126) Fortis Bank SA/NV 127) Hamburger Sparkasse AG 128) Hellenic Bank Ltd 129) HSBC Bank PLC 130) HSBC France 131) Ibercaja 132) ICREA Banca 133) ICICI Bank UK Limited 134) ING Bank NV 135) Intesa Sanpaolo S.p.A. 136) Ipar Kutxa Rural 137) Istituto Centrale delle Banche Popolari Italiane 138) JPMorgan Chase Bank N.A. 139) Jyske Bank AS 140) KBC Bank NV 141) Kredietbank SA Luxembourgeoise 142) La Banque Postale 143) La Poste SA de droit public 144) Landesbank Baden-Württemberg 145) Landesbank Berlin AG 146) Landesbank Hessen-Thüringen 147) Lloyds TSB Bank PLC 148) Lloyds TSB Bank, Belgium 149) Lokalbanken I Nordsjaelland AS 150) Magyar Nemzeti Bank 151) Marfin Popular Bank Ltd. 152) MashreqBank psc 153) Narodowy Bank Polski 154) National Australia Bank Limited 155) National Bank of Greece SA 156) National Westminster Bank PLC 157) Natixis 158) Nordea Bank Finland PLC 159) Nordjyske Bank AS 160) Norresundby Bank 161) Oberbank AG 162) OKO Bank 163) Österreichische Nationalbank 164) Österreichische Volksbanken AG 165) Ostjysk Bank AS 166) Philippine National Bank (Europe) PLC 167) Piraeus Bank SA 168) Rabobank Nederland 169) Raiffeisen Zentralbank Österreich AG 170) Raiffeisenlandesbank Oberösterreich AG 171) Raiffeisen-Landesbank Tirol Aktiengesellschaft 172) Ringkjøbing Bank 173) Ringkjøbing Landbobank 174) Roskilde Bank AS 175) Royal Bank of Scotland PLC 176) Sampo Bank PLC 177) S-Bank LTD. 178) SECB Swiss EURO CLEARING Bank GmbH 179) Skandinaviska Enskilda Banken S.A. 180) Skjern Bank 181) Société Générale 182) Société Générale Bank & Trust 183) Société Marseillaise de Crédit (Group HSBC) 184) Spar Nord Bank 185) Sparekassen Sjaelland 186) Standard Chartered Bank 187) Steiermärkische Bank und Sparkassen AG 188) Svenska Handelsbanken 189) Swedbank AB 190) Sydbank AS 191) Tapiola Bank LTD 192) UBS AG 193) Unicredito Italiano S.p.A. 194) Unione di Banche Italiane S.C.P.A. 195) UNIPOL Banca S.p.A. 196) Vestfyns Bank AS 197) Vestjysk Bank 198) Volkswagen Bank GmbH 199) Wachovia Bank NA 200) WestLB AG.

Euro banknotes second series, ES2 = η δεύτερη σειρά των τραπεζογραμματίων ευρώ. Η πρώτη σειρά κυκλοφόρησε το 2002 και η δεύτερη σειρά αναμένεται να τεθεί στην κυκλοφορία τα επόμενα έτη. Στόχος είναι να εμπλουτισθούν τα τραπεζογραμμάτια ευρώ με σύγχρονα και ενισχυμένα χαρακτηριστικά ασφαλείας ώστε να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικότερα οι παραχαράξεις. Η εισαγωγή θα είναι σταδιακή ανά αξία. Οι αξίες (5, 10, 20, 50, 100, 200 και 500 ευρώ) θα παραμείνουν οι ίδιες ενώ τα σχέδια θα βασισθούν πάλι στη θεματολογία εποχές και ρυθμοί (ages and style) της τρέχουσας σειράς. Ωστόσο, θα απαιτηθούν τροποποιήσεις ώστε να γίνουν πιο φιλικά στον χρήστη, θα υπάρξει ανασχεδιασμός των γραφικών στοιχείων και θα περιληφθούν τα νέα χαρακτηριστικά ασφαλείας. Το 2007 ολοκληρώθηκε η συλλογή πληροφόρησης για την αντοχή των χαρακτηριστικών ασφαλείας στις παραχαράξεις, τις απαιτήσεις για τον ποιοτικό έλεγχο, το κόστος, τα πνευματικά δικαιώματα, τις προμήθειες, τα θέματα υγείας ασφάλειας και περιβαλλοντικής προστασίας ενώ οι δοκιμές των χαρακτηριστικών ασφαλείας έχουν κατά μεγάλο μέρος πραγματοποιηθεί

σε επιλεγμένα κέντρα εθνικών κεντρικών τραπεζών. Η επόμενη φάση ήταν ο καθορισμός των σχεδίων που περιελάμβανε και την τροποποίηση του χάρτη της Ευρώπης ώστε να περιλάβει και τα νέα κράτη μέλη. Τον Αύγουστο του 2007 έγινε η επικύρωση της βιομηχανικής φάσης σε ένα πακέτο χαρακτηριστικών ασφαλείας που ενέκρινε το Δ.Σ της ΕΚΤ τον Οκτώβριο του 2007. Το Δ.Σ της ΕΚΤ ενέκρινε, το Δεκέμβριο του 2007, και το σχεδιασμό των νέων τραπεζογραμμάτων. Ακολουθεί η πιλοτική εκτύπωση και τελικά η μαζική παραγωγή των νέων τραπεζογραμμάτων. Τα παλαιά τραπεζογραμμάτια ευρώ θα συγκεκλοφορούν μέχρι κάποιο χρονικό διάστημα που θα ορίσει η ΕΚΤ. Πάντως, τα τραπεζογραμμάτια ευρώ της παλαιάς σειράς θα ανταλλάσσονται με νέα στις ΕθνΚΤ για απεριόριστο χρόνο.

Eurobond and eurodollar bond = ευρωμόλογο και ευρωδολαριακό ομόλογο.

■ Ευρωμόλογο (eurobond) είναι ένα μεσο-μακροπρόθεσμο ομόλογο που: α) η έκδοσή του ανατίθεται συνήθως σε μία διεθνή κοινοπραξία επενδυτικών τραπεζών β) προσφέρεται ταυτόχρονα σε επενδυτές πολλών χωρών και γ) εκδίδεται και διαπραγματεύεται έξω από τη δικαιοδοσία ενός ενιαίου νομίσματος ή εκφράζεται σε διαφορετικό νόμισμα από αυτό της χώρας στην οποία εκδίδεται. Ένα ευρωμόλογο συνήθως διαφοροποιείται ανάλογα με το νόμισμα στο οποίο εκδίδεται. Τα ευρωμόλογα είναι ελκυστικά για τους επενδυτές διότι έχουν μικρή ονομαστική αξία και μεγάλη ρευστότητα. Είναι, όμως συμφέροντα και για τους εκδότες, διότι παρέχουν ευελιξία ως προς την επιλογή της χώρας στην οποία προσφέρονται ανάλογα με τις κανονιστικές της ρυθμίσεις και ιδιαίτερα την αποφυγή της φορολογίας ενώ έχουν την ευχέρεια να εκδίδουν αυτά στο νόμισμα που προτιμούν. Τα ευρωμόλογα εκδίδονται από κυβερνήσεις, δημόσιους οργανισμούς ή μεγάλες πολυεθνικές εταιρίες.

■ Ευρωδολαριακό ομόλογο (eurodollar bond) είναι μια μορφή ευρωομολόγου που εκφράζεται σε δολάρια ΗΠΑ. Μπορεί να εκδοθεί σε κάθε χώρα εκτός των ΗΠΑ. Για παράδειγμα εκδίδεται στην Ιαπωνία από μία εταιρία της Αυστραλίας.

Euroclear = διεθνές σύστημα θεματοφυλακής, διακανονισμού και συμψηφισμού διασυνοριακών συναλλαγών σε εμπορεύματα, ομόλογα και μετοχές. Ιδρύθηκε το 1968 από τράπεζες και διαπραγματευτές χρεογράφων με έδρα τις Βρυξέλλες. Ειδικεύεται κύρια στο διακανονισμό και τη θεματοφυλακή ευρωομολόγων. Το Μάρτιο του 2000 ανακοινώθηκε ότι από 10.1.2001 το Euroclear συγχωνεύεται με το γαλλικό αποθετήριο Sicovam. Η συμφωνία υπεγράφη την 21.9.2000 και όρισε ότι η Sicovam SA γίνεται θυγατρική της Euroclear Bank, που είναι θυγατρική της Euroclear, και μετονομάζεται σε Euroclear France. Οι μέτοχοι της Σικοβάμ κατέχουν το 16,67% της Euroclear Crearance System plc. Η Τράπεζα της Γαλλίας συμφώνησε να πωλήσει το 40% της Σικοβάμ που κατείχε στους Γάλλους χρήστες. Η Euroclear Bank έχει δικαίωμα να εξαγοράσει το 20% της Clearnet. Η Euroclear Bank με μετοχικό κεφάλαιο 1 δισεκατομμύριο ευρώ έχει αναλάβει τους λειτουργικούς και τραπεζικούς ρόλους της Morgan Guarantee γεγονός που ενίσχυσε το ρόλο του συστήματος Euroclear. Με την ανωτέρω συγχώνευση δημιουργήθηκε το μεγαλύτερο στον κόσμο σύστημα διακανονισμού και θεματοφυλακής χρεογράφων με ετήσιο όγκο εγχωρίων και διεθνών συναλλαγών που φθάνει τα 100.000 δισεκατομμύρια ευρώ. Η Euroclear Bank προσφέρει υπηρεσίες για χρεόγραφα σε περισσότερες από 25 αγορές μετοχικών τίτλων και 30 αγορές ομολόγων. Η Euroclear France είναι το κεντρικό αποθετήριο τίτλων (CSD) για την Γαλλική αγορά, η Euroclear Nederland είναι το CSD για την αγορά των Κάτω Χωρών και η CRESTCo, που μετονομάστηκε σε Euroclear UK & Ireland, είναι το CSD για τις αγορές ομολόγων και μετοχών του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας.

Euroclear UK & Ireland = βλέπε όρο «CrestCo – Euroclear UK & Ireland».

Euro counterfeit deterrence centres = κέντρα αποτροπής της παραχάραξης του ευρώ. Τα κέντρα αυτά είναι τα εξής:

► **Counterfeit Analysis Centre, CAC**

(Κέντρο Ανάλυσης Πλαστών Τραπεζογραμμάτων, ΚΑΠΤ)

Έχει σαν αποστολή την ενοποίηση της τεχνικής ανάλυσης των στοιχείων που αναφέρονται σε πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ. Με έδρα την ΕΚΤ στη Φραγκφούρτη άρχισε να λειτουργεί στις αρχές του 2002. Είναι υπεύθυνο για την ταξινόμηση των νέων πλαστών τραπεζογραμμάτων ευρώ που λαμβάνονται από τα Εθνικά Κέντρα Ανάλυσης. Αναλύει ιδιαίτερα παραχαράξεις που θεωρούνται επικίνδυνες είτε λόγω του σημαντικού αριθμού

αυτών ή επειδή η ποιότητά τους είναι απογοητευτική. Στελεχώνεται με ειδικούς στην καταπολέμηση των παραχαράξεων, ειδικευμένους τεχνικούς και διοικητικό προσωπικό.

► **Counterfeit Currency Database, CCD**

(Βάση Δεδομένων Πλαστών Τραπεζογραμμάτων, ΒΔΠΤ)

Έχει έδρα την ΕΚΤ όπου καταχωρούνται όλες οι νέες περιπτώσεις πλαστών τραπεζογραμμάτων ευρώ. Μια πρώτη έρευνα και ταξινόμηση των πλαστών γίνεται από τα Εθνικά Κέντρα Ανάλυσης τα οποία στη συνέχεια αποστέλλουν στη Φραγκφούρτη τα σχετικά στοιχεία. Το CAC προβαίνει στην τελική επεξεργασία και ταξινόμηση και τα στοιχεία καταχωρούνται στο CCD. Όλα τα στοιχεία αυτού είναι διαθέσιμα στην ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Το CAC συνεργάζεται με τις Αστυνομίες των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, με την Ευροπόλ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Είναι επιθυμητή η συνεργασία των αρμόδιων αρχών όχι μόνο των κρατών μελών εκτός ζώνης ευρώ αλλά και των κρατών εκτός Ε.Ε διότι το ευρώ σαν διεθνές νόμισμα κυκλοφορεί και έξω από τα όρια της Ευρωζώνης.

► **Counterfeit Monitoring System, CMS**

(Σύστημα Παρακολούθησης Πλαστών Νομισμάτων, ΣΠΠΝ)

Περιλαμβάνει το ευρωπαϊκό δίκτυο των Εθνικών Κέντρων Ανάλυσης (ΕΚΑ, ΝΑΚ) και τη Βάση Δεδομένων Πλαστών Τραπεζογραμμάτων (ΒΔΠΤ, CCD). Τα συστήματα αυτά συνδέονται μεταξύ τους με μία βάση μέσω του Internet.

Σε κάθε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ λειτουργεί με την ευθύνη της Αστυνομίας:

► **National Analysis Centre, NAC**

(Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης, ΕΚΑ)

Στο ΕΚΑ διαβιβάζονται όλα τα πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ για ανάλυση και πρώτη ταξινόμηση. Αυτό με τη σειρά του αποστέλλει στο Κέντρο Ανάλυσης Πλαστών Τραπεζογραμμάτων (ΚΑΠΤ) τις πιο σημαντικές περιπτώσεις πλαστών τραπεζογραμμάτων συνοδευόμενες από σχετική αναφορά. Το Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης συνεργάζεται στενά με την εθνική κεντρική τράπεζα η οποία του διαβιβάζει όλα τα πλαστά τραπεζογραμμάτια.

► **National Analysis Centre for Coins, NACC**

(Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης Κερμάτων ΕΚΑΚ)

Στο ΕΚΑΚ οποίο παραδίδονται τα παραχαραγμένα κέρματα για ανάλυση.

Για τα κέρματα έχει ιδρυθεί:

► **to European Technical and Scientific Centre, ETSC**

(Ευρωπαϊκό Τεχνικό και Επιστημονικό Κέντρο, ΕΤΕΚ)

Έχει έδρα το Νομισματοκοπέιο του Υπουργείου Οικονομικών της Γαλλίας στο Πεσάκ. Εκεί συγκεντρώνονται και ταξινομούνται τα παραχαραγμένα κέρματα που αποστέλλονται από τα Εθνικά Κέντρα Ανάλυσης Κερμάτων. Αναλύει ιδιαίτερα παραχαράξεις που θεωρούνται επικίνδυνες είτε λόγω του σημαντικού αριθμού αυτών ή επειδή η ποιότητά τους είναι απογοητευτική.

► **to National Counterfeit Centre, NCC**

(Εθνικό Κέντρο Παραχάραξης)

Έχει την ευθύνη σε κάθε κράτος μέλος του συνδέσμου με την ευρωπαϊκή βάση παραχαραγμένων κερμάτων στην οποία διαβιβάζει τις σημαντικές περιπτώσεις κίβδηλων ή παραχαραγμένων κερμάτων. Στη Διεύθυνση Ταμείων της Τράπεζας της Ελλάδος λειτουργεί το Εθνικό Κέντρο Παραχάραξης για την Ελλάδα.

► Η ΕΚΤ συμφώνησε να συσταθεί υπό την αιγίδα των διοικητών των κεντρικών τραπεζών της Ομάδας των 10 (G10 Governors) το Διεθνές Κέντρο για την Αποτροπή των Παραχαράξεων (International Counterfeit Deterrence Centre, ICDC) αποτελούμενο από προσωπικό της ΕΚΤ και στελέχη άλλων κεντρικών τραπεζών. Είναι ο φορέας τεχνικής υποστήριξης για τη διεθνή κοινότητα και ο τόπος διεθνών επαφών για το συντονισμό σε διεθνές επίπεδο του αγώνα κατά των παραχαράξεων ενώ πραγματοποιεί επιπρόσθετα ελέγχους σε φωτοτυπικά μηχανήματα προκειμένου να διαπιστωθεί εάν φέρουν μηχανισμό που συμβάλλει στην αποτροπή των παραχαράξεων.

EuroDAC (European Design Automation Conference) = Ευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη για την Αυτοματοποίηση του Σχεδιασμού. Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη σύγκριση των

δακτυλικών αποτυπωμάτων των ζητούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών. Ιδρύθηκε με βάση τον Κανονισμό του Συμβουλίου Νο 2725/11.12.2000 για την εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου της 15.6.1990. Στοχεύει στην εναρμόνιση των κανόνων σε όλα τα κράτη μέλη σχετικά με την αρχειοθέτηση, τη σύγκριση και τη διαγραφή των δακτυλικών αποτυπωμάτων. Επιτρέπει στα κράτη μέλη την ταυτοποίηση όσων υποβάλλουν αίτηση παροχής ασύλου και των προσώπων που έχουν εισέλθει παράνομα στην Ε.Ε. Αποτελείται από μία κεντρική μονάδα που εδρεύει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Βρυξέλλες και διαθέτει μία βάση δεδομένων ηλεκτρονικού υπολογιστή και ένα σύστημα για την ηλεκτρονική διαβίβαση των στοιχείων μεταξύ των κρατών μελών και της βάσης δεδομένων. Στη βάση αποθηκεύονται, εκτός από τα δακτυλικά αποτυπώματα το κράτος μέλος καταγωγής, το κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλεται αίτηση ασύλου ή στο οποίο εισήλθε παράνομα ο μετανάστης, το φύλο και ο αριθμός καταχώρισης. Από τη βάση δεδομένων προκύπτει εάν ο αιτών έχει υποβάλλει αίτηση ασύλου στο παρελθόν και σε ποιο κράτος μέλος ή εάν έχει συλληφθεί στο παρελθόν σαν λαθρομετανάστης σε άλλο κράτος μέλος.

Eurodollar deposit = μία κατάθεση ή μία πίστωση σε δολάρια ΗΠΑ ενός προσώπου ή τράπεζας μη κατοίκου ΗΠΑ η οποία πραγματοποιείται εκτός των συνόρων των ΗΠΑ και επόμενα δεν υπολογίζεται για τον προσδιορισμό των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών (reserves requirement) που κατατίθενται στη FED.

Eurogroup = ομάδα ευρώ. Ομάδα υπουργών μελών του Ecofin οι χώρες των οποίων έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα και συνήθως πριν από τη συνάντηση του Ecofin, για να συζητήσει θέματα σχετικά με τη ζώνη του ευρώ και το ενιαίο νόμισμα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΕΚΤ προσκαλούνται να μετάσχουν. Σημειώνεται ότι στο Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών (Ecofin) μετέχουν οι αρμόδιοι υπουργοί από όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε ενώ στην ομάδα ευρώ μόνο από τη ζώνη του ευρώ.

Eurojust = Ευρωδικαιοσύνη ή Ευρωπαϊκή δικαστική συνεργασία. Συστάθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Φεβρουαρίου 2002 και είναι ένας ευρωπαϊκός φορέας που ενισχύει τη δικαστική συνεργασία μεταξύ κρατών μελών με τη λήψη, στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαρθρωτικών μέτρων που διευκολύνουν το βέλτιστο συντονισμό των ερευνών και των διώξεων στο έδαφος περισσότερων του ενός κρατών μελών, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Οι κυριότεροι στόχοι της είναι:

- να προωθεί και να βελτιώνει το συντονισμό μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, όσον αφορά τις έρευνες και τις διώξεις εντός των κρατών μελών
- να βελτιώνει τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, διευκολύνοντας ιδίως την υλοποίηση της διεθνούς δικαστικής συνδρομής και την εκτέλεση αιτήσεων έκδοσης
- να υποστηρίζει με άλλους τρόπους τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ώστε να ενισχύεται η αποτελεσματικότητα των ερευνών και των διώξεών τους.

Euro LIBOR (Euro London Interbank Offered Rate) = προσφερόμενο επιτόκιο σε ευρώ στη διατραπεζική αγορά του Λονδίνου. Είναι ένα επιτόκιο αναφοράς (benchmark rate) για βραχυπρόθεσμο δανεισμό (λήξης μέχρι 12 μηνών) μεταξύ μεγάλων τραπεζών σε ευρώ, ανταγωνιστικό του EURIBOR. Η Βρετανική Ένωση Τραπεζιτών (British Banking Association, BBA) επιλέγει 16 τράπεζες της αγοράς του Λονδίνου που συμβάλλουν στον καθορισμό του euro Libor :

Πίνακας των 16 τραπεζών που μετέχουν το 2008 στο euro LIBOR	
Bank of America	Lloyds TSB Bank Plc
Barclays Bank plc	Rabobank
Citibank NA	Royal Bank of Canada
Crédit Suisse	Societe Generale
Deutsche Bank AG	The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ

HBOS	The Royal Bank of Scotland Group
HSBC	UBS AG
JP Morgan Chase	Westdeutsche Landesbank AG

Ο κατάλογος των τραπεζών αλλάζει ώστε να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο οι συγχωνεύσεις των τραπεζών αλλά και ο όγκος των συναλλαγών σε ευρώ κάθε τράπεζας.

Η εταιρεία Reuters, μετά την εξαγορά της Moneyline Telerate, έχει επιλεγεί ως διανομέας, δηλαδή είναι αρμόδια να συλλέγει τις προσφερόμενες τιμές και να φροντίζει για τον υπολογισμό και δημοσίευση του euro LIBOR. Κάθε τράπεζα που συμμετέχει δίνει στους Reuters : "το επιτόκιο στο οποίο θα μπορούσε να δανειστεί σε ρευστό αφού πρώτα ζητήσει και μετά αποδεχθεί διατραπεζικές προσφορές σε λογικό αγοραίο μέγεθος πριν από τις 11:00π.μ. ώρα Λονδίνου". Η κατάθεση των προσφορών γίνεται από τις 11:00 π.μ. μέχρι τις 11:10 π.μ. Οι Reuters υπολογίζουν το μέσο όρο των τιμών αγνοώντας τις 4 χαμηλότερες και τις 4 υψηλότερες τιμές και δημοσιεύει το αποτέλεσμα στις 11:30 π.μ. Οι τιμές για το euro LIBOR δίνονται τις ημέρες λειτουργίας του TARGET με διακανονισμό εντός δύο ημερών (T+2) και βάση υπολογισμού τον πραγματικό αριθμό των ημερών μεταξύ δύο ημερομηνιών ενώ το έτος θεωρείται ότι έχει 360 ημέρες (Act/360).

Euro MTS Limited = πανευρωπαϊκή ηλεκτρονική αγορά ομολόγων σε ευρώ. Χρησιμοποιεί την προηγμένη και δοκιμασμένη για 12 χρόνια τεχνολογία της ηλεκτρονικής αγοράς κρατικών τίτλων της Ιταλίας MTS Italia SPA (Mercato Telematico dei Titoli di Stato). Το σύστημα ανήκει σε ένα κοινόκτητο τραπεζών και επενδυτικών οίκων. Βασικός μέτοχος είναι το MTS ενώ από τους 24 υπόλοιπους ξεχωρίζουν η J.P. Morgan, η Paribas, η Goldman Sachs, η Warburg Dillon Read, η Deutsche Bank, η Lehman Brothers, η Morgan Stanley Dean Witter, η ABN-Amro Bank, η Crédit Suisse First Boston, η Salomon Smith Barney και η Caboto Holding. Πρώτος Πρόεδρος του Euro MTS, που έχει έδρα το Λονδίνο, είναι ο Αλεξάντερ Λαμφαλούτσι, πρώην Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ENI, EMI). Το σύστημα άρχισε να λειτουργεί στις 9 Απριλίου 1999 με τη διαπραγμάτευση κρατικών ομολόγων σε ευρώ της Ιταλίας, Γερμανίας και Γαλλίας. Από το τέλος Αυγούστου του 1999 περιέλαβε και τα κυβερνητικά ομόλογα σε ευρώ της Αυστρίας, του Βελγίου και των Κάτω Χωρών και από το Σεπτέμβριο του 1999 και της Ισπανίας. Σταδιακά περιέλαβε τα κυβερνητικά ομόλογα της Ελλάδας, της Ιρλανδίας, της Φινλανδίας, της Πορτογαλίας και από το 2000 διαπραγματεύεται και μη κυβερνητικά ομόλογα σε ευρώ που έχουν υψηλό βαθμό ρευστοποίησης όπως ομόλογα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, της Freddie Mac των ΗΠΑ, της ιρλανδικής ιδιωτικής τράπεζας Derfa με έδρα το Δουβλίνο και της τράπεζας KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau), με έδρα τη Φραγκφούρτη, η οποία ανήκει κατά 80% στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Γερμανίας και κατά το υπόλοιπο 20% στα γερμανικά ομοσπονδιακά κρατίδια. Επεκτάθηκε με τη θυγατρική εταιρία MTS Japan KK και στην Ιαπωνία όπου διαπραγματεύεται ομόλογα του ιαπωνικού κράτους. Το Euro MTS είναι ικανό να δέχεται 150 αλλαγές τιμών το δευτερόλεπτο διότι λειτουργεί ηλεκτρονικά on line σε πραγματικό χρόνο σε αντίθεση με τα συστήματα over-the counter (OTC) που είναι χρονοβόρα. Ο διακανονισμός των ομολόγων γίνεται μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων δευτερογενούς αγοράς των μετεχόντων κρατών μελών της Ε.Ε όπως π.χ της ΗΔΑΤ για την Ελλάδα.

Euronext N.V = βλέπε όρο «NYSE – Euronext».

EURONIA (Euro Overnight Index Average) = μέσο σταθμικό επιτόκιο των χωρίς ενέχυρο δανειακών συναλλαγών σε ευρώ μιας ημέρας (overnight rate). Είναι ένα επιτόκιο αναφοράς (benchmark rate) που καταρτίζεται από τον Ιανουάριο του 1999 από τη Βρετανική Ένωση Τραπεζιτών (British Banking Association, BBA) σε συνεργασία με την Ένωση Διαμεσολαβητών των Αγορών Μεγάλων Ποσών (Wholesale Markets Broker's Association, WMBW). Διαμορφώνεται με βάση τις τιμές που παρέχουν από τις 00.00 μέχρι τις 16.00 ώρα Λονδίνου οι συμμετέχοντες στη WMBW brokers του Λονδίνου.

Euronote facility = ευχέρεια ευρωομολόγου. Χρηματοπιστωτικό μέσο που βασίζεται στη συμφωνία μεταξύ ενός ή περισσότερων πιστωτικών ιδρυμάτων και του εκδότη σύμφωνα με την οποία ο τελευταίος μπορεί να δανεισθεί στη διάρκεια 5 με 7 ετών κεφάλαια μέχρι ένα ορισμένο όριο μέσω ανανεούμενης τοποθέτησης στην ευρωπαϊκή αγορά. Οι ανάδοχοι τράπεζες

μπορούν να δεσμευθούν να απορροφήσουν τα αδιάθετα ομόλογα με το συμφωνημένο επιτόκιο ή να θέσουν στη διάθεση του δανειζόμενου πιστώσεις με τη μορφή πιστωτικών διευκολύνσεων ή πιστωτικών ορίων για το αδιάθετο μέρος της έκδοσης. Τα ευρωομόλογα έχουν μία λήξη πολλών μηνών και, εάν είναι απαραίτητο, παρατείνονται μόλις λήξουν.

European Agency for Reconstruction (EAR) = Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ανασυγκρότησης (EYA). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2000 και έχει έδρα τη Θεσσαλονίκη. Διαθέτει επιχειρησιακά κέντρα στο Βελιγράδι, την Πρίστινα, την Ποντγκόριτσα και τα Σκόπια. Καθήκον της είναι να διαχειρίζεται τα κυριότερα προγράμματα της Ε.Ε για την παροχή ενισχύσεων ανασυγκρότησης, αξίας περίπου 2 δισεκατομμυρίων ευρώ το χρόνο, σε χώρες της περιφέρειας των Βαλκανίων που επλήγησαν από πολέμους κατά τη δεκαετία του 1990.

European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA) = Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία κατά την Εργασία (ΕΟΑΥΕ). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1975 και έχει τη έδρα του στο Μπιλμπάο της Ισπανίας. Καμία χώρα δεν μπορεί να αντιμετωπίσει μόνη το ευρύ φάσμα προβλημάτων ασφάλειας και υγείας στον τομέα της εργασίας (ΑΥΕ) που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη. Για το λόγο αυτό συστάθηκε ο ΕΟΑΥΕ με στόχο τη συγκέντρωση και την αμοιβαία ανταλλαγή του εκτεταμένου, σε ευρωπαϊκή βάση, πεδίου γνώσεων και πληροφοριών σχετικά με τα προβλήματα αυτά, ιδίως όσον αφορά τα προληπτικά μέτρα. Παράλληλα με την ανάπτυξη ενός εκτεταμένου δικτύου ιστοσελίδων σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία, ο Οργανισμός εφαρμόζει ένα δραστήριο πρόγραμμα δημοσιεύσεων που καλύπτει από εκθέσεις ειδικής πληροφόρησης έως υλικό εκστρατείας. Ο ΕΟΑΥΕ διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο στο οποίο εκπροσωπούνται τα εργατικά συνδικάτα, οι οργανώσεις των εργοδοτών, οι εθνικές κυβερνήσεις και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders (FRONTEX) = Ευρωπαϊκή Υπηρεσία για τη Διαχείριση του Επιχειρησιακού Συντονισμού στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 2004 και έχει την έδρα της στη Βαρσοβία. Αποστολή της είναι να συνδράμει τα κράτη μέλη της Ε.Ε κατά την εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα και την επιστροφή πολιτών τρίτων χωρών στις χώρες καταγωγής τους. Επαφίεται σε κάθε κράτος μέλος να ελέγχει τα σύνορά του, αλλά η υπηρεσία βοηθά ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλα τα κράτη μέλη διενεργούν τον έλεγχο αυτό με το ίδιο υψηλό επίπεδο αποτελεσματικότητας. Τα κύρια καθήκοντα της υπηρεσίας περιλαμβάνουν: α) παροχή βοήθειας στις χώρες της Ε.Ε κατά την εκπαίδευση των συνοριοφυλάκων τους β) εκτίμηση των κινδύνων γ) αξιοποίηση της έρευνας σε νέες τεχνολογίες επιτήρησης και δ) συντονισμός της συνεργασίας μεταξύ των χωρών της Ε.Ε κατά τον επαναπατρισμό παράνομων μεταναστών ε) συνεργασία με άλλους παρεμφερείς ευρωπαϊκούς οργανισμούς όπως η Europol, η CEPOL και η OLAF.

European Association for Banking and Financial History (EABFH) = Ευρωπαϊκή Ένωση Τραπεζικής και Χρηματοπιστωτικής Ιστορίας. Μη κερδοσκοπικός οργανισμός στον οποίο το 2006 συμμετείχαν 80 τράπεζες από 25 ευρωπαϊκά κράτη. Ιδρύθηκε το 1990 σαν European Association for Banking History και το 2006 περιέλαβε και τον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό και οικονομικό τομέα ώστε να επιτραπεί η συμμετοχή και χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων και να επεκταθεί το αντικείμενο των ερευνών της, που ήταν η καταγραφή της τραπεζικής ιστορίας της Ευρώπης, και στην οικονομική και χρηματοοικονομική ιστορία. Εκτός από την έρευνα και τη συγγραφή της τραπεζικής και οικονομικής ιστορίας της Γηραιάς Ηπείρου, διοργανώνει διεθνή συνέδρια, πραγματοποιεί εκδόσεις και οργανώνει ένα ευρωπαϊκό δίκτυο για την επικοινωνία στελεχών των τραπεζών, υπηρεσιών αρχείου, διευθυντών μουσείων και πολιτιστικών ιδρυμάτων σχετικών με την τραπεζική και χρηματοπιστωτική ιστορία και την ιστορία εκτύπωσης τραπεζογραμματίων και αξιών.

European Aviation Safety Agency (EASA) = Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας (ΕΟΑΑ). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2002 και έχει την έδρα του στην Κολωνία της Γερμανίας. Συνδράμει την Ε.Ε στην ανάπτυξη νόμων και κανόνων για την ασφάλεια των αιθέρων και βοηθά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ελέγχει κατά πόσον οι ευρωπαϊκοί κανόνες ακολουθούνται πιστά. Ο Οργανισμός προσφέρει τεχνική βοήθεια σε διεθνείς οργανισμούς αρμόδιους για την ασφάλεια της πολιτικής αεροπορίας και την

προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, συνδράμει τις αρχές αεροπλοΐας τρίτων χωρών και έχει το δικαίωμα να λαμβάνει ορισμένες αποφάσεις, όπως η έκδοση βεβαιώσεων τύπου για προϊόντα αεροπλοΐας.

European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) = Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανοικοδόμηση και την Ανάπτυξη με έδρα το Λονδίνο. Ιδρύθηκε το 1991, με την πώση του υπαρκτού σοσιαλισμού, για να ενθαρρύνει τη μετάβαση προς την οικονομία της ελεύθερης αγοράς και να προωθήσει την ιδιωτική επιχειρηματική πρωτοβουλία στα κράτη της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης (CEECs) και τα κράτη της Κοινοπολιτείας των Ανεξαρτήτων Κρατών (CIS) που έχουν δεσμευθεί να εφαρμόσουν τις αρχές της πολυκομματικής δημοκρατίας, του πλουραλισμού και της οικονομίας της αγοράς.

◆ Η EBRD έχει μετόχους 60 κράτη, την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Το μετοχικό της κεφάλαιο ανέρχεται σε 20 δισεκατομμύρια ευρώ. Αντλεί κεφάλαια για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων από τις διεθνείς αγορές με την έκδοση ομολόγων και άλλων χρεογράφων τα οποία συνήθως αγοράζονται από κεντρικές τράπεζες, συνταξιοδοτικά ταμεία, ασφαλιστικές εταιρίες και διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων. Πρώτος πρόεδρος της EBRD ήταν ο Ζακ Αταλί (1991-1993) τον οποίο διαδέχθηκε ο πρώην Διοικητής της Τράπεζας της Γαλλίας Ζακ ντε Λαροζιέρ (1993-1998). Τρίτος πρόεδρος ήταν ο πρώην Γενικός Διευθυντής του ΔΝΤ και σήμερα Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας Χορστ Κέλερ (1998-2000) τον οποίο διαδέχτηκε ο Ζαν Λεμιέρ.

◆ Η EBRD είχε στόχο να βοηθήσει τα 15 κράτη των CEECs (Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Κροατία, Τσεχία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, FYROM, Πολωνία, Ρουμανία, Σερβία και Μαυροβούνιο, Σλοβακία και Σλοβενία) και τα 12 κράτη της CIS (Ρωσία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Γεωργία, Καζακστάν, Κυργιζιστάν, Μολδαβία, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν, Ουκρανία και Ουζμπεκιστάν) να εισάγουν διαρθρωτικές και τομεακές μεταρρυθμίσεις, να προωθήσουν τον ανταγωνισμό, τις ιδιωτικοποιήσεις και την ιδιωτική πρωτοβουλία λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των χωρών στα διάφορα στάδια της μετάβασης. Μέσω των επενδύσεων της προάγει τη δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα, την ενίσχυση των χρηματοδοτικών και νομικών συστημάτων και την ανάπτυξη των υποδομών που είναι αναγκαίες για τον ιδιωτικό τομέα. Εφαρμόζει υγιείς τραπεζικές και επενδυτικές αρχές σε όλες τις δραστηριότητές της. Ενθαρρύνει συγχρηματοδοτήσεις και άμεσες ξένες επενδύσεις από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, συνδράμει στην κινητοποίηση των εγχώριων κεφαλαίων και παρέχει τεχνική συνεργασία. Προωθεί την περιβαλλοντολογική και αειφόρο ανάπτυξη. Συνήθως, η συμμετοχή της είναι 5 εκατομμύρια ευρώ.

◆ Η EBRD συνήψε δεσμούς με διάφορους χρηματοδοτικούς διαμεσολαβητές για να παράσχει δάνεια ιδιαίτερα στις ΜΜΕ. Προσφέρει μία σειρά από προϊόντα για να διευκολύνει το διαπεριφερειακό και διεθνές εμπόριο στις CEECs και στα κράτη της CIS. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται α) πιστωτικές διευκολύνσεις με τη μορφή των εγγυήσεων της EBRD για την επιβεβαίωση πιστωτικών επιστολών που χορηγούνται σε τοπικές τράπεζες και β) άμεση χρηματοδότηση μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων με τη μορφή ανακυκλούμενης προεξαγωγικής δανειοδότησης ή δανείων για κεφάλαια κίνησης.

◆ Το Μάιο του 2006 το Συμβούλιο της EBRD αποφάσισε να προτείνει στη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας τον περιορισμό της χρηματοδότησης προς τα κράτη της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης (CEECs) με το επιχείρημα ότι πολλά από αυτά έχουν ήδη ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Από τις αρχές του 2010, η EBRD διακόπτει τη δραστηριότητά της στις οκτώ χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης που είναι ήδη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κύριος αποδέκτης των χρηματοδοτήσεων για επενδύσεις θα καταστεί η Ρωσία με 40% των διατιθεμένων συνολικών πόρων, τα κράτη της νότιας Βαλκανικής 18%, τα κράτη της κεντρικής Ασίας 11% και τα υπόλοιπα κράτη της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών (Ουκρανία, Λευκορωσία, Μολδαβία και χώρες της περιοχής του Καυκάσου) 20%.

◆ Στις αρχές του 2008, η EBRD χρηματοδότησε τα εξής έργα: **1)** Τη 10.1.2008 ανακοινώθηκε ότι η EBRD απέκτησε συμμετοχή αξίας 134.000.000 ευρώ στην εταιρία σιδηροδρομικής μεταφοράς φορτίων της Ρωσίας TransContainer. Πρόκειται για μακροπρόθεσμη στρατηγική συνεργασία με τους Ρωσικούς σιδηροδρόμους **2)** επίσης τη 10.1.2008 ανακοινώθηκε ότι η EBRD χρηματοδοτεί με 11.200.000 ευρώ τη CherkasyTerloKomunEnergo (CTKE), που είναι μία δημοτική επιχείρηση θέρμανσης της πόλεως της Ουκρανίας Τσέρκασου. Η επένδυση στοχεύει στη βελτίωση του ενεργειακού δικτύου παροχής θέρμανσης της περιοχής **3)** την 22.1.2008 έγινε γνωστό ότι η EBRD και η Ισπανία υπέγραψαν σύμβαση με βάση την οποία η

Ισπανική κυβέρνηση θα συνεισφέρει 25.000.000 ευρώ στο κεφάλαιο της εταιρίας Green Carbon Fund. Το κεφάλαιο αυτό αποτελεί ένα τμήμα του ευρύτερου πολύπλευρου κεφαλαίου Multilateral Carbon Credit Fund (MCCF) το οποίο χρηματοδοτείται από την EBRD και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Το MCCF που ιδρύθηκε το 2006 αποτελείται από το Green Carbon Fund και το Project Carbon Fund. Το Green Carbon Fund, με κεφάλαιο 150.000.000 ευρώ δραστηριοποιείται στη στήριξη επενδυτικών προγραμμάτων φιλικών προς το περιβάλλον **4**) την 23.1.2008 ανακοινώθηκε ότι η EBRD συμμετέχει με 1,5 δισεκατομμύρια ρούβλια στην ιδιωτική εταιρία της Ρωσίας Novogor Prikamie με σκοπό την αναδιάρθρωση των δημοτικών υπηρεσιών της περιοχής της Ρωσίας Περμ προκειμένου να βελτιωθούν τα συστήματα ύδρευσης και παροχής θέρμανσης. Το σχέδιο αυτό χαρακτηρίζεται σαν πιλοτικό και εάν επιτύχει θα επεκταθεί και σε άλλες περιοχές της Ρωσίας **5**) επίσης την 23.1.2008 ανακοινώθηκε ότι η EBRD χορηγεί δάνειο 15.000.000 ευρώ στη Βουλγαρική τράπεζα UniCredit Bulbank για να χρηματοδοτήσει με τη σειρά της ιδιωτικές βιομηχανικές εταιρίες της Βουλγαρίας που προωθούν επενδυτικά ενεργειακά προγράμματα **6**) την 24.1.2008 ανακοινώθηκε ότι η EBRD χορηγεί δάνειο 7.000.000 ευρώ στις Βουλγαρικές εταιρίες Bulgarian ESCO Fund – Energetics και Energy Savings Fund SPV (EESF) για τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων παροχής ενέργειας της Βουλγαρίας **7**) την 24.1.2008, επίσης, ανακοινώθηκε ότι η EBRD συνεχίζει να ενεργοποιεί την πρώτη της πιστωτική διευκόλυνση (credit facility) για τη στήριξη ιδιωτικών βιομηχανιών της Ρουμανίας που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας. Ήδη, με βάση την ανωτέρω διευκόλυνση έχουν χρηματοδοτηθεί τράπεζες της Ρουμανίας οι οποίες στη συνέχεια παρέχουν δάνεια σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, έχουν χρηματοδοτηθεί οι τράπεζες Banca Comerciala Romana (BCR) με 20.000.000 ευρώ, η CEC με 10.000.000 ευρώ και η Banca Transilvania (BT) με 5.000.000 ευρώ **8**) την 28.1.2008 ανακοινώθηκε ότι η EBRD συμφώνησε να χορηγήσει ένα μακροπρόθεσμο δάνειο 9 ετών, ύψους 50.000.000 δολαρίων ΗΠΑ στην ιδιωτική εταιρία αλυσίδας σουπερμάρκετ της Ρωσίας Azbuka Vkusa για τη χρηματοδότηση της επέκτασης του λιανικού εμπορίου της και την παρασκευή υψηλής ποιότητας ετοιμών φαγητών. Η EBRD από μόνη της θα παράσχει 30.000.000 δολάρια ενώ τα υπόλοιπα 20.000.000 δολάρια θα δοθούν μέσω κοινοπραξίας εμπορικών τραπεζών **9**) την 28.1.2008, επίσης, ανακοινώθηκε ότι η EBRD χορηγεί μια πιστωτική διευκόλυνση 25.000.000 ευρώ στην τράπεζα της Ουκρανίας Bank Forum of Ukraine (Банк «Форум» пристоєднюєтця) για να χρηματοδοτήσει με τη σειρά της μέχρι του ποσού των 5.000.000 ευρώ ιδιώτες πελάτες της που δραστηριοποιούνται σε επενδύσεις ενεργειακής επάρκειας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

◆ Πρόεδροι της EBRD υπήρξαν ο Γάλλος οικονομολόγος Ζακ Αταλί (1991-1993), ο Γάλλος πρώην Διοικητής της Τράπεζας της Γαλλίας Ζακ ντε Λαροζιέρ (1993-1998), ο Γερμανός Χορστ Κέλερ (1998-2000) ο οποίος στη συνέχεια έγινε πρόεδρος της Γερμανικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας και ο Γάλλος Ζαν Λεμιέρ (2000-2008) επί του οποίου η EBRD εμφάνισε κέρδη το 2005 1.500.000 ευρώ και το 2006 2.400.000 ευρώ.

European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) = Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ΕΚΠΕΝ). Ιδρύθηκε το Μάρτιο 2004 και έχει την έδρα του στη Στοκχόλμη της Σουηδίας. Το ΕΚΠΕΝ βοηθά την Ευρωπαϊκή Ένωση στην καταπολέμηση των μεταδοτικών ασθενειών και άλλων σοβαρών απειλών για την υγεία. Μεταξύ των καθηκόντων του είναι η δημιουργία δικτύων εργαστηρίων και η λειτουργία ενός συστήματος έγκαιρου συναγερμού και αντίδρασης. Για παράδειγμα, μπορεί να στέλνει ομάδα εμπειρογνώμων της Ε.Ε να ελέγξει την εμφάνιση κρούσματος άγνωστης ανθρώπινης ασθένειας σε ευρωπαϊκή χώρα. Συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς, με τα εθνικά συστήματα υγείας των κρατών μελών της Ε.Ε αλλά και τρίτων κρατών.

European Commission = Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Είναι το θεσμικό όργανο που επέχει θέση οιονεί Υπουργικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς όμως να έχει αρμοδιότητες ανάλογες των εθνικών κυβερνήσεων. Η Επιτροπή "εδρεύει" στις Βρυξέλλες, αλλά διατηρεί γραφεία και στο Λουξεμβούργο, αντιπροσωπεύει σε όλες τις χώρες της Ένωσης και σε πολλές πρωτεύουσες ολόκληρου του κόσμου. Αποφασίζει με απλή πλειοψηφία των μελών της.

► Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται για περίοδο πέντε ετών. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής: α) οι κυβερνήσεις των κρατών μελών ορίζουν με κοινή συμφωνία την προσωπικότητα που προτίθενται να διορίσουν νέο Πρόεδρο της Επιτροπής β) ο ορισθείς Πρόεδρος, σε συμφωνία με τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, επιλέγει τα υπόλοιπα μέλη

της Επιτροπής γ) στη συνέχεια, όλα τα μέλη καλούνται σε ακρόαση από το νέο Κοινοβούλιο, το οποίο γνωμοδοτεί για το "σώμα" των Επιτρόπων. Η Επιτροπή είναι πολιτικά υπόλογη στο Κοινοβούλιο, το οποίο μπορεί να την εξαναγκάσει σε παραίτηση αν κάνει δεκτή πρόταση δυσπιστίας. Η Επιτροπή συμμετέχει σε όλες τις συνόδους του Κοινοβουλίου, για να διευκρινίζει και να δικαιολογεί τις πολιτικές της, ενώ επίσης απαντά τακτικά σε προφορικές και γραπτές ερωτήσεις βουλευτών. Η καθημερινή εργασία της Επιτροπής διεκπεραιώνεται από το διοικητικό προσωπικό της, εμπειρογνώμονες, μεταφραστές, διερμηνείς και προσωπικό γραμματείας. Αυτοί οι Ευρωπαίοι δημόσιοι υπάλληλοι είναι περίπου 24 000 που αναμένεται να αυξηθεί λόγω κύρια της πρόσληψης διερμηνέων και μεταφραστών μετά τη διεύρυνση.

► Οι κύριες αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι τέσσερις:

1. Προτάσεις νέας νομοθεσίας. Η Επιτροπή διαθέτει το "δικαίωμα πρωτοβουλίας". Με άλλα λόγια, η Επιτροπή είναι η μόνη υπεύθυνη για την εκπόνηση προτάσεων νέας ευρωπαϊκής νομοθεσίας, τις οποίες υποβάλλει στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Οι προτάσεις αυτές πρέπει να αποβλέπουν στην προώθηση των συμφερόντων της Ένωσης και των πολιτών της, και όχι των συμφερόντων συγκεκριμένων χωρών ή κλάδων της οικονομίας. Πριν εκπονήσει κάποια πρόταση, η Επιτροπή πρέπει να γνωρίζει τις νέες καταστάσεις και προβλήματα που εξελίσσονται στην Ευρώπη και να εξετάσει αν η θέσπιση ευρωπαϊκής νομοθεσίας είναι ο καλύτερος τρόπος για την αντιμετώπισή τους. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή ευρίσκεται σε συνεχή επαφή με ευρύ φάσμα ομάδων συμφερόντων και με δύο συμβουλευτικά όργανα, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Economic and Financial Committee, βλέπε λέξη) και την Επιτροπή των Περιφερειών (Committee of the regions, βλέπε λέξη). Ζητά επίσης τη γνώμη των εθνικών κοινοβουλίων και κυβερνήσεων. Η Επιτροπή προτείνει την ανάληψη δράσης στο επίπεδο της Ένωσης μόνον αν κρίνει ότι ένα πρόβλημα δεν μπορεί να επιλυθεί αποτελεσματικότερα με την ανάληψη εθνικής, περιφερειακής ή τοπικής δράσης. Αυτή η αρχή αντιμετώπισης των ζητημάτων στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο καλείται "αρχή της επικουρικότητας" (principle of subsidiarity). Αν η Επιτροπή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι απαιτείται να θεσπιστεί ευρωπαϊκή νομοθεσία, υποβάλλει πρόταση η οποία πιστεύει ότι θα αντιμετωπίσει αποτελεσματικά το πρόβλημα και θα ικανοποιήσει το ευρύτερο δυνατό φάσμα συμφερόντων. Για να διευκρινιστούν οι τεχνικές λεπτομέρειες, η Επιτροπή συμβουλευτεί τους εμπειρογνώμονες που απαρτίζουν τις διάφορες επιτροπές και ομάδες εργασίας της.

2. Υλοποίηση των πολιτικών και του προϋπολογισμού της Ένωσης. Η Επιτροπή, ως εκτελεστικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης και των πολιτικών και προγραμμάτων που εγκρίνονται από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Το μεγαλύτερο μέρος της ουσιαστικής δουλειάς και των δαπανών εκτελείται από τις εθνικές αρχές και την τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά η Επιτροπή είναι αρμόδια για την επίβλεψή τους. Ένα παράδειγμα πολιτικής την οποία διαχειρίζεται ενεργά η Επιτροπή είναι η πολιτική ανταγωνισμού: η Επιτροπή παρακολουθεί τα καρτέλ και τις συγχωνεύσεις και εξασφαλίζει ότι οι χώρες της Ένωσης δεν επιδοτούν τις βιομηχανίες τους κατά τρόπο που να νοθεύει τον ανταγωνισμό. Τα ευρωπαϊκά προγράμματα τα οποία διαχειρίζεται η Επιτροπή καλύπτουν όλο το φάσμα από τα προγράμματα "Intereg" και "Urban" (για την ίδρυση διαμεθοριακών εταιρικών σχέσεων μεταξύ περιφερειών και την παροχή βοήθειας για την αναζωογόνηση αστικών περιοχών σε κρίση) έως το πρόγραμμα "Erasmus" για ανταλλαγές σπουδαστών σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό υπό τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στόχος και των δύο οργάνων είναι να εξασφαλίζουν χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο χορηγεί στην Επιτροπή απαλλαγή για την εκτέλεση του προϋπολογισμού μόνον αν η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι θετική.

3. Επιβολή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Η Επιτροπή ενεργεί ως "θεματοφύλακας των Συνθηκών" και του παράγωγου κοινοτικού δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι η Επιτροπή, μαζί με το Δικαστήριο, είναι αρμόδια να εξασφαλίζει ότι η ευρωπαϊκή νομοθεσία εφαρμόζεται ορθά σε όλα τα κράτη μέλη. Αν διαπιστώσει ότι μια χώρα της Ένωσης δεν εφαρμόζει έναν ευρωπαϊκό νόμο και συνεπώς δεν τηρεί τις έννομες υποχρεώσεις της, η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για τη διόρθωση της κατάστασης. Πρώτα, κινεί μια νομική διαδικασία που ονομάζεται διαδικασία παραβάσεων: αποστέλλει στην οικεία κυβέρνηση επίσημη επιστολή όπου αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή πιστεύει ότι η συγκεκριμένη χώρα παραβιάζει την ευρωπαϊκή νομοθεσία και τάσσει προθεσμία για την αποστολή λεπτομερούς απάντησης στην Επιτροπή. Αν η κατάσταση δεν διορθωθεί με τη διαδικασία αυτή, η Επιτροπή πρέπει στη συνέχεια να προσφύγει στο Δικαστήριο, το οποίο μπορεί να επιβάλλει χρηματικές ποινές. Οι

αποφάσεις του Δικαστηρίου είναι δεσμευτικές για τα κράτη μέλη και για τα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

4. Εκπροσώπηση της Ένωσης στη διεθνή σκηνή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένας σημαντικός εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διεθνή σκηνή. Επιτρέπει στα κράτη μέλη της Ε.Ε να μιλούν "με μια φωνή" σε διεθνή φόρα όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου. Η Επιτροπή είναι επίσης αρμόδια για τη διαπραγμάτευση διεθνών συμφωνιών. Παράδειγμα μιας τέτοιας συμφωνίας είναι η Συμφωνία του Κοτονού, η οποία θέτει τους όρους μιας σημαντικής εταιρικής σχέσης βοήθειας και εμπορίου μεταξύ της Ε.Ε και αναπτυσσομένων χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού.

► **Ο αριθμός των Επιτρόπων:** Η υπερβολική αύξηση του αριθμού των μελών της θα καθιστούσε την Επιτροπή αναποτελεσματική. Ως την 1η Μαΐου 2004, διορίζονταν 20 επίτροποι: δύο για κάθε ένα από τα πολυπληθέστερα κράτη μέλη και ένας για κάθε μια από τις υπόλοιπες χώρες της Ένωσης. Με την προσχώρηση από 1.5.2004 δέκα νέων κρατών μελών στην Ένωση, ο συνολικός αριθμός των επιτρόπων θα ανερχόταν στους 30. Για το λόγο αυτό, επιτεύχθηκε ο ακόλουθος συμβιβασμός: **α)** Από την 1η Νοεμβρίου 2004, που θα αναλάμβανε καθήκοντα η νέα Επιτροπή, και μέχρι το 2014 κάθε χώρα θα έχει ένα επίτροπο **β)** μετά το 2014 ο αριθμός των επιτρόπων θα μειωθεί σε ένα αριθμό ίσο με τα δύο τρίτα των κρατών μελών της Ε.Ε. Τα μέλη της Επιτροπής θα ορίζονται εκ περιτροπής σε δίκαια βάση (equal rotation). Το ζήτημα ρυθμίστηκε οριστικά από τη Συνθήκη της Λισσαβόνας (βλέπε παράγραφο αμέσως μετά τον πίνακα).

► Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανέλαβε τα καθήκοντά της στις 22 Νοεμβρίου 2004 και η θητεία της λήγει την 31.10.2009. Η σύνθεση αυτής είναι η εξής:

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ		
Πρόεδρος	Ζοζέ Μανουέλ Ντουράο Μπαρόζο	Πορτογαλία
Αντιπρόεδρος ☐ Διοργανικές σχέσεις και Επικοινωνιακή στρατηγική	Μαργκότ Βάλστρομ	Σουηδία
Αντιπρόεδρος ☐ Επιχειρήσεις και Βιομηχανία	Γκύντερ Φερχόιγκεν	Γερμανία
Αντιπρόεδρος ☐ Δικαιοσύνη, Ελευθερία και Ασφάλεια	Ζακ Μπαρρό	Γαλλία
Αντιπρόεδρος ☐ Διοικητικά θέματα, Έλεγχος και καταπολέμηση της απάτης	Σίμ Κάλλας	Εσθονία
Αντιπρόεδρος ☐ Μεταφορές	Αντόνιο Ταγιάνι	Ιταλία
☐ Κοινωνία των πληροφοριών και Μέσα ενημέρωσης	Βιβιάν Ρέντινγκ	Λουξεμβούργο
☐ Περιβάλλον	Σταύρος Δήμας	Ελλάδα
☐ Οικονομικά και Νομισματικά θέματα	Ζοακίν Αλμουνία	Ισπανία
☐ Περιφερειακή πολιτική	Ντανούτα Χούμπνερ	Πολωνία
☐ Αλιεία και Θαλάσσιες υποθέσεις	Ζόε Μποργκ	Μάλτα
☐ Δημοσιονομικός προγραμματισμός και Προϋπολογισμός	Ντάλια Γκρμπαισκάιτε	Λιθουανία
☐ Επιστήμη και Έρευνα	Γιάνεζ Ποτόνικ	Σλοβενία
☐ Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Πολιτισμός και Πολυγλωσσία	Γιαν Φίτζελ	Σλοβακία

☑ Υγεία και Προστασία των καταναλωτών	Μάρκος Κυπριανού	Κύπρος
☑ Διεύρυνση	Όλι Ρεν	Φινλανδία
☑ Ανάπτυξη και Ανθρωπιστική βοήθεια	Λουί Μισέλ	Βέλγιο
☑ Φορολογία και Τελωνειακή ένωση	Λάσζλο Κόβατς	Ουγγαρία
☑ Ανταγωνισμός	Νίλι Κρόες	Κάτω Χώρες
☑ Γεωργία και Αγροτική ανάπτυξη	Μαριάν Φίσερ Μπόελ	Δανία
☑ Εξωτερικές σχέσεις και Ευρωπαϊκή πολιτική σε σχέση με τους νέους γείτονες	Μπενίτα Φερρέρο-Βάλντερ	Αυστρία
☑ Εσωτερική αγορά και Υπηρεσίες	Τσάρλι Μακ Γκριβι	Ιρλανδία
☑ Απασχόληση, Κοινωνικές υποθέσεις και Ίσες ευκαιρίες	Βλαντιμίρ Σπίντλα	Τσεχία
☑ Εμπόριο	Πίτερ Μάντελσον	Ηνωμένο Βασίλειο
☑ Ενέργεια	Άντρις Πίεμπαλγκς	Λετονία

► **Η Συνθήκη της Λισσαβόνας της 13.12.2007, η οποία θα τεθεί σε ισχύ από το 2009, προβλέπει τα εξής:**

η Ευρωπαϊκή Επιτροπή που διορίζεται μεταξύ της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβόνας (2009) και της 31ης Οκτωβρίου 2014, απαρτίζεται από έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου της και του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, ο οποίος είναι ένας εκ των αντιπροέδρων της. Από 1ης Νοεμβρίου 2014, η Επιτροπή απαρτίζεται από αριθμό μελών ο οποίος, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου της και του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, αντιστοιχεί στα δύο τρίτα του αριθμού των κρατών μελών, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίσει ομόφωνα να αλλάξει τον εν λόγω αριθμό. Τα μέλη της Επιτροπής επιλέγονται μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών βάσει συστήματος αυστηρά ισότιμης εναλλαγής μεταξύ των κρατών μελών. Κάθε διαδοχική Επιτροπή συγκροτείται κατά τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει ικανοποιητικά το δημογραφικό και γεωγραφικό φάσμα του συνόλου των κρατών μελών. Οι λεπτομέρειες του συστήματος αυτού θεσπίζονται ομόφωνα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή, ως σώμα, ευθύνεται έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να εγκρίνει πρόταση μομφής κατά της Επιτροπής. Εάν η πρόταση αυτή εγκριθεί, τα μέλη της Επιτροπής οφείλουν να παραιτηθούν συλλογικά από τα καθήκοντά τους και ο ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας οφείλει να παραιτηθεί από τα καθήκοντα που ασκεί εντός της Επιτροπής.

European Constitution = Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Προέκυψε μετά την υποβολή σχεδίου από την Ευρωπαϊκή Συνέλευση, την έγκριση αυτού σαν βάση συζήτησης από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Ε.Σ) της Θεσσαλονίκης επί Ελληνικής Προεδρίας, την υποβολή κειμένου από τη Διακυβερνητική Διάσκεψη, την αποτυχία επίτευξης συμφωνίας στο Ε.Σ των Βρυξελλών επί Ιταλικής Προεδρίας και την ομόφωνη αποδοχή του νέου κειμένου της Διακυβερνητικής Διάσκεψης από το Ε.Σ των Βρυξελλών την 18-6-2004 επί Ιρλανδικής Προεδρίας (βλέπε όρους European Convention και Intergovernmental Conference). Ο επίσημος τίτλος ήταν «Συνθήκη που εγκαθιστά ένα Σύνταγμα για την Ευρώπη» (Treaty establishing a Constitution for Europe). Η Συνθήκη υπογράφηκε από τους ηγέτες των 25 κρατών μελών της Ε.Ε στη Ρώμη την 29.10.2004. Για να ίσχυε έπρεπε να επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) με απόφαση των εθνικών κοινοβουλίων ή με δημοψηφίσματα. Σύμφωνα με Δήλωση που καταχωρήθηκε στην Τελική Πράξη, εάν μετά παρέλευση δύο ετών από την υπογραφή του Συντάγματος από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων τα τέσσερα

πέμπτα των κρατών μελών έχουν επικυρώσει το κείμενο και εάν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσχέρειες όσον αφορά την επικύρωση, το θέμα παραπέμπεται στο Ε.Σ. Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα ενοποιούσε σε ενιαίο κείμενο (single text) όλες τις προηγούμενες Συνθήκες. Δεν έπαυε, όμως, και αυτό να είναι μία Συνθήκη.

© Μέχρι τον Ιούνιο του 2007, η Συνθήκη είχε απορριφθεί σε δημοψηφίσματα στη Γαλλία και τις Κάτω Χώρες, είχε επικυρωθεί από 18 κράτη μέλη ενώ στα υπόλοιπα κράτη μέλη οι σχετικές διαδικασίες είχαν αναβληθεί. Το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών της 21-23 Ιουνίου 2007 αποφάσισε όπως η Ε.Ε εγκαταλείψει την προσπάθεια για την πλήρη επικύρωση της συνταγματικής συνθήκης και να την αντικαταστήσει με ένα ήσσονος σημασίας στόχο που ονομαζόταν «Μεταρρυθμιστική Συνθήκη» (Reform Treaty). Για το σκοπό αυτό συγκλήθηκε Διακυβερνητική Διάσκεψη στο διάστημα της Πορτογαλικής προεδρίας (Β' εξάμηνο 2007) που κατέληξε στην υπογραφή τη 13.12.2007 από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Λισσαβόνας (βλέπε όρο **Treaty of Lisbon**). Πολλές τροποποιήσεις που πρότεινε το σχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος ενσωματώθηκαν στη Συνθήκη της Λισσαβόνας. Άλλες, και ιδιαίτερα αυτές που τόνιζαν τον ομοσπονδιακό χαρακτήρα της Ε.Ε, αφαιρέθηκαν.**

Για ιστορικούς λόγους, οι κυριότερες τροποποιήσεις που επιχείρησε να εισάγει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα ήταν οι εξής:

- ▶ Η Ε.Ε αποκτά μία ενιαία νομική προσωπικότητα (single legal personality).
- ▶ το Σύνταγμα και οι κανόνες δικαίου της Ε.Ε υπερέχουν έναντι του Συντάγματος και του δικαίου των κρατών μελών.
- ▶ Ενσωματώνεται στο Σύνταγμα ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Charter of Fundamental Rights).
- ▶ Καθορίζεται ευκρινέστερα η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ε.Ε και των κρατών μελών. Το Σύνταγμα καθορίζει τις αρμοδιότητες της Ένωσης και προβλέπει ότι όποια αρμοδιότητα δεν απονέμεται ρητώς σε Ευρωπαϊκό επίπεδο πρέπει να παραμένει σε εθνικό επίπεδο. Στη βάση αυτή οι αρμοδιότητες της Ένωσης διακρίνονται σε: α) αποκλειστικές αρμοδιότητες της Ένωσης β) περιοχές συμμετοχικής αρμοδιότητας γ) αρμοδιότητα προώθησης και συντονισμού της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής απασχόλησης των κρατών μελών δ) αρμοδιότητα διαμόρφωσης και εφαρμογής της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (common and foreign and security policy) συμπεριλαμβανομένου του προοδευτικού πλαισίου μιας κοινής αμυντικής πολιτικής (common defense policy) ε) αρμοδιότητα ανάληψης δράσης για την υποστήριξη, το συντονισμό ή τη συμπλήρωση της δράσης των κρατών μελών σε ορισμένες περιοχές. Η νομισματική πολιτική αναφέρεται στις περιοχές όπου η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα. Επιπρόσθετα, το Σύνταγμα ενισχύει την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας (principles of subsidiarity and proportionality). Απαιτεί όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξηγήσει τον τρόπο που αντιλαμβάνεται τις δύο αρχές όταν υποβάλλει πρόταση και για πρώτη φορά προβλέπεται διαβούλευση με τα εθνικά κοινοβούλια που έχουν το δικαίωμα έκδοσης γνώμης για το μη σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας σε συγκεκριμένη περίπτωση.
- ▶ Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεν αποτελεί πλέον μία σύνθεση του Συμβουλίου αλλά καθίσταται αυθύπαρκτος θεσμός. Απαρτίζεται από τους Αρχηγούς Κρατών ή Κυβερνήσεων των κρατών μελών, από τον Πρόεδρό του και τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ε.Ε συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου.
- ▶ Δημιουργούνται νέες ηγετικές θέσεις στην Ε.Ε:

α) ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ο οποίος εκλέγεται από το Ε.Σ με ειδική πλειοψηφία για θητεία δύομισι ετών, άπαξ ανανεώσιμη. Ο Πρόεδρος του Ε.Σ δεν μπορεί να ασκεί εθνικό αξίωμα. Είναι υπεύθυνος για τη συνέχεια των εργασιών του Ε.Σ και χωρίς να ασκεί νομοθετικές αρμοδιότητες παρέχει στην Ε.Ε το απαραίτητο κύρος σε ζητήματα πολιτικής κατεύθυνσης

β) ο Υπουργός Εξωτερικών της Ένωσης ο οποίος εκπροσωπεί την Ε.Ε στη διεθνή σκηνή και κατέχει και θέση Αντιπροέδρου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενώ προεδρεύει μόνιμα του Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων. Στο αξίωμα αυτό συγκεντρώνονται οι αρμοδιότητες που ασκούν σήμερα ο Ύπατος Εκπρόσωπος για την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική άμυνας και ο Επίτροπος για τις εξωτερικές σχέσεις. Θα συμβάλλει με τις προτάσεις του στη διαμόρφωση της ανωτέρω κοινής πολιτικής και θα εφαρμόζει τις σχετικές αποφάσεις που εκδίδουν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών.

► Το Συμβούλιο των Υπουργών συνεδριάζει δημόσια όταν συσκέπτεται και αποφασίζει επί σχεδίων νομοθετικών πράξεων.

► Διευκρινίζονται με σαφήνεια οι ρόλοι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εφαρμόζεται η αρχή του διαθεσμικού προγραμματισμού (interinstitutional programming) με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επεκτείνεται η διαδικασία της συναπόφασης (co-decision). Το 95% περίπου της νομοθετικής διαδικασίας απαιτεί και την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

► Προβλέπονται οι εξής δράσεις που θα αντικαταστήσουν τις προηγούμενες όταν το Σύνταγμα τεθεί σε ισχύ: 1) ο ευρωπαϊκός νόμος (European law). Αποτελεί νομοθετική πράξη γενικής ισχύος. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος 2) ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο (European framework law). Είναι νομοθετική πράξη που δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή της μορφής και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών 3) ο ευρωπαϊκός κανονισμός (European regulation). Αποτελεί μη νομοθετική πράξη γενικής ισχύος για την εφαρμογή νομοθετικών πράξεων και ορισμένων διατάξεων του Συντάγματος. Μπορεί να είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και να ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος ή να δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα αλλά να αφήνει την επιλογή της μορφής και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών 4) η ευρωπαϊκή απόφαση (European decision). Αποτελεί μη νομοθετική πράξη, δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της. Όταν ορίζει αποδέκτες, είναι δεσμευτική μόνο για αυτούς 5) οι ευρωπαϊκές συστάσεις και γνώμες (European recommendations and opinions) που δεν έχουν δεσμευτικό αποτέλεσμα.

► Εξακολουθεί να ισχύει το σύστημα της εναλλασσόμενης εξάμηνης προεδρίας αλλά με τη μορφή της 18μηνης συλλογικής προεδρίας (team presidency). Κάθε κράτος μέλος προεδρεύει εκ περιτροπής των συνθέσεων του Συμβουλίου των Υπουργών (με εξαίρεση του Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων) για ένα εξάμηνο και συνεπικουρείται από τα άλλα δύο μέλη της τριανδρίας με βάση κοινό πρόγραμμα. Τα μέλη της ομάδας μπορούν να αποφασίζουν διαφορετικές ρυθμίσεις μεταξύ τους. Η Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (COREPER) προεδρεύεται από το μέλος της ομάδας που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου των Γενικών Υποθέσεων.

► Ο αριθμός των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που σύμφωνα με τη Συνθήκη της Νίκαιας δεν μπορούσε να υπερβεί τους 732, από τις ευρωεκλογές του 2009 και εξής θα είναι 750 με κατώτερο αριθμό για τα κράτη μέλη τους έξη και ανώτερο τους 96. Εάν μέχρι το 2009 εισέλθουν στην Ε.Ε η Βουλγαρία και η Ρουμανία ισχύει η μεταβατική διάταξη μέχρι το 2009 σύμφωνα με την οποία η μεν πρώτη θα έχει 18 και η δεύτερη 35 ευρωβουλευτές. Ο ακριβής αριθμός των εδρών που θα κατανεμηθεί στα κράτη μέλη από το 2009 θα αποφασισθεί πριν από τις ευρωεκλογές του έτους αυτού σύμφωνα με το φθινόντως αναλογικό σύστημα.

► Μέχρι το έτος 2014 κάθε κράτος μέλος έχει ένα Επίτροπο. Μετά το έτος αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα έχει ένα αριθμό ίσο με τα δύο τρίτα των κρατών μελών και θα ισχύει το σύστημα της ισοδύναμης εναλλαγής (equal rotation). Για την εκλογή Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προηγείται διαβούλευση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα πρόσωπα των υποψηφίων ενώ λαμβάνεται υπόψη το αποτέλεσμα των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

► Η διαδικασία συναπόφασης καθιερώνεται σαν η κυρίαρχη διαδικασία ενώ οι άλλες νομοθετικές διαδικασίες όπως η συμβουλευτική διαδικασία και η διαδικασία σύμφωνης γνώμης εφαρμόζονται κατ' εξαίρεση.

► Ο ορισμός της ειδικής πλειοψηφίας (qualified majority) είχε διαμορφωθεί ως εξής: όπου για τη λήψη αποφάσεων του Συμβουλίου το Σύνταγμα απαιτεί ειδική πλειοψηφία, αυτή επιτυγχάνεται με διπλή πλειοψηφία (double majority) 15 τουλάχιστον κρατών μελών που εκπροσωπούν **α)** το 55% του αριθμού των κρατών μελών και **β)** τουλάχιστον το 65% του πληθυσμού της Ε.Ε. Όταν το Συμβούλιο δεν ενεργεί μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Υπουργού των Εξωτερικών, η ειδική πλειοψηφία συνίσταται τουλάχιστον στο 72% των μελών του Συμβουλίου που εκπροσωπούν κράτη μέλη με συνολικό πληθυσμό τουλάχιστον του 65% του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης. Δίνεται, παράλληλα, η δυνατότητα σε μία ομάδα τουλάχιστον 4 κρατών μελών να μπλοκάρει μία απόφαση του Συμβουλίου (blocking minority). Επίσης, ένας αριθμός μελών του Συμβουλίου που εκπροσωπεί τουλάχιστον τα τρία τέταρτα της blocking minority, είτε σε επίπεδο αριθμού κρατών μελών ή σε επίπεδο πληθυσμού, μπορεί να αναστείλει τη ψηφοφορία οπότε

συνεχίζονται οι συζητήσεις μέχρι να επιτευχθεί ευρύτερη συναίνεση. Στην περίπτωση της ειδικής πλειοψηφίας, οι ψήφοι κάθε κράτους μέλους σταθμίζονται δηλαδή κάθε κράτος μέλος έχει ένα ορισμένο αριθμό ψήφων.

► Η ομοφωνία (unanimity) περιορίζεται κύρια στα εξής θέματα: 1) καθορισμός των ιδίων πόρων και των χρηματοοικονομικών προοπτικών της Ε.Ε 2) φορολογία και μερικά κοινωνική πολιτική 3) κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική άμυνας όπου ισχύει κατ' αρχήν η ειδική πλειοψηφία εκτός εάν κάποιος μέλος του Συμβουλίου δηλώσει ότι για ζωτικούς και δεδηλωμένους λόγους εθνικής πολιτικής προτίθεται να αντιταχθεί οπότε αναζητείται ομόφωνη πρόταση 4) απονομή στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ειδικών καθηκόντων σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων όπως επίσης η ψήφιση ευρωπαϊκού νόμου για την τροποποίηση του Καταστατικού της ΕΚΤ 5) ένταξη στους ελάχιστους κανόνες για τον ορισμό ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων σε τομείς ιδιαίτερης σοβαρής εγκληματικότητας πέραν αυτών που αναφέρει το Σύνταγμα στο άρθρο III-172 6) ψήφιση ευρωπαϊκού νόμου για τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας εντός των πλαισίων της Eurojust με στόχο την καταπολέμηση αδικημάτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ε.Ε και ψήφιση ευρωπαϊκής απόφασης για την επέκταση των ανωτέρων αδικημάτων με διασυνοριακή διάσταση 7) ευρωπαϊκές αποφάσεις και συστάσεις του Συμβουλίου που εκδίδονται στο πλαίσιο της διαρθρωμένης συνεργασίας εκτός ορισμένων εξαιρέσεων για τις οποίες απαιτείται ειδική πλειοψηφία 8) έγκριση του Συμβουλίου για τη λήψη από κράτος μέλος περιοριστικών φορολογικών μέτρων έναντι ενός ή περισσότερων τρίτων κρατών 9) περιπτώσεις που το Σύνταγμα παρέχει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τη δυνατότητα να επιτρέπει στο Συμβούλιο των Υπουργών να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία ή να ακολουθεί τη συνήθη νομοθετική διαδικασία αντί της ισχύουσας ειδικής 10) εξουσιοδότηση για την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας 11) η απόφαση του Συμβουλίου των Υπουργών επί ευρωπαϊκού νόμου ή νόμου πλαισίου που ρυθμίζει το δικαίωμα ψήφου στις δημοτικές εκλογές και τις ευρωεκλογές πολιτών της Ε.Ε που διαμένουν σε άλλα κράτη μέλη 11) απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών για έκδοση ευρωπαϊκού νόμου ή νόμου πλαισίου για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με τα διαβατήρια, τις αστυνομικές ταυτότητες, τίτλους διαμονής ή κάθε άλλο εξομοιούμενο έγγραφο 12) απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών για τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων για την εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μετά από σχέδιο που υποβάλλει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και έγκριση του Συμβουλίου των Υπουργών αναφορικά με το φορολογικό καθεστώς των μελών και πρώην μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

► Τα κράτη μέλη που πληρούν υψηλά κριτήρια στρατιωτικών δυνατοτήτων και επιθυμούν να αναλάβουν αυστηρότερες δεσμεύσεις για πλέον απαιτητικές στρατιωτικές, αστυνομικές και ειρηνευτικές αποστολές, καθιερώνουν μεταξύ τους Μόνιμη Διαρθρωμένη Συνεργασία (Standing Structured Cooperation). Κάθε κράτος μέλος που επιθυμεί να προσχωρήσει αργότερα στη συνεργασία αυτή γνωστοποιεί την πρόθεσή του αυτή στο Συμβούλιο και τον Υπουργό Εξωτερικών της Ένωσης. Το Συμβούλιο επικυρώνει τη συμμετοχή με την έκδοση ευρωπαϊκής απόφασης.

► Εφόσον το Συμβούλιο ευρίσκεται σε αδυναμία να λάβει απόφαση για θέματα προοδευτικής χάραξης κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής άμυνας, καθιερώνεται η Ενισχυμένη Συνεργασία (Enhanced Cooperation) στο πλαίσιο της Ε.Ε. Στην περίπτωση που ένα συμμετέχον κράτος μέλος δεχθεί ένοπλη επίθεση στο έδαφός του, τα άλλα συμμετέχοντα κράτη μέλη οφείλουν να του παράσχουν βοήθεια και συνδρομή με όλα τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους. Ενισχυμένη Συνεργασία μπορεί να υπάρξει και σε άλλους τομείς δράσεις, εκτός της εξωτερικής πολιτικής και άμυνας, εφόσον προβλέπεται στο Σύνταγμα, με τη σύμφωνη άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου Υπουργών.

► Προβλέπεται για πρώτη φορά διαδικασία αποχώρησης κράτους μέλους από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι θεσμικές και πολιτικές συνέπειες της οικειοθελούς αποχώρησης τυγχάνουν διαπραγματεύσεως το αποτέλεσμα της οποίας αποτυπώνεται σε συμφωνία μεταξύ του κράτους μέλους και του Συμβουλίου.

► Διατηρήθηκε ο πρωταρχικός σκοπός της ΕΚΤ που είναι η σταθερότητα των τιμών και αναγορεύθηκε και σαν στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισορροπημένα όμως με το στόχο της οικονομικής ανάπτυξης. Σύμφωνα με το άρθρο I – 3 «Η Ένωση θα εργάζεται για τη διαρκή ανάπτυξη της Ευρώπης που βασίζεται στην ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη και τη σταθερότητα των τιμών...». Διατηρήθηκε, επίσης, η sui generis μορφή της ΕΚΤ που έχει νομική προσωπικότητα αλλά απολαύει ανεξαρτησίας από την Ε.Ε και τα κράτη μέλη. Για το

λόγο αυτό δεν εντάχθηκε στα κύρια ιδρύματα της Ένωσης του άρθρου I – 18 (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο Υπουργών, Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Δικαστήριο της Ε.Ε).

European Convention = η Ευρωπαϊκή Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης η οποία κατάρτισε το Σχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Ε.Σ) της Νίκαιας (7/8/9-12-2000) εξέφρασε την επιθυμία να αρχίσει ευρεία συζήτηση για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε). Το Ε.Σ του Λάακεν στις 15.12.2001 ενέκρινε τη δήλωση για το μέλλον της Ε.Ε και αποφάσισε να συγκαλέσει μία Ευρωπαϊκή Συνέλευση για την προπαρασκευή των μεταρρυθμίσεων του πρωτογενούς δικαίου της Ε.Ε, δηλαδή των Συνθηκών. Η Συνέλευση επιφορτίσθηκε με την υποβολή προτάσεων σε τρεις άξονες: α) η επίτευξη της προσέγγισης των πολιτών με το ευρωπαϊκό εγχείρημα και τους ευρωπαϊκούς θεσμούς β) η οργάνωση του πολιτικού βίου και του ευρωπαϊκού πολιτικού χώρου σε μια διευρυμένη Ένωση και γ) η Ε.Ε παράγοντας σταθερότητας και πρότυπο για τη νέα παγκόσμια τάξη.

- Η Ευρωπαϊκή Συνέλευση συγκροτήθηκε από 1) ένα Προεδρείο, με Πρόεδρο τον πρώην Πρόεδρο της Γαλλίας Βαλερύ Ζισκάρ Ντ' Εσταίν και Αντιπροέδρους τους πρώην Πρωθυπουργούς της Ιταλίας Τζουλιάνο Αμάτο και του Βελγίου Ζαν-Λυκ Ντεάν, δύο μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δύο μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δύο μέλη των εθνικών κοινοβουλίων, τρεις αντιπροσώπους της προεδρίας της Ε.Ε και ένα προσκεκλημένο από τις υποψήφιες χώρες β) μέλη που ήσαν ο Πρόεδρος και οι δύο Αντιπρόεδροι που ορίσθηκαν από το Ε.Σ, είκοσι οκτώ αντιπρόσωποι των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών και των υποψηφίων χωρών, δέκα έξη αντιπρόσωποι των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, πενήντα έξη αντιπρόσωποι των κοινοβουλίων των κρατών μελών και των υποψηφίων χωρών και δύο αντιπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Την Ελληνική Κυβέρνηση εκπροσώπησαν ο ευρωβουλευτής Γιώργος Κατηφόρης και από το Φεβρουάριο του 2003 ο τότε Υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου ενώ την Ελληνική Βουλή οι Παρασκευάς Αυγερινός και Μαριέττα Γιαννάκου.

- Το πρόγραμμα εργασιών προέβλεπε ένα στάδιο ακροάσεων, ένα προβληματισμού με τη σύγκριση και αξιολόγηση των απόψεων και ένα στάδιο προτάσεων.

- Στο πλαίσιο της Συνέλευσης λειτούργησαν ομάδες εργασίες για την αρχή της επικουρικότητας, τη νομική προσωπικότητα της Ε.Ε, το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων, την ενσωμάτωση του ευρωπαϊκού χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις συνθήκες της Ε.Ε, την οικονομική και νομισματική πολιτική, τις επικουρικές αρμοδιότητες με τις οποίες η Ε.Ε συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών, την απλούστευση των διαδικασιών και μέσων της Ένωσης, την εξωτερική πολιτική, την άμυνα, το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και την κοινωνική Ευρώπη. Οι προτάσεις των ομάδων εργασίας εισήχοντο για συζήτηση, σύνθεση και λήψη απόφασης στην ολομέλεια της Συνέλευσης.

- Για τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών υπήρχε ένα βήμα ανταλλαγής απόψεων (φόρουμ) ανοικτό στους κοινωνικούς εταίρους, τους οικονομικούς κύκλους, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και την ακαδημαϊκή κοινότητα.

- Το Σχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, που κατάρτισε η Συνέλευση, υποβλήθηκε στις 20 Ιουνίου του 2003 στο Ε.Σ της Θεσσαλονίκης επί Ελληνικής Προεδρίας. Το Ε.Σ αποφάσισε όπως το Σχέδιο χρησιμεύσει σαν βάση των συζητήσεων και διαπραγματεύσεων στη Διακυβερνητική Διάσκεψη (βλέπε όρο Intergovernmental Conference).

European Court of Auditors = το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Ιδρύθηκε το 1975 και εδρεύει στην οδό Αλτσίντε Ντε Γκάσπερι 12 του Λουξεμβούργου. Απαρτίζεται από ένα μέλος ανά κάθε χώρα με θητεία 6 ετών που είναι ανανεώσιμη και διαθέτει 800 περίπου υπαλλήλους συμπεριλαμβανομένων των ελεγκτών, των διοικητικών υπαλλήλων και των μεταφραστών. Τα μέλη εκλέγουν μεταξύ αυτών τον Πρόεδρο για θητεία 3 ετών που μπορεί να ανανεωθεί. Μετά τη διεύρυνση και για λόγους αποτελεσματικότητας, μπορεί να συνεδριάζει σε «τμήματα» με περιορισμένο αριθμό μελών για την έγκριση ορισμένων τύπων εκθέσεων ή γνωμών. Στον έλεγχο του υπάγονται τα ιδρύματα και άλλες αρχές της Ε.Ε, οι διοικήσεις των κρατών μελών αλλά και μη μελών ή οργανισμών που έλαβαν κοινοτική βοήθεια. Όλες αυτές οι αρχές υποχρεούνται να παρέχουν κάθε έγγραφο και πληροφορία τους ζητηθεί και να δέχονται τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων. Το Ελεγκτικό Συνέδριο απολαύει ανεξαρτησίας έναντι των κοινοτικών οργάνων και κάθε άλλης αρχής και στόχος του είναι η εξασφάλιση της διαφάνειας και της χρηστής διαχείρισης των κονδυλίων της Ε.Ε. Ειδικότερα, ελέγχει εάν τα έσοδα και οι

δαπάνες έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την ισχύουσα έννομη τάξη της Ε.Ε και εάν είναι σύμφωνες με τους λογιστικούς κανόνες και τις αρχές που διέπουν τη σύνταξη των προϋπολογισμών. Εξετάζει επίσης, εάν έχει βελτιωθεί η χρηματοοικονομική διαχείριση των ελεγχόμενων αρχών, εάν οι λογαριασμοί τους είναι αξιόπιστοι και εάν υπάρχουν ανωμαλίες και απάτες. Παρέχει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο πιστοποιητικά (statements of assurance) περί της αξιοπιστίας των λογαριασμών και της νομιμότητας και κανονικότητας των ελεγχόμενων συναλλαγών. Δημοσιεύει την ετήσια έκθεσή του στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η Έκθεση εγκρίνεται κάθε Νοέμβριο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Ε.Σ. έχει την ευχέρεια της σύνταξης ειδικών εκθέσεων για εξειδικευμένους τομείς διαχείρισης, της παροχής υποχρεωτικών συμβουλών πριν από την υιοθέτηση εγγράφων σχετικών με χρηματοοικονομικούς κανονισμούς και με τους ίδιους πόρους της Ε.Ε. και γνωμοδότησης για προτάσεις νόμων που αφορούν τον χρηματοπιστωτικό τομέα της Ε.Ε.

European Court of Human Rights = Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Ιδρύθηκε το 1959, εδρεύει στο Στρασβούργο της Γαλλίας και δεν έχει καμία σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αποτελεί θεσμό του Συμβουλίου της Ευρώπης (βλέπε όρο «Council of Europe»).

- Έχει αρμοδιότητα να εκδικάζει προσφυγές κατά των κρατών μελών που έχουν υπογράψει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του 1950 (European Convention on Human Rights) και τα οποία παραβιάζουν τα εξής ανθρώπινα δικαιώματα: δικαίωμα στη ζωή, απαγόρευση των βασανιστηρίων, απαγόρευση της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας, δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια, δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, μη επιβολή ποινής άνευ νόμου, δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας, ελευθερία της έκφρασης, ελευθερία του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι, δικαίωμα σύναψης γάμου, δικαίωμα για ένα αποτελεσματικό ένδικο μέσο, απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης, προστασία της ιδιοκτησίας, δικαίωμα στην εκπαίδευση, δικαίωμα για ελεύθερες εκλογές, απαγόρευση της φυλάκισης για χρέη, ελευθερία κυκλοφορίας, απαγόρευση απέλασης υπηκόων, απαγόρευση ομαδικών απελάσεων αλλοδαπών, διαδικαστικές εγγυήσεις σε περιπτώσεις απέλασης αλλοδαπών, κατάργηση της θανατικής ποινής, δικαίωμα για διπλό βαθμό δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις, δικαίωμα αποζημίωσης σε περίπτωση δικαστικής πλάνης, δικαίωμα κάθε προσώπου να μη δικάζεται ή να τιμωρείται δύο φορές για το ίδιο αδίκημα, ισότητα μεταξύ συζύγων.

- Στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου μπορεί να προσφύγει οποιοδήποτε θύμα παραβίασης των ανωτέρω ανθρωπίνων δικαιωμάτων έστω και αν δεν είναι πολίτης του κράτους παραβάτη αρκεί η παράβαση να έχει διαπραχθεί εντός των ορίων της επικράτειας αυτού. Ο προσφεύγων μπορεί να είναι ιδιώτης ή ομάδα ιδιωτών ή νομικό πρόσωπο όπως εταιρία ή μη κυβερνητική οργάνωση ή άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Η προσφυγή απευθύνεται κατά κράτους ή κρατών που έχουν υπογράψει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του 1950 (47 κράτη το 2008) και αναφέρεται σε δράση ή παράλειψη των κρατών αυτών. Το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο για την εκδίκαση προσφυγών εναντίον ιδιωτών ή ιδιωτικών ιδρυμάτων ή οργανισμών ή εμπορικών εταιριών.

- Το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να ανατρέψει απόφαση εθνικού δικαστηρίου ή να ακυρώσει εθνικό νόμο ούτε ενεργεί σαν εφετείο έναντι των εθνικών δικαστηρίων. Μπορεί να επιδικάσει **μόνο αποζημίωση** σε περίπτωση ζημίας και να καταδικάσει το κράτος παραβάτη να καταβάλει τις **δικαστικές δαπάνες** στις οποίες υποβλήθηκε το δικαιωθέν θύμα. Το Δικαστήριο έχει επίσης αρμοδιότητα, μετά από αίτηση της Επιτροπής Υπουργών, να εκδίδει γνωμοδοτήσεις για νομικά ζητήματα που αφορούν την ερμηνεία της Σύμβασης και των Πρωτοκόλλων της.

- Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου απαρτίζεται από αριθμό δικαστών ίσο προς εκείνο των Συμβαλλομένων Κρατών. Δεν υπάρχει κανένας περιορισμός όσον αφορά τον αριθμό δικαστών με την ίδια υπηκοότητα. Οι δικαστές εκλέγονται κάθε φορά για 6 χρόνια, από την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης (Parliamentary Assembly of the Council of Europe). Οι δικαστές μετέχουν στο Δικαστήριο με την ατομική τους ιδιότητα και δεν εκπροσωπούν κανένα Κράτος. Η θητεία τους λήγει με τη συμπλήρωση του 70ου έτους της ηλικίας τους.

- Η **Ολομέλεια του Δικαστηρίου (The Plenary Court)** εκλέγει τον πρόεδρο, τους 2 αντιπροέδρους που προεδρεύουν 2 Τμημάτων και 3 άλλους προέδρους των υπολοίπων 3 Τμημάτων τον προϊστάμενο του Μητρώου (Registrar) και τον αναπληρωτή του (Deputy

Registrar). Η ολομέλεια, επίσης, υιοθετεί και τροποποιεί τους Κανονισμούς του Δικαστηρίου και καθορίζει τη σύνθεση των Τμημάτων. Το Δικαστήριο διαιρείται σε **5 Τμήματα (5 Sections)**, των οποίων η σύνθεση, η οποία ορίζεται για τρία χρόνια, πρέπει να είναι ισορροπημένη τόσο από γεωγραφική άποψη όσο κι από άποψη αντιπροσώπευσης των φύλων και να λαμβάνει υπόψη τα διαφορετικά δικαστικά συστήματα που ισχύουν στα Συμβαλλόμενα Κράτη. Στα πλαίσια του κάθε Τμήματος συστήνονται α) **Επιτροπές τριών δικαστών (Committees of three judges)** για μια περίοδο 12 μηνών που πραγματοποιούν ένα μεγάλο μέρος του προκαταρκτικού ελέγχου και β) **επταμελείς συνθέσεις (Chambers)** σύμφωνα με ένα σύστημα εκ περιτροπής, στο οποίο μετέχουν υποχρεωτικά ο πρόεδρος Τμήματος και ο εκλεγμένος εθνικός δικαστής. Όταν ο εκλεγμένος εθνικός δικαστής δεν είναι μέλος του Τμήματος, μετέχει αυτοδικαίως της συνθέσεως. Τα μέλη του Τμήματος που δεν είναι μέλη της επταμελούς συνθέσεως μετέχουν ως αντικαταστάτες. **Το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης (Grand Chamber)** αποτελείται από 17 δικαστές. Σε αυτό το τμήμα συμμετέχουν αυτοδικαίως ο πρόεδρος και οι αντιπρόεδροι του Δικαστηρίου, καθώς και οι πρόεδροι των Τμημάτων.

- Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διεξάγεται κατ' αντιμωλία και δημόσια.
- Κάθε ατομική προσφυγή παραπέμπεται σε ένα Τμήμα του οποίου ο πρόεδρος επιλέγει έναν εισηγητή. Μετά από μια προκαταρκτική εξέταση της υπόθεσης, ο εισηγητής αποφασίζει αν αυτή πρέπει να εξεταστεί από μια τριμελή επιτροπή ή από ένα Τμήμα. Η τριμελής επιτροπή μπορεί ομόφωνα να κρίνει μια προσφυγή **απαράδεκτη (inadmissible)** ή να τη διαγράψει από το πινάκιο του Δικαστηρίου όταν θεωρήσει ότι μια τέτοια απόφαση μπορεί να ληφθεί χωρίς περαιτέρω εξέταση.
- Εκτός από τις υποθέσεις που τους υποβάλλονται απευθείας από τους εισηγητές, τα Τμήματα επιλαμβάνονται ατομικών προσφυγών που δεν έχουν κριθεί απαράδεκτες από μια τριμελή επιτροπή, καθώς και διακρατικών προσφυγών. Αποφαίνονται επί του παραδεκτού και επί της ουσίας της προσφυγής, εν γένει με ξεχωριστές αποφάσεις αλλά ενδεχομένως και με μια και μόνο απόφαση. Τα Τμήματα μπορούν ανά πάσα στιγμή να παραιτηθούν υπέρ του Τμήματος Ευρείας Σύνθεσης, εάν η υπόθεση θέτει σοβαρό ζήτημα ως προς την ερμηνεία της Σύμβασης ή όταν η επίλυση ενός ζητήματος μπορεί να έρχεται σε αντίθεση με προηγούμενη απόφαση του Δικαστηρίου, εκτός κι αν ένα από τα μέρη προβάλλει αντιρρήσεις μέσα σε μια προθεσμία ενός μηνός από την κοινοποίηση της πρόθεσης του Τμήματος να παραιτηθεί υπέρ του Τμήματος Ευρείας Σύνθεσης.
- Το πρώτο στάδιο της διαδικασίας διεξάγεται κατά κανόνα εγγράφως, αλλά το Τμήμα μπορεί να αποφασίσει τη διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή, η διαδικασία περιλαμβάνει και την ουσία της υπόθεσης. Οι αποφάσεις του Τμήματος επί του παραδεκτού λαμβάνονται κατά πλειοψηφία, πρέπει να είναι αιτιολογημένες και δημοσιεύονται. Όταν το Τμήμα αποφασίσει να κηρύξει παραδεκτή την προσφυγή, μπορεί να καλέσει τα μέρη να υποβάλλουν νέα αποδεικτικά στοιχεία και συμπληρωματικές παρατηρήσεις καθώς επίσης, όσον αφορά τον προσφεύγοντα, ενδεχόμενες απαιτήσεις για «δίκαιη ικανοποίηση». Μπορεί επίσης να καλέσει τα μέρη να παραστούν σε μία ακροαματική διαδικασία επί της ουσίας της υπόθεσης. Ο πρόεδρος του Τμήματος μπορεί, χάριν της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, να προκαλέσει ή να επιτρέψει σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος το οποίο δεν εμπλέκεται στη διαδικασία, ή σε κάθε πρόσωπο, εκτός από τον προσφεύγοντα, που έχει συμφέρον ως προς την έκβαση της διαδικασίας, να υποβάλει γραπτώς παρατηρήσεις ή, σε ορισμένες έκτακτες περιπτώσεις, να παραστεί στην ακροαματική διαδικασία. Το Συμβαλλόμενο Κράτος του οποίου ο προσφεύγων είναι υπήκοος μπορεί να επέμβει αυτοδίκαια.
- Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επί της ουσίας, μπορούν να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις με σκοπό τη σύναψη ενός φιλικού διακανονισμού (friendly settlement), μέσω του γραμματέα του Δικαστηρίου.
- Μέσα σε μια τρίμηνη προθεσμία από την έκδοση απόφασης του Τμήματος, κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει την παραπομπή της υπόθεσης στο Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης εάν αυτή θέτει ένα σοβαρό ζήτημα ερμηνείας ή εφαρμογής της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων, ή ένα σοβαρό ζήτημα γενικής φύσης. Αυτές οι αιτιάσεις εξετάζονται από ένα πενταμελές Συμβούλιο δικαστών του Τμήματος Ευρείας Σύνθεσης, το οποίο απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου, τους προέδρους των Τμημάτων (εκτός από τον πρόεδρο του Τμήματος από το οποίο προέρχεται η επταμελής σύνθεση που εξέδωσε την απόφαση) και από έναν ακόμα δικαστή, επιλεγμένου, βάσει ενός συστήματος εκ περιτροπής, από τους δικαστές που δεν είχαν συμμετάσχει στην αρχική επταμελή σύνθεση.

- Η απόφαση του Τμήματος καθίσταται οριστική μετά την πάροδο τριμήνου ή ακόμη και νωρίτερα εφόσον τα μέρη δηλώσουν ότι δεν προτίθενται να ζητήσουν την παραπομπή στο Τμήμα Ευρείας Σύθεσης ή όταν το πενταμελές Συμβούλιο απέρριψε το αίτημα παραπομπής.
- Αν η πενταμελής επιτροπή δεχθεί το αίτημα, το Τμήμα Ευρείας Σύθεσης αποφαίνεται επί της υπόθεσης με πλειοψηφία, με απόφαση που είναι οριστική.
- Οι οριστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου είναι υποχρεωτικές για τα Κράτη στα οποία είναι διάδικοι.
- Η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης εποπτεύει την εκτέλεση των αποφάσεων. Είναι επίσης επιφορτισμένη με το να διαπιστώνει αν τα Κράτη τα οποία κρίθηκαν ότι παραβίασαν τη Σύμβαση έλαβαν τα απαραίτητα μέτρα για να συμμορφωθούν με τις γενικές ή ειδικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τις αποφάσεις του Δικαστηρίου.

European Data Protection Supervisor = Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ). Η θέση αυτή δημιουργήθηκε το 2001 δυνάμει του άρθρου 286 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Αρμοδιότητα του ΕΕΠΔ είναι να διασφαλίζει ότι τα όργανα ή οι οργανισμοί της Ε.Ε σέβονται το δικαίωμα των πολιτών στην εμπιστευτικότητα κατά την επεξεργασία προσωπικών τους δεδομένων. Ο επόπτης και ο αναπληρωτής επόπτης διορίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ανανεώσιμη θητεία πέντε ετών. Το 2004, ορίστηκε ως ευρωπαϊός επόπτης επεξεργασίας δεδομένων ο Ολλανδός Πέτερ Χούστινξ και ως αναπληρωτής επόπτης ο Ισπανός Χοακίν Μπάβο Ντελγκάδο.

- Όταν τα όργανα ή οι οργανισμοί της Ε.Ε προβαίνουν στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ενός συγκεκριμένου προσώπου, πρέπει να σέβονται το δικαίωμα του προσώπου αυτού στην ιδιωτική του ζωή. Ο ΕΕΠΔ διασφαλίζει αυτή την υποχρέωση και προβαίνει στην παροχή συμβουλών προς τα όργανα και τους οργανισμούς επί παντός θέματος που άπτεται της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Η έννοια «επεξεργασία» καλύπτει δραστηριότητες όπως η συλλογή, η καταχώρηση, η οργάνωση και διατήρηση δεδομένων, η ανάκτησή τους προς αναζήτηση πληροφοριών, η αποστολή τους ή η διάθεσή τους προς άλλα άτομα, καθώς επίσης και το κλείδωμα, η διαγραφή ή η καταστροφή δεδομένων. Υφίστανται αυστηροί κανόνες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής που διέπουν τις εν λόγω δραστηριότητες. Εκτός από πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις, τα όργανα και οι οργανισμοί της Ε.Ε δεν επιτρέπεται να προβαίνουν στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή των πολιτών, τα πολιτικά τους φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις τους ή τη συμμετοχή τους σε συνδικαλιστικές οργανώσεις. Επίσης δεν επιτρέπεται να προβαίνουν στην επεξεργασία δεδομένων που αναφέρονται στην υγεία τους ή τη σεξουαλική τους ζωή, εκτός εάν τα δεδομένα αυτά είναι αναγκαία για την υγειονομική περίθαλψη πολιτών. Ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, η επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να γίνεται από επαγγελματίες του τομέα της υγείας ή άλλα άτομα που έχουν ορκιστεί να τηρούν το επαγγελματικό απόρρητο. Ο ΕΕΠΔ συνεργάζεται με υπαλλήλους της επεξεργασίας δεδομένων σε κάθε κοινοτικό όργανο ή οργανισμό ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή των κανόνων για την προστασία των δεδομένων.

- Ο επόπτης επικουρείται από γραμματεία την οποία ορίζει ο ίδιος και η οποία εργάζεται αποκλειστικά γι' αυτόν. Κάθε έτος δημοσιεύει έκθεση πεπραγμένων. Η έκθεση αποστέλλεται στα κύρια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μπορεί να συζητηθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ο ΕΕΠΔ ενεργεί με απόλυτη ανεξαρτησία, και δεν ζητά ούτε δέχεται εντολές από κανέναν. Αυτός και το προσωπικό του υποχρεούνται να τηρούν το επαγγελματικό απόρρητο. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μπορεί να απαλλάξει τον επόπτη και τον αναπληρωτή επόπτη από τα καθήκοντά τους εάν αυτοί δεν είναι σε θέση να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους ή αν διαπράξουν σοβαρό παράπτωμα.

- Αν ένας πολίτης έχει λόγους να πιστεύει ότι το δικαίωμά του για την προστασία των προσωπικών δεδομένων έχει καταπατηθεί από όργανο ή οργανισμό της Ε.Ε, μπορεί να απευθύνει την καταγγελία του στον ευρωπαϊκό επόπτη προστασίας δεδομένων. Αυτός θα εξετάσει την καταγγελία και θα τον ενημερώσει το ταχύτερο δυνατό εάν συμφωνεί με αυτήν και σε καταφατική απάντηση με ποιον τρόπο αποκαθίσταται η κατάσταση. Για παράδειγμα, μπορεί να δώσει εντολή στο όργανο ή τον οργανισμό να προβεί στη διόρθωση, το κλείδωμα, τη διαγραφή ή την καταστροφή οποιωνδήποτε προσωπικών δεδομένων επεξεργάστηκε παράνομα. Εάν ο πολίτης δεν συμφωνεί με την απόφασή του, μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

European Defence Agency = Ευρωπαϊκός Αμυντικός Οργανισμός (ΕΑΟ). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 και έχει την έδρα του στις Βρυξέλλες. Έργο του είναι, αφενός, να συνδράμει τα κράτη μέλη ώστε αυτά να βελτιώσουν την ευρωπαϊκή ικανότητα άμυνας και διαχείρισης των κρίσεων και, αφετέρου, να στηρίζει την ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας. Στο πλαίσιο αυτό ο ΕΑΟ εξασφαλίζει μια περισσότερο συντονισμένη προσέγγιση όσον αφορά την παραγωγή και προμήθεια όπλων και αμυντικού εξοπλισμού, και όσον αφορά την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας. Επιδιώκει να βελτιώσει τις στρατιωτικές δυνατότητες των κρατών μελών της Ε.Ε, να αναπτύξει την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία και να ελαφρύνει το φορολογικό βάρος των πολιτών της Ε.Ε από τις προμήθειες στρατιωτικού υλικού.

European Development Fund (EDF) = Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης. Χρηματοδοτικό όργανο της Ε.Ε που δεν εντάσσεται στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Παρέχει βοήθεια κύρια στα κράτη της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού που έχουν υπογράψει τη Συμφωνία του Λομέ (1975). Οι δημοσιονομικές προοπτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2007 – 2013 προβλέπουν ότι **α)** το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης θα διαθέσει 22,682 δισεκατομμύρια ευρώ για τα κράτη της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ACP (African, Caribbean and Pacific) countries) **β)** η κλειδα κατανομής για την κάλυψη του ανωτέρω ποσού μεταξύ των 27 κρατών μελών της Ε.Ε είναι η εξής:

1	Γερμανία	20,50%	15	Ιρλανδία	0,91%
2	Γαλλία	19,55%	16	Ουγγαρία	0,55%
3	Ηνωμένο Βασίλειο	14,82%	17	Τσεχική Δημοκρατία	0,51%
4	Ιταλία	12,86%	18	Ρουμανία	0,37%
5	Ισπανία	7,85%	19	Λουξεμβούργο	0,27%
6	Κάτω Χώρες	4,85%	20	Σλοβακία	0,21%
7	Βέλγιο	3,53%	21	Σλοβενία	0,18%
8	Σουηδία	2,74%	22	Βουλγαρία	0,14%
9	Αυστρία	2,41%	23	Λιθουανία	0,12%
10	Δανία	2%	24	Κύπρος	0,09%
11	Ελλάδα	1,47%	25	Λετονία	0,07%
12	Φινλανδία	1,47%	26	Εσθονία	0,05%
13	Πολωνία	1,30%	27	Μάλτα	0,03%
14	Πορτογαλία	1,15%			

European Economic Area, EEA = Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος. Αποτελείται από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ισλανδία, το Λιχτεστάιν και τη Νορβηγία.

European Economic and Social Committee = Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συστήθηκε το 1957 με την ιδρυτική συνθήκη της Ρώμης και αποτελείται από αντιπροσώπους των οργανώσεων εργοδοτών, μισθωτών και άλλων αντιπροσωπευτικών φορέων της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως στον κοινωνικοοικονομικό, κοινωφελή, επαγγελματικό και πολιτιστικό τομέα. Οι εθνικές αντιπροσωπείες είναι τριμερείς και απαρτίζουν σε επίπεδο ΕΟΚΕ τις εξής 3 ομάδες: α) 1/3 η ομάδα των εργοδοτών, β) 1/3 η

ομάδα των εργαζομένων, γ) 1/3 η ομάδα των διαφόρων δραστηριοτήτων (αγρότες, καταναλωτές, επιμελητήρια). Κάθε ομάδα έχει το προεδρείο της.

• Τα 27 κράτη μέλη της Ε.Ε εκπροσωπούνται στην ΕΟΚΕ με 344 μέλη με θητεία 4 ετών που μπορεί να ανανεωθεί που απολαύουν πλήρους πολιτικής ανεξαρτησίας. Ο αριθμός των μελών κατανέμεται ανά κράτος ως εξής:

24 μέλη: Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο

21 μέλη: Ισπανία, Πολωνία

15 μέλη: Ρουμανία

12 μέλη: Βέλγιο, Ελλάδα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία, Σουηδία, Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Βουλγαρία

9 μέλη: Δανία, Ιρλανδία, Φινλανδία, Λιθουανία και Σλοβακία

7 μέλη: Εσθονία, Λετονία και Σλοβενία

6 μέλη: Λουξεμβούργο και Κύπρος

5 μέλη: Μάλτα.

• Η ΕΟΚΕ εκλέγει μεταξύ των μελών της τον Πρόεδρο και το γραφείο του που αποτελείται κατά το 1/3 από εκπροσώπους των ανωτέρω ομάδων. Ο Πρόεδρος είναι επιφορτισμένος με τις σχέσεις με τα όργανα και ιδρύματα της Ε.Ε καθώς και με την εξωτερική εκπροσώπηση της ΕΟΚΕ. Γίνεται επίσημα δεκτός από τους αρχηγούς των κρατών μελών. Την ΕΟΚΕ συνδράμει η Γενική Γραμματεία της που αποτελείται από Γενικές Διευθύνσεις και Διευθύνσεις.

• Για τη διετή περίοδο Οκτώβριος 2006 – Οκτώβριος 2008, Πρόεδρος της ΕΟΚΕ εκλέχτηκε ο Δημήτρης Δημητριάδης που είναι και πρώτος αντιπρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου.

• Η ΕΟΚΕ συγκεντρώνει τα διάφορα οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα και είναι συμβουλευτικό όργανο. Η ολομέλεια αυτής υιοθετεί με απλή πλειοψηφία "γνώμες" και τις απευθύνει στο Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τις "γνώμες" αυτές επεξεργάζονται τα Τμήματα της ΕΟΚΕ που ασχολούνται με θέματα τα οποία καλύπτονται από τη Συνθήκη όπως: 1) οικονομικές, δημοσιονομικές και νομισματικές υποθέσεις, 2) εξωτερικές σχέσεις, εμπορική πολιτική και ανάπτυξη, 3) κοινωνικές, οικογενειακές, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές υποθέσεις, 4) περιβάλλον, δημόσια υγεία και κατανάλωση, 5) γεωργία και αλιεία, 6) περιφερειακή ανάπτυξη, χωροταξία και αστυφιλία, 7) βιομηχανία, εμπόριο, βιοτεχνία και υπηρεσίες, 8) μεταφορές και επικοινωνίες, 9) ενέργεια, πυρηνικές υποθέσεις και έρευνα.

• Για τα ζητήματα που η γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ είναι υποχρεωτική, η παράλειψη του Συμβουλίου και της Επιτροπής να απευθυνθούν στην ΕΟΚΕ συνεπάγεται ακυρότητα των πράξεών τους. Η ακυρότητα μπορεί να ζητηθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο μετά από προσφυγή οποιουδήποτε που έχει έννομο συμφέρον όχι όμως από την ΕΟΚΕ.

European Environment Agency (EEA) = Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1990 και έχει την έδρα του στην Κοπεγχάγη της Δανίας. Έχει σαν αποστολή τη συγκέντρωση και τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με την παρούσα κατάσταση και τις εξελίξεις που διαγράφονται όσον αφορά το περιβάλλον στην Ευρώπη. Είναι ανοικτός για χώρες που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και η Νορβηγία είναι εξαρχής μέλη του. Ο Οργανισμός συνεργάζεται ενεργά με περιβαλλοντικούς φορείς και διεθνείς οργανισμούς.

European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Eurofound = Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας. Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το Μάιο του 1975 και έχει τη έδρα του στο Δουβλίνο της Ιρλανδίας. Έργο του είναι: α) να παρέχει συμβουλές, πληροφόρηση και εμπειρία στους φορείς που είναι αρμόδιοι για την εργατική και κοινωνική πολιτική (κυβερνήσεις, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εργοδότες και συνδικάτα) β) να αξιολογεί και να αναλύει τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας γ) να παρέχει ενημέρωση σχετικά με τις εξελίξεις και τις τάσεις και δ) να συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής. Τα θέματα που ερευνά είναι σχετικά με την απασχόληση και τις εργασιακές συνθήκες, το ισοζύγιο εργασία-ελεύθερος χρόνος, τις εργασιακές σχέσεις και τη κοινωνική συνοχή. Το Eurofound διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο στο οποίο εκπροσωπούνται τα εργατικά συνδικάτα, οι οργανώσεις των εργοδοτών, οι εθνικές κυβερνήσεις και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

European Food Safety Authority (EFSA) = Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (ΕΑΤ). Η αρχή αυτή ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άρχισε να

λειτουργεί το 2002. Εδρεύει στην Πάρμα της Ιταλίας. Κύρια αρμοδιότητά της είναι η παροχή ανεξάρτητων επιστημονικών συμβουλών επί παντός θέματος που αφορά την ασφάλεια των τροφίμων. Η Αρχή αξιολογεί τους κινδύνους σχετικά με τη διατροφική αλυσίδα και διενεργεί επιστημονικές αξιολογήσεις για κάθε ζήτημα που μπορεί να επηρεάσει την ασφάλεια των τροφίμων στην Ευρώπη. Οι εργασίες της Αρχής καλύπτουν όλα τα στάδια της παραγωγής των τροφίμων δηλαδή από την πρωτογενή παραγωγή, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας των ζωοτροφών, μέχρι την προσφορά τροφίμων στους καταναλωτές. Η ΕΑΑΤ συγκεντρώνει πληροφορίες από ολόκληρο τον κόσμο, φροντίζοντας να τηρείται ενήμερη σχετικά με τις νέες επιστημονικές εξελίξεις. Γνωστοποιεί τις διαπιστώσεις της τόσο στους εμπειρογνώμονες όσο και τους υπευθύνους για τη λήψη αποφάσεων.

European Free Trade Association, EFTA = Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών, ΕΖΕΣ. Συμφωνία ελεύθερου εμπορίου στην οποία από το 1994 μετέχουν μόνο η Ισλανδία, το Λιχτεστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία. Συστάθηκε το 1960 σαν απάντηση στην ίδρυση της ΕΟΚ με σκοπό να αποτρέψει τις οικονομικές διακρίσεις.). Στη συνέχεια αποδυναμώθηκε διότι πολλά κράτη μέλη της προσχώρησαν στην ΕΟΚ και αργότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1973: Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Δανία, 1986: Πορτογαλία, 1994: Αυστρία, Φινλανδία, Σουηδία). Το 1992 η ΕΖΕΣ υπέγραψε μία συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με την τότε ΕΟΚ που άρχισε να ισχύει την 1.1.1994 και οδήγησε στη σύσταση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ζώνης (European Economic Area).

European GNSS Supervisory Authority = Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή του Παγκόσμιου Δορυφορικού Συστήματος Πλοήγησης GNSS (Global Navigation Satellite System). Δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 και αποστολή της είναι να εξασφαλίζει την κατάλληλη υποστήριξη και εκπροσώπηση των ουσιωδών δημόσιων συμφερόντων σε συνδυασμό με τα προγράμματα δορυφορικής πλοήγησης της Ευρώπης Galileo και EGNOS. Στόχος του Galileo είναι να προσφέρει μια σύγχρονη ευρωπαϊκή εναλλακτική λύση στο καθιερωμένο αμερικάνικο παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα εντοπισμού στίγματος GPS (Global Positioning System). Η Εποπτική Αρχή είναι αρμόδια για τη διαχείριση και την παρακολούθηση της χρησιμοποίησης των κονδυλίων του προγράμματος. Βοηθά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αντιμετωπίζει όλα τα θέματα που αφορούν τη δορυφορική ραδιοπλοήγηση.

European Investment Bank, EIB = η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Ιδρύθηκε την 1.1.58 με τη Συνθήκη της Ρώμης και έχει έδρα το Λουξεμβούργο και 1.000 υπαλλήλους.

■ Πρόκειται για ένα ανεξάρτητο οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης δανειοδοτικής και χρηματοδοτικής δραστηριότητας που λειτουργεί σε μη κερδοσκοπική βάση. Μέλη της είναι τα κράτη της Ε.Ε που συνεισφέρουν κατ' αναλογία στο μετοχικό της κεφάλαιο. Η Τράπεζα αναζητά κεφάλαια στις διεθνείς αγορές, όπου λόγω της μεγάλης της πιστοληπτικής ικανότητας επιτυγχάνει τη λήψη δανείων με χαμηλό επιτόκιο. Στη συνέχεια δανείζει τα κεφάλαια αυτά πάλι με χαμηλό επιτόκιο ώστε να εξυπηρετεί απλά τα δάνειά της και να καλύπτει τις λειτουργικές της δαπάνες. Αρχικά παρείχε δάνεια μόνο στις χώρες της Ε.Ε. Σταδιακά η δραστηριότητά της επεκτάθηκε στις χώρες της διεύρυνσης και σε μη κοινοτικές χώρες που συνδέονται μέσω οικονομικών συμφωνιών με την Ε.Ε. Εκτός από δάνεια παρέχει και εγγυήσεις για την άντληση δανείων από άλλες πηγές. Οι τομείς στους οποίους παρέχει δάνεια και εγγυήσεις είναι:

- στη βιομηχανία και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την ενίσχυση της διεθνούς τους ανταγωνιστικότητας και την ενσωμάτωσή τους στο έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον της ενιαίας αγοράς της Ε.Ε.
- στα πανευρωπαϊκά δίκτυα και ιδιαίτερα στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας,
- στις μειονεκτούσες περιφέρειες της Ε.Ε για την οικονομική τους ανάπτυξη και τη σύγκλιση αυτών με τις πιο πλούσιες περιφερειακές ζώνες της Ε.Ε.

■ Το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΤΕπ αυξήθηκε σε 100 δισεκατομμύρια ευρώ. Δύο τρίτα των χρηματοδοτήσεων αυτής κατευθύνθηκαν σε επενδύσεις στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Ε.Ε. Μία ειδική δράση αφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνει στη χρηματοδότηση επενδύσεων υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου (venture capital) για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, προστασίας του περιβάλλοντος, αστικής ανασυγκρότησης, των

τομέων εκπαίδευσης και υγείας που είναι δημιουργοί θέσεων εργασίας, εισαγωγής νέων βιομηχανικών τεχνολογιών και βελτίωσης της ποιότητας ζωής.

■ Την περίοδο Ιουλίου 1997 - Ιουνίου 1998 διέθεσε μέσω του χρηματοδοτικού της μηχανισμού 386,9 εκατομ. ευρώ στις περιοχές του στόχου 1 (Ελλάδα, Ιρλανδία, Βόρειος Ιρλανδία, Πορτογαλία και τμήμα της Ισπανίας) για να ενθαρρύνει την οικονομική συνοχή και ανάπτυξη. Χορήγησε δάνεια ύψους 2,4 δισεκατομμυρίων ευρώ στις υπό ένταξη τότε χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης και στην Κύπρο. Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη δημιουργία κρίσιμης μάζας για το ευρώ. Μετέτρεψε από 1.1.99 τα πρόσφατα δανειά της σε ευρώ και το 2001 δημιούργησε μια μάζα 51 δισεκατομμυρίων ευρώ. Το 1999 δανείστηκε 28,3 δισεκατομμύρια ευρώ ενώ το 2000 προγραμμάτισε ένα δανεισμό ύψους 30,1 δισεκατομμυρίων ευρώ για να χρηματοδοτήσει επενδυτικά προγράμματα. Η δανειοδοτική της στρατηγική ήταν η ίδια το 1999 και το 2000, δηλαδή 41,1% αφορούσε δανεισμό σε ευρώ, 24,6% σε λίρες στερλίνες και 22,8% σε δολάρια ΗΠΑ. Πρόεδρος της EIB είναι ο πρώην Υπουργός Οικονομικών του Βελγίου Φιλίπ Μάϊισταντ, ο οποίος δήλωσε (Financial Times, 26.6.2000) ότι η Τράπεζα αύξησε σε περισσότερο από 50% τη συμμετοχή της στη θυγατρική της European Investment Fund (EIF, βλέπε λέξη) σαν πρώτο βήμα για τη χρησιμοποίηση αυτής ως τον βραχίονα της EIB στην παροχή κεφαλαίων υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου. Η EIB μετέφερε αρχικά στην EIF 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

■ Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας της 23-24.3.2000 ενέκρινε ένα τριετές σχέδιο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου 1 δισεκατομμυρίων ευρώ που θα διαχειρισθεί η EIF. Κάλεσε επίσης την EIB και την EIF να κατευθύνουν κύρια τις χρηματοδοτήσεις τους σε επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας και στις ΜΜΕ. Η EIB ετοίμασε το πρόγραμμα «Καινοτομίες 2000» για να στηρίξει τη στρατηγική της Λισσαβόνας. Προέβλεπε κονδύλια ύψους 17 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο μέχρι και το 2003 σε τομείς όπως η έρευνα και η ανάπτυξη, η τεχνολογία της πληροφορικής και των επικοινωνιών αλλά και η χρηματοδότηση συγκεκριμένων εταιριών που έχουν επιδείξει πρωτοποριακά επιτεύγματα. Το 2003 το πρόγραμμα ανανεώθηκε με την ονομασία «Πρωτοβουλία Καινοτομία 2010» η οποία το ίδιο έτος διέθεσε 6,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Η πρωτοβουλία παρέχει μακροπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα δάνεια και συμμετοχές του EIF σε εταιρίες επενδύσεων, που παρέχουν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις ίδια κεφάλαια.

■ Το 2003, η ΕΤΕπ χορήγησε ατομικά δάνεια συνολικού ύψους 16,3 δισεκατομμυρίων ευρώ. Κύριοι αποδέκτες ήταν οι 4 χώρες του Ταμείου Συνοχής (7,1 δισεκατομμύρια), το ιταλικό Μετσοτζίορνο (3,2 δισεκατομμύρια) και οι ανατολικές περιοχές της Γερμανίας (2,7 δισεκατομμύρια ευρώ). Ο τομέας των μεταφορών προσήλκυσε το 35% των χρηματοδοτήσεων, η αναβάθμιση αστικών περιοχών το 19,5%, ο τομέας της ενέργειας το 14,4%, οι τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών το 13,7% και οι τομείς της παιδείας και της υγείας το 10,16%. Συνολικά το 2003 χορήγησε ατομικά δάνεια εντός της Ε.Ε ύψους 22,8 δισεκ. ευρώ. Στα νέα κράτη μέλη χορήγησε δάνεια 3,4 δισεκατομμυρίων ευρώ. Για όλες τις δράσεις της, η ΕΤΕπ χορήγησε το 2003 συνολικά δάνεια 42,3 δισεκατομμυρίων ευρώ που κατανέμονται ως εξής: α) 34,2 δισεκατομμύρια ευρώ στην Ε.Ε των 15 β) 4,6 στα νέα κράτη μέλη γ) 2,1 στις μεσογειακές χώρες που συνδέονται με εταιρική σχέση δ) 372 εκατομμύρια στα Βαλκάνια ε) 463 εκατομμύρια στις χώρες της Αφρικής, Καραβαϊκής και του Ειρηνικού και στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη. Το 2003, η ΕΤΕπ δανείστηκε 42 δισεκατομμύρια ευρώ μέσω 310 εκδόσεων ομολογιακών δανείων σε 14 νομίσματα. Μετά τις πράξεις arbitrage οι πόροι της ήταν εκφρασμένοι κατά 54,7% σε ευρώ, 23,1% σε δολάρια ΗΠΑ και 17,6% σε λίρες στερλίνες.

■ Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2004-2006 καθορίστηκαν πέντε κύριες χρηματοδοτικές προτεραιότητες:

- οικονομική και κοινωνική συνοχή και περιφερειακή ανάπτυξη στη διευρυμένη Ε.Ε.
- εφαρμογή της Πρωτοβουλίας «Καινοτομία 2010»
- ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων και των δικτύων πρόσβασης
- προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος
- υποστήριξη των πολιτικών παροχής αναπτυξιακής βοήθειας και συνεργασίας που εφαρμόζει η Ε.Ε με χώρες εταίρους όπως μέσω του Μηχανισμού Ευρωμεσογειακών Επενδύσεων και Εταιρικής σχέσης (FEMIP) και της Συμφωνίας της Κοτονού ιδιαίτερα με την Επενδυτική Διευκόλυνση για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα στα κράτη της ΑΚΕ (Αφρικής, Καραβαϊκής και Ειρηνικού).

■ Πρόσφατες χρηματοδοτήσεις της EIB: **1)** την 18.12.2007 ανακοινώθηκε ότι η EIB χορηγεί ένα δάνειο 121.100.000 λιρών Αγγλίας για το σχεδιασμό, την κατασκευή και τη συντήρηση

βελτιώσεων μεγάλων οδικών αρτηριών μήκους 120 χιλιομέτρων της Βορείου Ιρλανδίας για να διευκολυνθούν οι εμπορευματικές οδικές μεταφορές. Η πίστωση με λήξη 30 ετών παραχωρείται στην Amey Lagan Roads Limited και στο Department for Regional Development στα πλαίσια του στρατηγικού σχεδίου της Ε.Ε «pan-European transport corridors» **2)** την 18.12.2008 ανακοινώθηκε ότι η EIB χορηγεί 420.000.000 ζλότυ Πολωνίας στη Millennium Leasing Sp.z o.o για να χρηματοδοτήσει επενδύσεις μικρής κλίμακας (από 10.000 μέχρι 250.000 ευρώ) μικρομεσαίων επιχειρήσεων της Πολωνίας **3)** την 19.12.2007 ανακοινώθηκε ότι η EIB υπέγραψε συμφωνία με την περιφερειακή οργάνωση West African Power Pool (WAPP) για τη χορήγηση δανείου 3.000.000 ευρώ για τη χρηματοδότηση δύο προ-επενδυτικών μελετών που αφορούν την ηλεκτρική διασύνδεση και την ανταλλαγή ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των κρατών της Αφρικής: Ακτή Ελεφαντόδοντος, Λιβερία, Σιέρα Λεόνε και Γουϊνέα **4)** την 19.12.2007 η EIB χορήγησε μακροπρόθεσμο δάνειο 3.600.000 δηναρίων Τυνησίας (2.000.000 ευρώ) για τη στήριξη της Ένωσης μικροχρηματοδοτήσεων της Τυνησίας ENDA Inter-Arabe στα πλαίσια της Διευκόλυνσης για την Ευρω-Μεσογειακή Επένδυση και Συνεργασία (the Facility for Euro-Mediterranean Investment and Partnership, FEMIP). Το δάνειο θα διατεθεί για την υποστήριξη του ιδιωτικού επιχειρηματικού τομέα της περιοχής της Νότιας Μεσογείου **5)** την 21.12.2007 ανακοινώθηκε ότι η EIB χορήγησε δάνειο 300.000.000 ευρώ στην εταιρία της Πολωνίας Polski Koncern Naftowy (PKN) Orlen SA για την κατασκευή ενός νέου εργοστασιακού συγκροτήματος που θα παράγει χημικά ενδιάμεσα προϊόντα για την τελική παραγωγή πολυεστέρων που χρησιμοποιούνται στην υφαντουργία και την παραγωγή πολυαιθυλενίου **6)** την 21.12.2007 ανακοινώθηκε ότι η EIB χορηγεί δάνειο 40.000.000 δολαρίων ΗΠΑ στη Δημοκρατία του Παναμά για τη βελτίωση των συνθηκών υγείας και περιβάλλοντος της Πόλης του Παναμά και της παραλιακής ζώνης. Το συνολικό επενδυτικό πρόγραμμα ύψους 200.000.000 ευρώ (284.000.000 δολαρίων) θα συγχρηματοδοτήσουν η EIB, η διεθνής τράπεζα Inter American Development Bank (IADB) και η Ιαπωνική τράπεζα Japan Bank for International Cooperation (JBIC) **7)** την 21.12.2007 έγινε γνωστό ότι η EIB προωθεί τη συνεργασία με τη στεγαστική εταιρία της Γαλλόφωνης Βαλλωνίας του Βελγίου Société Wallonne du Logement (SWL) μέσω της υπογραφής συμβολαίου χρηματοδότησης της δεύτερης δόσης ύψους 100.000.000 ευρώ για τη βελτίωση των δημοσίων κτιρίων με κριτήρια την ασφάλεια, την άνεση και τον εξοπλισμό **8)** την 21.12.2007 ανακοινώθηκε ότι η EIB παρέχει δάνειο 20.000.000 ευρώ στην τράπεζα SEB Vilniaus Bankas AB για να στηρίζει επενδύσεις από μεσαίες επιχειρήσεις της Λιθουανίας **9)** την 21.12.2007 η θυγατρική τράπεζα της Εθνικής Τράπεζας στην Τουρκία Finansbank  λαβε δάνειο 100.000.000 ευρώ από την EIB για τη χρηματοδότηση Τουρκικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων **10)** την 7.1.2008 η EIB και οι Γαλλικές χρηματοδοτικές εταιρίες CDC Entreprises και OSEO συμφώνησαν να συνεργασθούν για την ανάπτυξη των πολύ μικρών επιχειρήσεων ή εξαγορών στον κλάδο μέσω του επενδυτικού οχήματος “Avenir Entreprises Mezzanine” (AEM) το οποίο προικίζεται με 60.000.000 ευρώ. Η AEM θα εκδώσει μετατρέψιμα ομόλογα αξίας μεταξύ 50.000 και 300.000 ευρώ με λήξη 8 ετών **11)** την 7.1.2008 ανακοινώθηκε ότι η EIB χορηγεί δάνειο 92.000.000 ευρώ στην ιδιωτική εταιρία Bujagali Energy Limited (BEL), που είναι εγκατεστημένη στην Ουγκάντα και διευθύνει ένα πρόγραμμα κατασκευής υδροηλεκτρικού εργοστασίου 250 MW **12)** τη 10.1.2008, ανακοινώθηκε ότι η EIB χορηγεί δάνειο 100.000.000 ευρώ στην Ολλανδική εταιρία Havenbedrijf Rotterdam N.V. (HbR) σαν πρώτη δόση ενός επενδυτικού προγράμματος ύψους 900.000.000 ευρώ για την επέκταση των εγκαταστάσεων του λιμανιού του Ρότερνταμ **13)** τη 10.1.2008 έγινε γνωστό ότι η EIB χρηματοδοτεί με 700.000.000 κορώνες Σλοβακίας (21.000.000 ευρώ) την αυτοδιοικούμενη περιοχή της Μπρατισλάβα της Σλοβακίας για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, της κοινωνικής φροντίδας και των μεταφορών **14)** την 6.3.2008 ανακοινώθηκε ότι η EIB χορήγησε πιστωτική διευκόλυνση μέχρι 50.000.000 ευρώ στην τράπεζα του Μεξικού Banco Nacional de Comercio Exterior (Bancomext) για να χρηματοδοτήσει επενδυτικά προγράμματα μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα του Μεξικού **15)** την 14.3.2008, η EIB χορήγησε δάνειο 200.000.000 ευρώ με λήξη 37 ετών για τη χρηματοδότηση της εταιρίας ARCOUR η οποία έχει αναλάβει την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου A19 στα νότια του Παρισιού και μεταξύ Αρτεναί και Κουρτεναί. Το δάνειο αυτό εδόθη μαζί με άλλο δάνειο 425.000.000 ευρώ με λήξη 10 ετών που χορήγησε από κοινού η ομάδα των τραπεζών BBVA, Calyon, Fortis, ING και Royal Bank of Scotland **16)** την 9.4.2008 ανακοινώθηκε ότι η EIB χορήγησε νέο δάνειο 100.000.000 ευρώ σε εταιρίες υψηλής τεχνολογίας και ερευνητικά ιδρύματα που έχουν την  δρα τους σε τεχνολογίες της Φινλανδίας **17)** την 11.4.2008 ανακοινώθηκε ότι η EIB χορήγησε τη δεύτερη δόση δανείου 200.000.000 ευρώ στον οργανισμό τηλεπικοινωνιών της Ιταλίας Telecom Italia

για έρευνα, ανάπτυξη και νέες τεχνολογίες **18**) την 21.4.2008 η EIB χορήγησε δάνειο 70.000.000 ευρώ για επενδυτικά προγράμματα μικρομεσαίων επιχειρήσεων και δήμων της Βουλγαρίας στους τομείς της ενέργειας, υγείας, εκπαίδευσης, και υποδομών εργατικής κατοικίας **19**) την 23.04.2008 έγινε γνωστό ότι η EIB παρέσχε ένα δάνειο 30.000.000 ευρώ στη Γαλλική εταιρία LISI Group για την υποστήριξη ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα της αεροναυπηγικής και της αυτοκινητοβιομηχανίας **20**) την 5.5.2008 ανακοινώθηκε ότι η EIB χρηματοδοτεί με 300.000.000 ευρώ το επενδυτικό έργο SAPEI (SArdegna-PENisola Italiana) που έχει αναλάβει η Ιταλική εταιρία Terna – Rete Elettrica Nazionale S.p.A προκειμένου να συνδεθεί η νήσος Κορσική με την Ιταλική ενδοχώρα με ένα υποβρύχιο ηλεκτρικό καλώδιο υψηλής τάσης **21**) την 8.5.2008 η EIB χορήγησε πίστωση 12.500.000 ευρώ στη χαλυβουργική εταιρία Safal Steel για να υποστηρίξει την κατασκευή εργοστασίου παραγωγής στη Νότιο Αφρική **22**) την 8.5.2008 ανακοινώθηκε ότι ο χρηματοπιστωτικός βραχίονας της EIB για τη Μεσόγειο FEMIP χορηγεί δύο δάνεια για την Τυνησία. Το ένα 200.000.000 ευρώ για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέσω των τραπεζών της Τυνησίας Amen Bank, Arab Tunisian Bank, Banque de l'Habitat, Banque Internationale Arabe de Tunisie and Union Bancaire pour le Commerce et l'Industrie και το δεύτερο 60.000.000 ευρώ στην εταιρία ηλεκτρισμού της Τυνησίας STEG για την ανάπτυξη του δικτύου φυσικού αερίου **23**) την 16.5.2008 η EIB ενέκρινε δάνειο 200.000.000 ευρώ για τη νέα εθνική οδό Κόρινθος-Πάτρα-Τσάκωνα Πελοποννήσου και για την αναβάθμιση του υπάρχοντος αυτοκινητοδρόμου Ελευσίνα-Κόρινθος.

■ Για τα μεγάλα επενδυτικά προγράμματα (άνω των 25.000.000 ευρώ), η ΕΤΕπ έρχεται σε απ' ευθείας επαφή με τους ενδιαφερόμενους φορείς ενώ για τα μικρότερα (ΜΜΕ ή αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης) συνεργάζεται με 180 περίπου τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Ευρώπης.

■ Η ΕΤΕπ διοικείται από α) το Συμβούλιο Διοικητών που αποτελείται από υπουργούς των κρατών μελών. Καθορίζει τις γενικές κατευθύνσεις της πιστωτικής πολιτικής, εγκρίνει τον ετήσιο ισολογισμό, την ετήσια έκθεση και τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων σχεδίων εκτός της Ε.Ε και αποφασίζει για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας β) το Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από Διευθυντές έναν από κάθε κράτος μέλος και έναν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αποφασίζει για την παροχή πιστώσεων και τη σύναψη δανείων και διασφαλίζει τη χρηστή διοίκηση της ΕΤΕπ γ) η Διευθύνουσα Επιτροπή που είναι το αμιγώς εκτελεστικό όργανο της ΕΤΕπ. Ασχολείται με τη διαχείριση των τρεχουσών υποθέσεων και έχει 9 μέλη.

European Investment Fund, EIF = Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ). Είναι θυγατρική εταιρία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και το χαρτοφυλάκιό της αποτελείται από συμμετοχές άνω των 2,45 δισεκατομμυρίων ευρώ που επενδύεται σε 184 επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου (venture capital funds) με τάση να αυξηθεί στο μέλλον. Επικεντρώνεται στην:

α) παροχή κεφαλαίου υψηλού κινδύνου μέσω συμμετοχών στο κεφάλαιο εταιριών επιχειρηματικών συμμετοχών και φυτωρίων επιχειρήσεων που υποστηρίζουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και ιδιαίτερα αυτές που ευρίσκονται στα πρώτα στάδια της λειτουργίας τους και έχουν τεχνολογικό προσανατολισμό και

β) παροχή εγγυήσεων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που χορηγούν εγγυήσεις σε ΜΜΕ. Με τον τρόπο αυτό συμβάλλει στην ανάπτυξη των ΜΜΕ στα κράτη μέλη της Ε.Ε και τις υπό ένταξη χώρες. Τα ανωτέρω δύο μέσα λειτουργούν συμπληρωματικά ως προς τα συνολικά δάνεια που χορηγεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε ενδιάμεσους φορείς για τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ. Σημειώνεται ότι η ΕΤΕ δεν επενδύει άμεσα στις ΜΜΕ αλλά πάντοτε με τη μεσολάβηση ενδιάμεσων χρηματοδοτικών φορέων.

Στο πλαίσιο της Ευχέρειας Εγγυήσεων για τις ΜΜΕ (SME Guarantee Facility, **SMEGF**), το EIF παρέχει εγγυήσεις μερικής κάλυψης για δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αυτές είναι γνωστές σαν Εγγυήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU Guarantees). Η SMEGF χρηματοδοτείται από την Ε.Ε στο πλαίσιο του Προγράμματος 2007-2013 για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία (the Competitiveness and Innovation Framework Programme 2007-13, CIP). Το EIF διαχειρίζεται τη SMEGF για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο γενικός πρωταρχικός σκοπός της SMEGF είναι να βελτιώσει τη χρηματοδότηση για την ίδρυση και ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να προάγει τις δραστηριότητες που έχουν καινοτόμο χαρακτήρα συμπεριλαμβανομένης της οικολογικής καινοτομίας. Η SMEGF περιλαμβάνει 4 επιχειρηματικές πρωτοβουλίες γνωστές σαν παράθυρα (windows):

- ❶ Εγγυήσεις Δανείων που καλύπτουν δάνεια με μεσο-μακροπρόθεσμη λήξη προς ΜΜΕ αναπτυξιακού προσανατολισμού (Loan Guarantees cover portfolios of SME mid- to long-term debt finance targeting SMEs with growth potential)
- ❷ Εγγυήσεις Μικροδανείων για την ενθάρρυνση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων προκειμένου να χορηγήσουν σε μικρο-επιχειρήσεις δάνεια ιδιαίτερα για την κάλυψη των δαπανών ίδρυσης (Micro-Credit Guarantees cover portfolios of micro-credits to encourage financial institutions to provide financing to microenterprises, especially start-ups)
- ❸ Εγγυήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου που καλύπτουν επενδύσεις ΜΜΕ για την περίοδο πριν και κατά την ίδρυση της επιχείρησης και τη χρηματοδότηση για την εξαγορά επιχειρήσεων (leveraged buy-outs) που αφορά το στάδιο λίγο πριν από την αρχική δημόσια προσφορά (IPO), προκειμένου να βοηθήσουν τις ΜΜΕ στη βελτίωση της χρηματοπιστωτικής τους δομής και να επιτύχουν επιχειρηματικές μεταβιβάσεις (Equity Guarantees cover portfolios of investments in SMEs in the seed and start-up phases and mezzanine financing investments, to help SMEs improve their financial structure and achieve business transfers)
- ❹ Τιτλοποίηση: εγγυήσεις για την υποστήριξη συναλλαγών τιτλοποίησης απαιτήσεων ώστε τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να μπορέσουν να κινητοποιήσουν επιπρόσθετους πόρους για τη χρηματοδότηση ΜΜΕ (Securitisation: guarantees to support securitisation transactions so that financial institutions may mobilise additional debt financing for SMEs).

European Maritime Safety Agency (EMSA) = Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (ΕΟΑΘ). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2002 και εδρεύει στη Λισσαβόνα της Πορτογαλίας. Αποστολή του ΕΟΑΘ είναι να συμβάλει στη βελτίωση του ευρωπαϊκού συστήματος για την ασφάλεια στη θάλασσα ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος θαλάσσιων ατυχημάτων, ρύπανσης της θάλασσας από πλοία και απώλειας ανθρώπινων ζωών στη θάλασσα. Ο Οργανισμός προσφέρει τεχνικές και επιστημονικές συμβουλές για τη βελτίωση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την ασφάλεια στη θάλασσα και τη ρύπανση από πλοία. Βοηθά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρακολουθεί τις εξελίξεις στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις υποψήφιες χώρες και παρέχει συμβουλές στις κυβερνήσεις τους. Μεταξύ των άλλων καθηκόντων του, ο ΕΟΑΘ δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη κοινής ευρωπαϊκής μεθοδολογίας για τις έρευνες των θαλασσιών ατυχημάτων και τη θέσπιση πανευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών για τη θαλάσσια κυκλοφορία.

European Medicines Agency, EMEA = Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1993 και έχει την έδρα του στο Λονδίνο. Ο οργανισμός συμβάλλει στην προστασία και την προώθηση της υγείας στην Ευρώπη αξιολογώντας τόσο τα φαρμακευτικά σκευάσματα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση όσο και τα κτηνιατρικά φάρμακα. Συγκεντρώνει την επιστημονική εμπειρογνωμοσύνη όλων των χωρών της Ένωσης. Ορισμένοι τύποι φαρμακευτικών προϊόντων που έχουν παραχθεί με τη βοήθεια της βιοτεχνολογίας μπορούν να πωλούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση μόνον αφού εξεταστούν προσεκτικά από τον ΕΟΦ. Αν ο Οργανισμός διαπιστώσει ότι το προϊόν είναι ασφαλές και καλής ποιότητας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει την πώλησή του σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αίτηση για ανάλογη έγκριση μπορεί να υποβάλει και οποιοσδήποτε επιθυμεί να διαθέσει στην αγορά άλλα καινοτόμα φαρμακευτικά σκευάσματα. Τα περισσότερα συμβατικά σκευάσματα εγκρίνονται από κάθε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεμονωμένα. Ο ΕΟΦ συμβάλλει στη λειτουργία ενός συστήματος αμοιβαίας αναγνώρισης αυτών των εθνικών εγκρίσεων.

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, EMCDDA = Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1993 και έχει τη έδρα του στη Λισσαβόνα της Πορτογαλίας. Η αποστολή του συνίσταται στη συλλογή και τη διάδοση αντικειμενικών, αξιόπιστων και συγκρίσιμων πληροφοριών σχετικά με το φαινόμενο των ναρκωτικών και της τοξικομανίας στην Ευρώπη. Το Κέντρο συνεργάζεται στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης με χώρες που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με διεθνείς οργανισμούς, όπως το πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για τον διεθνή έλεγχο των ναρκωτικών (UNDCP), η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ), η ομάδα Pompidou του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (ΠΟΤ), η Ιντερπόλ και η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol).

European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia (EUMC) = Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο των Φαινομένων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας (ΕΠΦΡΞ). Ιδρύθηκε από την

Ευρωπαϊκή Ένωση το 1997 και έχει την έδρα του στη Βιέννη. Η κύρια αποστολή του Κέντρου είναι να παρέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της αντικειμενικές, αξιόπιστες και συγκρίσιμες πληροφορίες σχετικά με το ρατσισμό, τη ξενοφοβία και τον αντισημιτισμό στην Ευρώπη και η χάραξη πανευρωπαϊκών στρατηγικών αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών. Μελετά την έκταση και την εξέλιξη του ρατσισμού και της ξενοφοβίας και αναλύει τις αιτίες, τις συνέπειες και τις επιπτώσεις τους. Προβάλλει και διαδίδει παραδείγματα ορθών πρακτικών όσον αφορά την ενσωμάτωση των μεταναστών και των εθνοτικών και θρησκευτικών μειονοτήτων. Ο κύριος πυρήνας των δραστηριοτήτων του ΕΠΦΞ είναι το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφόρησης για το Ρατσισμό και την Ξενοφοβία (RAXEN), το οποίο αποτελείται από «εθνικά κομβικά σημεία» (ένα σε κάθε χώρα της Ε.Ε) που έχουν αναλάβει τη συλλογή, το συντονισμό και τη διάδοση πληροφοριών για το ρατσισμό και την ξενοφοβία στη χώρα τους.

European Network and Information Security Agency, ENISA = Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών. Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004. Προσωρινά είναι εγκατεστημένος στις Βρυξέλλες αλλά η μόνιμη έδρα του θα είναι στο Ηράκλειο της Κρήτης. Αποστολή του ENISA είναι να συμβάλλει στη βελτίωση των δικτύων πληροφοριών και να φροντίζει για το υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων τους. Οι εργασίες αυτές θα ωφελήσουν τους πολίτες, τους καταναλωτές και τους οργανισμούς του δημόσιου τομέα σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μεταξύ των καθηκόντων του Οργανισμού περιλαμβάνεται η συγκέντρωση δεδομένων, η ανάλυση των κινδύνων, η βελτίωση της συνειδητοποίησης των χρηστών και η προώθηση των καλύτερων πρακτικών για τη διαχείριση των κινδύνων.

European Ombudsman = Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής. Η θέση αυτή δημιουργήθηκε με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Μάαστριχτ, 1992). Σχετική μνεία γίνεται και στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα (άρθρα 48 και III-237). Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής εκλέγεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για πενταετή θητεία που μπορεί να ανανεωθεί.

- Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής λειτουργεί ως ενδιάμεσος μεταξύ του πολίτη και των αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι αρμόδιος να λαμβάνει και να ερευνά καταγγελίες πολιτών, επιχειρήσεων και οργανισμών της Ε.Ε και οποιουδήποτε κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε χώρα της Ένωσης. Βοηθά να αποκαλυφθούν κρούσματα κακής διοίκησης στη δράση των ευρωπαϊκών οργάνων ή οργανισμών. Κακή διοίκηση σημαίνει ανεπιτυχής ενέργεια ή παράλειψη, με άλλα λόγια, ένα όργανο της Ένωσης παραλείπει να κάνει κάτι που θα έπρεπε να κάνει, ή δεν το κάνει σωστά, ή κάνει κάτι που δεν θα έπρεπε να κάνει. Παραδείγματα κακής διοίκησης είναι η άδικη μεταχείριση, οι διακρίσεις, η κατάχρηση εξουσίας, η παράλειψη ή άρνηση ενημέρωσης, η αναιτιολόγητη καθυστέρηση και οι παράτυπες διαδικασίες. Ο Διαμεσολαβητής μπορεί να προβαίνει σε συστάσεις προς τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και να διαβιβάζει οποιοδήποτε θέμα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ούτως ώστε να αναλαμβάνει την πολιτική δράση που απαιτείται.

- Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία και αμεροληψία. Δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση ή οργανισμό. Κατά τη διάρκεια της θητείας του δεν μπορεί να ασκεί καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.

- Ο κάτοικος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οργανισμός ή επιχείρηση που εδρεύει στην Ένωση, που πιστεύει ότι έχει πέσει θύμα κρούσματος κακής διοίκησης εκ μέρους οργάνου ή οργανισμού της Ένωσης, το πρώτο που πρέπει να κάνει είναι να έλθει σε επαφή με το εν λόγω όργανο ή οργανισμό μέσω των συνήθων διοικητικών οδών και να προσπαθήσει να το πείσει να διορθώσει την κατάσταση. Αν η προσέγγιση αυτή αποτύχει, μπορεί να υποβάλει καταγγελία στον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή. Η καταγγελία αυτή πρέπει να υποβληθεί εντός δύο ετών από την ημερομηνία κατά την οποία περιήλθε σε γνώση του καταγγέλλοντος η πράξη κακής διοίκησης. Πρέπει να δηλώσει σαφώς ποιος είναι και τι καταγγέλλει, αν και μπορεί να ζητήσει να παραμείνει η καταγγελία εμπιστευτική. Αν χρειαστεί, ο Διαμεσολαβητής μπορεί να τον συμβουλευσει να απευθυνθεί σε άλλη αρχή. Ο Διαμεσολαβητής δεν θα ερευνήσει την καταγγελία, αν για τα καταγγελλόμενα γεγονότα έχει ή είχε κινηθεί δικαστική διαδικασία. Ο Διαμεσολαβητής διεξάγει έρευνες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε με βάση τις καταγγελίες που του υποβάλλονται.

- Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης υποχρεούνται να παρέχουν στο Διαμεσολαβητή κάθε πληροφορία που ζητά και να του επιτρέπουν την πρόσβαση στους

σχετικούς φακέλους. Μπορούν να αρνηθούν μόνον για λόγους απορρήτου δεόντως αιτιολογημένους. Αν ο Διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, ενημερώνει το οικείο όργανο και του απευθύνει σχέδιο συστάσεων. Το όργανο διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να εκθέσει λεπτομερώς τη γνώμη του για το θέμα. Στη συνέχεια, ο Διαμεσολαβητής διαβιβάζει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προς το οικείο όργανο, ενώ παράλληλα ενημερώνει τον καταγγέλλοντα για το αποτέλεσμα των ερευνών του. Συντάσσει ετήσια έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών του.

- Ο Έλληνας καθηγητής Νικηφόρος Διαμαντούρος εξελέγη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για το υπόλοιπο της θητείας του, στη θέση του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή τον Απρίλιο του 2003. Μετά την εκλογή του νέου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, επανεξελέγη για πλήρη θητεία πέντε ετών η οποία συμβαδίζει με τη θητεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στη ψηφοφορία που έλαβε χώρα την 11.1.2005 στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο Στρασβούργο, ψήφισαν 643 ευρωβουλευτές. Ο Νικηφόρος Διαμαντούρος έλαβε 564 ψήφους και ο Ιταλός υποψήφιος Τζουζέπε Φορτουνάτο 45 ψήφους ενώ υπήρξαν 34 λευκά ψηφοδέλτια.

European Parliament = το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ). Ιδρύθηκε το 1957 με τη Συνθήκη της Ρώμης.

► Τα όργανα του Ε.Κ. είναι: **α)** το Προεδρείο με ένα Πρόεδρο και 14 Αντιπροέδρους που εκλέγονται για μια θητεία 2,5 χρόνων **β)** η ολομέλεια των βουλευτών **γ)** 20 επιτροπές και **δ)** η Γραμματεία. Οι μηνιαίες σύνοδοι της ολομέλειας, στις οποίες παρευρίσκονται όλοι οι βουλευτές, πραγματοποιούνται, για μια εβδομάδα, στην έδρα του Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο (Γαλλία). Οι συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών και οι συμπληρωματικές σύνοδοι της ολομέλειας (δύο ημέρες το μήνα) πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες (Βέλγιο) ενώ στο Λουξεμβούργο εδρεύουν οι διοικητικές υπηρεσίες (η Γενική Γραμματεία).

► **Αριθμός ευρωβουλευτών:** αρχικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετείχαν 142 βουλευτές από τις έξι ιδρυτικές χώρες της ΕΟΚ. Μετά την πρώτη διεύρυνση (Δανία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο) που έγινε το 1973 ο αριθμός τους αυξήθηκε στους 198. Από το 1979 ισχύει η άμεση εκλογή τους από τους Ευρωπαίους πολίτες και ο αριθμός τους ανερχόταν σε 410. Το 1981 με την είσοδο της Ελλάδος ο αριθμός τους αυξήθηκε σε 434 και μετά την προσχώρηση το 1986 της Ισπανίας και της Πορτογαλίας σε 518. Το 1996 με την είσοδο στην Ε.Ε. της Αυστρίας, Σουηδίας και Φινλανδίας ο αριθμός των ευρωβουλευτών ανήλθε στους 626.

• Μετά την προσχώρηση από 1.5.2004 των 10 νέων κρατών μελών ο αριθμός αυξήθηκε στους 732. Μετά την προσχώρηση από 1.1.2007 της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας αυξήθηκε σε 785.

• Η Διακυβερνητική Διάσκεψη του 2004 προέβλεψε σαν ανώτατο αριθμό των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τους 750. Η κατανομή των εδρών στα κράτη μέλη θα γινόταν σύμφωνα με τη μέθοδο της φθίνουσας αναλογικότητας (degressive proportionality), με ένα ανώτατο αριθμό 96 και ένα ελάχιστο 6 εδρών ανά κράτος. Ο ακριβής αριθμός για κάθε κράτος μέλος θα οριζόταν πριν από τις ευρωεκλογές του 2009.

• Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισσαβόνας της 13.12.2007, η οποία θα ισχύσει από το 2009, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν θα έχει περισσότερα από 751 μέλη μη συμπεριλαμβανομένου του προέδρου.

► **Αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:**

1) Νομοθετικές

η Συνθήκη του Άμστερνταμ:

– Απλοποίησε τη νομοθετική διαδικασία. Στο εξής υπάρχουν μόνο η διαδικασία της συναπόφασης, της σύμφωνης γνώμης και της διαβούλευσης.

– Συντόμεισε χρονικά και διαδικαστικά τη νομοθετική διαδικασία και

– Αποκατέστησε ένα μέρος της θεσμικής ισορροπίας, ενισχύοντας το Κοινοβούλιο με την ουσιαστική επέκταση της διαδικασίας συναπόφασης στο νομοθετικό τομέα.

1Α. Η διαδικασία της συναπόφασης (Co-decision)

Η διαδικασία της συναπόφασης εφαρμόζεται σε 23 τομείς δραστηριοτήτων της Ένωσης. Με την επέκταση αυτή δίδεται στο Κοινοβούλιο η δυνατότητα να θεσπίζει ισότιμα και επί "ίσις όροις" με το Συμβούλιο σχεδόν το 70% των νομοθετικών πράξεων της Ένωσης. Κανένα κείμενο δεν μπορεί να εγκριθεί χωρίς τη ρητή συμφωνία Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.

Από τους 23 τομείς εφαρμογής οι 15 αφορούσαν ήδη υπάρχουσες ρυθμίσεις της Συνθήκης στις οποίες εφαρμόζονταν άλλες διαδικασίες (της συνεργασίας, της διαβούλευσης) και συγκεκριμένα:

ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΠΟΦΑΣΗΣ

- Απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας.
 - Δικαίωμα διαμονής και ελεύθερης διακίνησης στο έδαφος των κρατών μελών.
 - Κοινωνική ασφάλιση διακινούμενων εργαζομένων.
 - Διατάξεις που προβλέπουν ειδικό καθεστώς για τους αλλοδαπούς υπηκόους.
 - Ρυθμίσεις των κρατών μελών σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων (επαγγελματικό καθεστώς, κατάρτιση, όροι πρόσβασης).
 - Ασφάλεια των μεταφορών, πρόσβαση στις εθνικές μεταφορές από αλλοδαπούς κοινοτικούς μεταφορείς.
 - Διατάξεις της κοινωνικής πολιτικής εκτός από τα μέρη αυτής που υπόκεινται επί του παρόντος στον κανόνα της ομοφωνίας.
 - Εκτελεστές αποφάσεις που αφορούν το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.
 - Μέτρα για την επαγγελματική εκπαίδευση.
 - Τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα.
 - Τον τομέα της έρευνας (συμπληρωματικά προγράμματα, προγράμματα περισσότερων κρατών μελών).
 - Το περιβάλλον (δράσεις για την υλοποίηση των στόχων της πολιτικής περιβάλλοντος).
 - Συνεργασία για την ανάπτυξη (στόχοι και πολιτικές).
- Οι πρόσθετες διατάξεις της Συνθήκης, στις οποίες επεκτάθηκε η διαδικασία της συναπόφασης είναι:
- Ο τομέας της απασχόλησης.
 - Της κοινωνικής πολιτικής - ίσες ευκαιρίες και ίση μεταχείριση.
 - Της δημόσιας υγείας.
 - Της διαφάνειας.
 - Της καταπολέμησης της απάτης κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.
 - Της τελωνειακής συνεργασίας και της ελεύθερης κυκλοφορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η νέα διαδικασία της συναπόφασης προβλέπει μέχρι και 3 διαδοχικές φάσεις. Απλουστεύει, όμως, και συντομεύει τη διαδικασία, διότι μια νομοθετική πράξη μπορεί να εγκριθεί ήδη στη φάση της πρώτης ανάγνωσης (πρώτη φάση), αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν προτείνει καμία τροπολογία ή αν το Συμβούλιο συμφωνεί με όλες τις τροπολογίες που έχει υποβάλει το Κοινοβούλιο στη φάση αυτή. Επίσης, το Σώμα μπορεί να προχωρήσει κατευθείαν σε ψηφοφορία απόρριψης, χωρίς να απαιτείται γι' αυτό η δεύτερη ανάγνωση (δεύτερη φάση). Καταργήθηκε, εξάλλου, η τρίτη ανάγνωση σε περίπτωση που αποτύχει η διαδικασία της συνδιαλλαγής.

Επίσης, η νέα Συνθήκη επέβαλε αυστηρότερες χρονικές προθεσμίες: αν το Συμβούλιο δεν εγκρίνει όλες τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου στην πρώτη φάση (πρώτη ανάγνωση), τότε συγκαλείται εντός 6 εβδομάδων η Επιτροπή Συνδιαλλαγής Κοινοβουλίου - Συμβουλίου. Το χρονικό διάστημα μεταξύ της δεύτερης ανάγνωσης (δεύτερη φάση) και της περάτωσης της διαδικασίας συνδιαλλαγής δεν επιτρέπεται να υπερβεί τους 9 μήνες.

ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΠΟΦΑΣΗΣ

1^α. Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής	1. Αρχική πρόταση της Επιτροπής. 2. Πρώτη ανάγνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου – γνωμοδότηση.	3. Αναθεωρημένη πρόταση της Επιτροπής.
---	--	---

<p>Επιτροπής.</p> <p>5. Έγκριση όλων των τροπολογιών του Ευρωκοινοβουλίου από το Συμβούλιο (των Υπουργών).</p> <p>6. Δυνατότητα έγκρισης της πράξης από το Συμβούλιο (των Υπουργών) όπως τροποποιήθηκε.</p>	<p>4. Πρώτη ανάγνωση του Συμβουλίου (των Υπουργών).</p> <p>7. Έγκριση της πρότασης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο χωρίς τροπολογίες.</p> <p>8. Δυνατότητα έγκρισης της πράξης από το Συμβούλιο (των Υπουργών).</p>	<p>9. Κοινή θέση του Συμβουλίου (των Υπουργών).</p> <p>10. Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την κοινή θέση.</p>
<p>12. Έγκριση της κοινής θέσης ή «ουδέν σχόλιο» από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.</p> <p>13. Η πράξη θεωρείται ότι έχει εγκριθεί.</p>	<p>11. Δεύτερη ανάγνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου</p> <p>14. Απόρριψη της κοινής θέσης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.</p> <p>15. Η πράξη θεωρείται ότι δεν έχει εγκριθεί.</p>	<p>16. Πρόταση τροπολογιών από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την κοινή θέση.</p> <p>17. Θέση της Επιτροπής σχετικά με τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.</p>
	<p>18. Δεύτερη ανάγνωση του Συμβουλίου (των Υπουργών).</p> <p>19. Έγκριση της τροποποιημένης κοινής θέσης από το Συμβούλιο (των Υπουργών). :</p> <p>α) με ειδική πλειοψηφία εάν η Επιτροπή έχει εκδώσει θετική γνώμη</p> <p>β) με ομοφωνία εάν η Επιτροπή έχει εκδώσει αρνητική γνώμη.</p> <p>20. Έγκριση της πράξης όπως έχει τροποποιηθεί.</p>	<p>21. Το Συμβούλιο (των Υπουργών). δεν εγκρίνει (όλες) τις τροπολογίες της κοινής θέσεως.</p> <p>22. Σύγκλιση της Επιτροπής Συνδιαλλαγής.</p>
	<p>23. Διαδικασία συμβιβασμού</p> <p>24. Η επιτροπή συνδιαλλαγής καταλήγει σε συμφωνία σχετικά με κοινό κείμενο.</p> <p>25. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το</p>	<p>29. Η επιτροπή συνδιαλλαγής δεν καταλήγει σε συμφωνία σχετικά με κοινό κείμενο.</p> <p>30. Η πράξη δεν εγκρίνεται.</p>

	<p>Συμβούλιο (των Υπουργών) εγκρίνουν την πράξη σύμφωνα με το κοινό κείμενο ή</p> <p>27. Απόρριψη του κοινού κειμένου από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (των Υπουργών).</p> <p>28. Η πράξη δεν εγκρίνεται.</p>	
--	---	--

1B. Η διαδικασία της σύμφωνης γνώμης (Assent)

Με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ η διαδικασία της σύμφωνης γνώμης που συνεπάγεται το δικαίωμα αρνησικυρίας του Σώματος, επεκτάθηκε στις εξής περιπτώσεις:

- Στις διαδικασίες σύνδεσης, τελωνειακής ένωσης και προσχώρησης νέων μελών.
- Στους βασικούς κανονισμούς σχετικά με τους στόχους και κανόνες λειτουργίας των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής.
- Στη θέσπιση ενιαίας εκλογικής διαδικασίας για την ανάδειξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- Στη σύναψη ορισμένων διεθνών συμφωνιών της Ένωσης.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων.

–Στις αποφάσεις για την επιβολή κυρώσεων στην περίπτωση σοβαρής και διαρκούς παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων από κράτος μέλος. Το ένα τρίτο των κρατών μελών μπορούν να κινήσουν τη διαδικασία της διακρίβωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των 2/3 των ψηφισάντων στην περίπτωση της έκδοσης «επίσημης προειδοποίησης».

1Γ. Η διαδικασία της διαβούλευσης (Consultation)

Η διαδικασία της διαβούλευσης παρέχει ουσιαστικά μόνο το δικαίωμα της απλής γνωμοδότησης, η οποία δεν δεσμεύει το Συμβούλιο που αποφασίζει στις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για όλες τις νομικές πράξεις που υπόκεινται σ' αυτήν. Καμία, όμως, νομική πράξη δεν μπορεί να εκδοθεί, αν προηγουμένως δεν έχει γνωμοδοτήσει επ' αυτής το Κοινοβούλιο (υποχρεωτική διαβούλευση).

Η Συνθήκη προβλέπει την επέκταση αυτής της διαδικασίας στους τομείς της δικαιοσύνης και της εσωτερικής ασφάλειας, τη χάραξη των προσανατολισμών για την απασχόληση και στον καθορισμό των κύριων κατευθύνσεων και των βασικών επιλογών του Συμβουλίου στον τομέα της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας.

2) Δημοσιονομικές

Οι αποφασιστικές αρμοδιότητες του Σώματος που αφορούν την κατάρτιση, την έγκριση του συνολικού προϋπολογισμού της Ε.Ε και τον έλεγχο της εκτέλεσής του παρέμειναν σε ισχύ και προβλέπονταν να επεκταθούν στις επιχειρησιακές δαπάνες που αφορούν τους τομείς της συνεργασίας, της δικαιοσύνης και των εσωτερικών θεμάτων, όπως επίσης και για τις επιχειρησιακές δαπάνες της ΚΕΠΠΑ (εκτός από τις στρατιωτικές επιχειρήσεις).

3) Ελεγκτικές

Στον τομέα του πολιτικού ελέγχου η Συνθήκη του Άμστερνταμ δεν επέφερε καμία ουσιαστική αλλαγή, αν εξαιρέσει κανείς την έγκριση του διορισμού του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Μη έγκριση σημαίνει μη διορισμός οπότε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρέπει να προτείνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για υποψήφιο νέο πρόσωπο. Βεβαίως, παραμένουν σε ισχύ όλες οι αρμοδιότητες που διέθετε και διαθέτει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ιδιαίτερα έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ειδικότερα, οι ευρωβουλευτές υποβάλλουν ερωτήσεις προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή και ασκούν δημοκρατικό έλεγχο μέσω της εξέτασης αναφορών που υποβάλλουν οι πολίτες.

Σημειώνουμε ότι το Κοινοβούλιο είναι το μόνο θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που μπορεί να ασκήσει κάποια, βεβαίως πολύ περιορισμένη, μορφή κοινοβουλευτικού ελέγχου στην ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

► Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφασίζει κατ' αρχήν με απλή πλειοψηφία των μελών του. Στην περίπτωση μομφής κατά των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αποφασίζει με φανερή ψηφοφορία και με πλειοψηφία των μελών του αλλά απαιτείται και πλειοψηφία των

δύο τρίτων των ψηφισάντων. Στη διαδικασία έγκρισης του Προϋπολογισμού της Ε.Ε και μετά το σχέδιο συμβιβασμού της Επιτροπής Συνδιαλλαγής, εφόσον αυτό απορριφθεί από το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να εγκρίνει τις τροπολογίες με πλειοψηφία των μελών του και των τριών πέμπτων των ψηφισάντων.

► Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διεκδίκησε αλλά δεν κατόρθωσε να πάρει τις εξής αρμοδιότητες: δικαίωμα συμμετοχής στις αναθεωρήσεις των Συνθηκών, κύρωση νέας Συνθήκης, συναπόφαση όσον αφορά το χρηματοδοτικό πλαίσιο και την πλευρά των εσόδων του προϋπολογισμού. Δεν επεκτάθηκε η διαδικασία συναπόφασης στους τομείς της αγροτικής, αλιευτικής, φορολογικής διαρθρωτικής πολιτικής και σε θέματα τουρισμού και ανταγωνισμού.

■ Σύμφωνα με τη **Συνθήκη της Λισσαβόνας της 13.12.2007**, η οποία θα ισχύσει από το 2009, αναβαθμίζεται ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Περίπου το 95% (από 70% πριν) των νομοθετικών πράξεων της Ε.Ε θα ακολουθεί το σύστημα της συναπόφασης. Αναφορικά με τα στάδια λήψης απόφασης στη διαδικασία ψήφισης των νομοθετικών πράξεων θα ισχύσουν τα εξής:

Πρώτη ανάγνωση (First reading): το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθορίζει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση και τη διαβιβάζει στο Συμβούλιο. Εάν το Συμβούλιο εγκρίνει τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκδίδεται η σχετική πράξη με τη διατύπωση που αποδίδει τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Εάν το Συμβούλιο δεν εγκρίνει τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση και τη διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τους λόγους που το οδήγησαν να καθορίσει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη θέση της.

Δεύτερη ανάγνωση (Second reading): εάν, εντός τριών μηνών από τη διαβίβαση της θέσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: α) εγκρίνει τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ή δεν διατυπώσει γνώμη, η σχετική πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε με τη διατύπωση που αποδίδει τη θέση του Συμβουλίου β) απορρίπτει με την πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών του τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, η σχετική πράξη θεωρείται ότι δεν εκδόθηκε γ) προτείνει, με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, τροπολογίες επί της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, το ούτως τροποποιημένο κείμενο διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για τις τροπολογίες αυτές. Εάν, εντός τριών μηνών από την παραλαβή των τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία: α) εγκρίνει όλες τις εν λόγω τροπολογίες, η σχετική πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε β) δεν εγκρίνει όλες τις τροπολογίες, ο πρόεδρος του Συμβουλίου, σε συμφωνία με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συγκαλεί την Επιτροπή Συνδιαλλαγής εντός έξι εβδομάδων. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα για τις τροπολογίες για τις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκφέρει αρνητική γνώμη.

Συνδιαλλαγή (Conciliation): η Επιτροπή Συνδιαλλαγής (Conciliation Committee) που αποτελείται από τα μέλη του Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους και από ισάριθμους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έχει σαν αποστολή την επίτευξη συμφωνίας επί κοινού σχεδίου, με την ειδική πλειοψηφία των μελών του Συμβουλίου ή των αντιπροσώπων τους και με την πλειοψηφία των αντιπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εντός έξι εβδομάδων από τη σύγκλησή της, βάσει των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της Επιτροπής Συνδιαλλαγής και αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες με σκοπό την προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Εάν, εντός έξι εβδομάδων από τη σύγκλησή της, η Επιτροπή Συνδιαλλαγής δεν εγκρίνει κοινό σχέδιο, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε.

Τρίτη ανάγνωση (Third reading): εάν, εντός της προθεσμίας αυτής, η Επιτροπή Συνδιαλλαγής εγκρίνει κοινό σχέδιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέτουν έκαστο προθεσμία έξι εβδομάδων από την έγκριση αυτή για να εκδώσουν την οικεία πράξη σύμφωνα με το εν λόγω σχέδιο, με την πλειοψηφία των ψηφισάντων όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με ειδική πλειοψηφία όσον αφορά το Συμβούλιο. Σε αντίθετη περίπτωση, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε. Οι προθεσμίες των τριών μηνών και των έξι εβδομάδων παρατείνονται, αντίστοιχα, κατά ένα μήνα ή κατά δύο εβδομάδες το πολύ με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

European Parliament political groups = πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν ανήκουν σε εθνικούς συνασπισμούς, αλλά σε επτά πανευρωπαϊκές πολιτικές ομάδες. Στο πλαίσιο τους, οι βουλευτές αντιπροσωπεύουν όλες τις απόψεις για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, από τις έντονα φιλο-ομοσπονδιακές μέχρι τις ανοικτά ευρω-σκεπτικιστικές. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο εκλέχθηκε τον Ιούνιο του 2004, διαθέτει τις ακόλουθες πολιτικές ομάδες:

Political group = Πολιτική ομάδα	Abbreviation = Συντομογραφία	Number of seats = Αριθμός εδρών
European People's Party (Christian Democrats) and European Democrats = Ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (Χριστιανοδημοκράτες) και των Ευρωπαϊών Δημοκρατών.	EPP-ED	268
Socialist group = Σοσιαλιστική Ομάδα.	PES	201
Alliance of Liberals and Democrats for Europe = Συμμαχία των Δημοκρατών και των Φιλελευθέρων για την Ευρώπη.	ALDE	88
Greens/European Free Alliance = Ομάδα των Πρασίνων/Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία.	Greens/EFA	42
European United Left/Nordic Green Left = Ευρωπαϊκή Ενωτική Αριστερά/Αριστερά των Πρασίνων των Βορείων Χωρών	GUE/NGL	41
Independence/Democracy group = Ομάδα Ανεξαρτησία και Δημοκρατία	IND/DEM	36
Union for Europe of the Nations = Ένωση για την Ευρώπη των Εθνών	UEN	27
Non-attached = Μη Εγγεγραμμένοι	NI	29
Total = Σύνολο		732

European Payments Council, EPC = Συμβούλιο Συστημάτων Πληρωμών. Ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2002 με πρωτοβουλία ευρωπαϊκών τραπεζών και εδρεύει στην οδό Τερβιερέν 12 των Βρυξελλών. Αποτελείται από 64 μέλη των Ενώσεων του Ευρωπαϊκού Πιστωτικού Τομέα (European Credit Sector Associations, ECSAs) που περιλαμβάνει εθνικές ενώσεις και εμπορικές, αποταμιευτικές και συνεταιριστικές τράπεζες. Συμβάλλει στην προώθηση της δημιουργίας ενιαίου χώρου πληρωμών για τη ζώνη του ευρώ (Single Euro Payments Area) και εκφράζει τις απόψεις της τραπεζικής κοινότητας για σημαντικά θέματα που αφορούν τον εκσυγχρονισμό και την ανταγωνιστικότητα των συστημάτων πληρωμών και ιδιαίτερα τα κοινά πρότυπα και τις άριστες πρακτικές στα συστήματα πληρωμών και κύρια τις μεταφορές πιστώσεων, τις άμεσες χρεώσεις, τις κάρτες και γενικότερα τις ηλεκτρονικές πληρωμές. Κύριο στόχο έχει τον προσδιορισμό των μελλοντικών συστημάτων και μέσων πληρωμών για να εξασφαλίσει τον προσοδοτικό μετασχηματισμό της ζώνης του ευρώ σε ένα ενιαίο χώρο πληρωμών όπου κάθε πολίτης θα μπορεί να πραγματοποιεί διασυνοριακές πληρωμές με την ίδια ευκολία και με το ίδιο κόστος όπως για τις εγχώριες. Για την επιτυχία του στόχου αυτού, συνεργάζεται εποικοδομητικά με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Στα πλαίσια του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (βλέπε όρο SEPA, Single Euro Payments Area) το EPC θέτει τους επιχειρηματικούς κανόνες, διαμορφώνει τα πρότυπα και τις πολιτικές και παρακολουθεί με αυστηρότητα την τήρηση του χρονοδιαγράμματος από τα μέλη του.

European Police College, CEPOL (Collège européen de police) = Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία. Ιδρύθηκε μετά από απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε (15-16.10.1999) και απόφαση στη συνέχεια του Συμβουλίου Υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (820/JHA/22.12.2000) που τροποποιήθηκε με νεώτερη απόφαση αυτού (567/JHA/28.7.2004). Η Γραμματεία της CEPOL έχει την έδρα της στο Μπράμσχιλ του Ηνωμένου Βασιλείου. Το κόστος λειτουργίας φέρουν τα κράτη μέλη σαν ποσοστό του ΑΕΠ. Διοικείται από Συμβούλιο (Governing Board) που αποτελείται από τους Διευθυντές των εθνικών κέντρων επιμόρφωσης για ανώτερους αξιωματικούς της Αστυνομίας ενώ μπορούν να μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου

αντιπρόσωποι της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου της Ε.Ε, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Europol. Λειτουργεί με τη μορφή δικτύου με τη συνένωση των εθνικών ιδρυμάτων εκπαίδευσης των ανώτερων στελεχών των αστυνομικών υπηρεσιών των κρατών μελών ενώ συνεργάζεται με τα αντίστοιχα κέντρα ευρωπαϊκών κρατών εκτός Ε.Ε. Βασικός σκοπός του CEPOL είναι να εκπαιδεύσει τους αξιωματικούς των αστυνομιών της Ε.Ε για την πρόληψη και την καταπολέμηση του εγκλήματος, την τήρηση του νόμου, της τάξης και της δημόσιας ασφάλειας ιδιαίτερα για ζητήματα με διασυνοριακή διάσταση. Στοχεύει, επίσης, στην απόκτηση γνώσεων επί των εθνικών αστυνομικών συστημάτων και της Europol, της διασυνοριακής συνεργασίας, των μεθόδων καταπολέμησης του εγκλήματος και ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών εκπαιδευτικών αστυνομικών ιδρυμάτων. Οι δραστηριότητες της CEPOL είναι οι εξής:

- η παροχή επιμορφωτικών προγραμμάτων για ανώτατους αξιωματικούς
- η συμβολή της στην προετοιμασία εναρμονισμένων προγραμμάτων για αξιωματικούς της μέσης και κατώτερης ιεραρχίας με έμφαση τη διασυνοριακή συνεργασία των εθνικών αστυνομικών αρχών
- η παροχή εξειδικευμένης επιμόρφωσης στους αξιωματικούς για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος και ιδιαίτερα του οργανωμένου εγκλήματος
- η διάδοση των καλύτερων πρακτικών αστυνομικής έρευνας
- η ανάπτυξη και η παροχή εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τη συμμετοχή των αστυνομικών δυνάμεων της Ε.Ε σε μη στρατιωτικές αποστολές διαχείρισης κρίσεων
- η παροχή επιμόρφωσης σε αξιωματικούς της αστυνομίας των κρατών που υποβάλλουν αίτηση ένταξης στην Ε.Ε
- η διευκόλυνση ανταλλαγών και αποσπάσεων αξιωματικών για εκπαιδευτικούς σκοπούς
- η ανάπτυξη ηλεκτρονικού δικτύου για την εκτέλεση της αποστολής της
- η συνδρομή σε ανώτερους αξιωματικούς για την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

European Railway Agency (ERA) = Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων. Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση τον Απρίλιο 2004. Έχει την έδρα του στη Λίλλη - Βαλανσιέν της Γαλλίας. Αποστολή του είναι να βοηθήσει στην ενίσχυση της ασφάλειας και της διαλειτουργικότητας των σιδηροδρόμων στην Ευρώπη, με σκοπό τη σταδιακή καθιέρωση ενός «ολοκληρωμένου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου».

European System of Accounts – ESA 1995 = Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών του 1995. Σύστημα ομοιόμορφων στατιστικών ορισμών και ταξινομήσεων με σκοπό την εναρμονισμένη ποσοτική περιγραφή των οικονομικών μεγεθών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε). Το ΕΣΛ 1995 είναι η παραλλαγή της Ε.Ε του διεθνούς Συστήματος Εθνικών Λογαριασμών του 1993 (SNA 93).

European System of Central Banks, ESCB = Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών. Αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και όλες τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε). Σημειώνεται ότι οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ διατηρούν τις αρμοδιότητες αυτών στον τομέα της νομισματικής πολιτικής και δεν μετέχουν στο Ευρωσύστημα.

Το 2007 συμμετείχαν στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών οι ακόλουθες κεντρικές τράπεζες:

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	
1) Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα – European Central Bank	
2) Deutsche Bundesbank	Γερμανία
3) Banque de France	Γαλλία
4) Banca d' Italia	Ιταλία
5) Banco de España	Ισπανία

6) Τράπεζα της Ελλάδος	Ελλάδα
7) Oestereichische Nationabank	Αυστρία
8) Banco de Portugal	Πορτογαλία
9) Suomen Pankki	Φινλανδία
10) Banque Nationale de Belgique	Βέλγιο
11) De Nederlandsche Bank	Κάτω Χώρες
12) Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	Ιρλανδία
13) Banque centrale du Luxembourg	Λουξεμβούργο
14) Bank of England	Ηνωμένο Βασίλειο
15) Danmarks Nationalbank	Δανία
16) Sveriges Riskbank	Σουηδία
17) Narodowy Bank Polski	Πολωνία
18) Magyar Nemzeti Bank	Ουγγαρία
19) Česká Národní Banca	Τσεχική Δημοκρατία
20) Κεντρική Τράπεζα Κύπρου	Κύπρος
21) Banca Slovenije	Σλοβενία
22) Eesti Pank	Εσθονία
23) Lietuvos Bankas	Λιθουανία
24) Latvijas Banca	Λετονία
25) Národná Banca Slovenska	Σλοβακία
26) Central Bank of Malta	Μάλτα
27) Българска народна банка (Bulgarian National Bank)	Βουλγαρία
28) Banca Natională a României	Ρουμανία

European Training Foundation = Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (EIEE). Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1990 και έχει την έδρα του στο Τορίνο της Ιταλίας. Έχει στενή συνεργασία με το CEDEFOP και παρέχει τεχνική υποστήριξη στο πρόγραμμα Tempus. Το Ίδρυμα συμβάλλει στη βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης σε χώρες που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως οι υποψήφιοι για προσχώρηση στην Ε.Ε. χώρες, τα Βαλκάνια, οι χώρες και τα εδάφη της νοτιοανατολικής Ευρώπης, η Βόρεια Αφρική, η Μέση Ανατολή και τα νέα ανεξάρτητα κράτη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Προσφέρει στις ανωτέρω χώρες τρόπους κατανόησης των προβλημάτων, τεχνογνωσία και εμπειρογνωμοσύνη όσον αφορά την κατάρτιση ατόμων για νέες θέσεις εργασίας και την ανάπτυξη προγραμμάτων διά βίου μάθησης.

European Union Institute for Security Studies, ISS = Ίδρυμα Μελετών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα Ασφάλειας (IMEEA). Δημιουργήθηκε το 2001 και έχει την έδρα του στο Παρίσι. Αποστολή του είναι να συμβάλλει στη δημιουργία κοινών ευρωπαϊκών πολιτιστικών χαρακτηριστικών για θέματα ασφάλειας και να προωθή τα συμφέροντα ασφάλειας της Ε.Ε ως σύνολο. Το IMEEA συμβάλλει στην ανάπτυξη της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας μέσω: α) ερευνών και συζητήσεων σχετικά με τα κυριότερα θέματα ασφάλειας και άμυνας. Για το λόγο αυτό φέρνει σε επαφή πολιτικούς, ακαδημαϊκούς, στελέχη και εμπειρογνώμονες για θέματα ασφάλειας από την Ε.Ε, τις ΗΠΑ και τον Καναδά β) ανάλυσης των προοπτικών για το Συμβούλιο και τον ύπατο εκπρόσωπο και γ) υπερατλαντικού διαλόγου για θέματα ασφάλειας μεταξύ των χωρών της Ευρώπης, του Καναδά και των Ηνωμένων Πολιτειών.

European Union Satellite Center, (EUSC) = Δορυφορικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΚΕΕ). Δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2002 και έχει την έδρα του στην Τορρεχόν ντε Αρντόθ της Ισπανίας. Το ΔΚΕΕ αναλύει δεδομένα και εικόνες από δορυφόρους γεωσκόπησης και χρησιμοποιεί τις πληροφορίες αυτές για να βοηθά την Ευρωπαϊκή Ένωση να λαμβάνει αποφάσεις στο πλαίσιο της κοινής της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ). Το Κέντρο διεξάγει προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης και παρέχει ειδικευμένη κατάρτιση στα ψηφιακά συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών και ανάλυσης εικόνων.

Europol (European Police) = Ευρωπόλ ή Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία. Ιδρύθηκε το 1992 για να διαχειρίζεται, μεταξύ άλλων, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο πληροφορίες επί αξιοποιήσιμων πράξεων. Η έδρα της ευρίσκεται στη Χάγη των Κάτω Χωρών και το προσωπικό της αποτελείται από εκπροσώπους των εθνικών υπηρεσιών επιβολής του νόμου (αστυνομία, τελωνεία, μεταναστευτικές υπηρεσίες). Σκοπός της Ευρωπόλ είναι να υποστηρίξει και να ενισχύει τη δράση των αστυνομικών και άλλων αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών, καθώς και την αμοιβαία συνεργασία στην πρόληψη και καταπολέμηση των σοβαρών εγκλημάτων που έχουν επιπτώσεις σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη. Ειδικότερα, διευκολύνει τη στενότερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία των κρατών μελών για την πρόληψη και την καταστολή της διεθνώς οργανωμένης εγκληματικότητας όσον αφορά τους εξής τομείς:

- διακίνηση ναρκωτικών
- κυκλώματα μετανάστευσης
- εμπορία οχημάτων
- εμπορία ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένης και της παιδικής πορνογραφίας
- εμπορία ραδιενεργών και πυρηνικών ουσιών
- τρομοκρατία.

■ παραχάραξη χρήματος και άλλων μέσων πληρωμής. Η Europol συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για την προστασία του τραπεζογραμματίου ευρώ, έχει πρόσβαση στη βάση δεδομένων αυτής "Counterfeit Monitoring System" όπου καταχωρούνται οι στατιστικές και τεχνικές πληροφορίες για τη παραχάραξη του τραπεζογραμματίου ευρώ ενώ εμπειρογνώμονες του συστήματος αυτού συμμετέχουν σε ομάδες αστυνομικής έρευνας της Europol για περιπτώσεις παραχαράξεων.

Η Ευρωπόλ στηρίζει τα κράτη μέλη διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών υπηρεσιών επιβολής του νόμου, παρέχοντας επιχειρησιακή ανάλυση, καταρτίζοντας εκθέσεις και αναλύσεις των αξιοποιήσιμων πράξεων και παρέχοντας εμπειρογνομοσύνη και τεχνική υποστήριξη για έρευνες και επιχειρήσεις. Ένα από τα καθήκοντα της Ευρωπόλ είναι δημιουργήσει και να συντηρεί αυτοματοποιημένο σύστημα που επιτρέπει την εισαγωγή, πρόσβαση και ανάλυση δεδομένων. Μια κοινή εποπτική αρχή, αποτελούμενη από δύο εμπειρογνώμονες για την προστασία των δεδομένων από κάθε χώρα της Ε.Ε, παρακολουθεί το περιεχόμενο και τη χρήση όλων των προσωπικών δεδομένων που έχει στην κατοχή της η Ευρωπόλ. Η Ευρωπόλ είναι υπόλογη στο Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, δηλ. τους Υπουργούς δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων όλων των χωρών της Ε.Ε. Το διοικητικό συμβούλιο της Ευρωπόλ αποτελείται από ένα εκπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος.

Eurostat = η στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπάγεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και είναι αρμόδια για την παραγωγή των στατιστικών στοιχείων της Ε.Ε που συλλέγει από τις εθνικές αρχές και στη συνέχεια επεξεργάζεται και αναλύει. Σε συνεργασία με

την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) καταρτίζει το ισοζύγιο πληρωμών και τους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς ενώ η ΕΚΤ είναι αποκλειστικά αρμόδια για τα νομισματικά και τραπεζικά στοιχεία. Το Eurostat παράγει από μόνο του τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν τα κριτήρια σύγκλισης και τα γενικά οικονομικά δεδομένα.

Euro symbol (€) = σύμβολο του ευρώ. Το γραφικό σύμβολο του ευρώ (€) είναι εμπνευσμένο από το Ελληνικό γράμμα έψιλον και αναφέρεται στο πρώτο γράμμα της λέξης Ευρώπη. Οι παράλληλες γραμμές αντιπροσωπεύουν τη σταθερότητα του ενιαίου νομίσματος. Το σύμβολο του ευρώ δεν πρέπει να συγχέεται με τη συντομογραφία του ευρώ «EUR», που έχει κατοχυρωθεί στο Διεθνή Οργανισμό Προτύπων (International Organization for Standardization (ISO) και χρησιμοποιείται στις επιχειρηματικές συναλλαγές, τη χρηματοοικονομική και τις εμπορικές πράξεις.

Eurosystem = Ευρωσύστημα. Περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Ο όρος επινοήθηκε αναγκαστικά από την ΕΚΤ διότι ούτε η Συνθήκη του Μάαστριχ ούτε το συνημμένο σε αυτήν Καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ ανέφεραν τίποτα το σχετικό. Αντίθετα, αναφορές για την ενιαία νομισματική πολιτική παρέπεμπαν στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) εκφράζοντας προφανώς την ευχή όπως όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε των 15 προσχωρήσουν στη ζώνη του ευρώ. Αυτό στην πράξη δεν πραγματοποιήθηκε. Τελικά, μετά από πρόταση της ΕΚΤ, ο όρος Ευρωσύστημα υιοθετήθηκε στο σχέδιο του εγκαταλειφθέντος Συντάγματος της Ευρώπης στο άρθρο I – 29 και τελικά στο άρθρο 245α της Συνθήκης της Λισσαβόνας της 13.12.2007 που θα ισχύσει από το έτος 2009 και το οποίο αναφέρει: «Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ συγκροτούν το Ευρωσύστημα και ασκούν τη νομισματική πολιτική της Ένωσης».

Eurosystem and ECB Staff Projections = προβολές των υπαλλήλων (εμπειρογνομόνων) του Ευρωσυστήματος (Eurosystem Staff Projections) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ECB Staff Projections). Πρόκειται για τα αποτελέσματα αναλύσεων που πραγματοποιούνται 4 φορές το έτος με σκοπό την εκτίμηση των πιθανών μελλοντικών μακροοικονομικών εξελίξεων στη ζώνη του ευρώ και κύρια για προβλέψεις της εξέλιξης του πληθωρισμού και του ΑΕΠ. Οι προβολές του Ευρωσυστήματος δημοσιεύονται κάθε Ιούνιο και Δεκέμβριο ενώ οι προβολές της ΕΚΤ κάθε Μάρτιο και Σεπτέμβριο. Αποτελούν μέρος της ανάλυσης του πρώτου πυλώνα της στρατηγικής της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ δηλαδή της οικονομικής ανάλυσης. Δεν δεσμεύουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ αλλά αποτελούν ένα από τα πολλά στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη για τη λήψη απόφασης για να αυξήσουν, να μειώσουν ή να κρατήσουν σταθερά τα επιτόκια της ΕΚΤ.

Eurosystem's foreign exchange reserves = τα συναλλαγματικά διαθέσιμα του Ευρωσυστήματος. Ο όρος περιλαμβάνει τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της ΕΚΤ, που τηρούνται σε δολάρια ΗΠΑ, γεν Ιαπωνίας και χρυσό και αυτά των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) της ζώνης του ευρώ που τηρούνται στα ανωτέρω νομίσματα σε χρυσό και SDR και επί πλέον συνήθως σε λίρες Αγγλίας, ελβετικά φράγκα, δολάρια Καναδά και Αυστραλίας και πιο σπάνια σε κορώνες Σουηδίας, Νορβηγίας και άλλα νομίσματα. Τα διαθέσιμα αυτά πρέπει να είναι: α) απαιτήσεις έναντι μη κατοίκων της ζώνης του ευρώ β) εκπεφρασμένα σε ξένα νομίσματα, σε χρυσό, ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs) και θέσεις στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο γ) άμεσα ρευστοποιήσιμα και δ) επενδυόμενα σε μέσα υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης. Σύμφωνα με το άρθρο 30 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, οι ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος μεταβιβάζουν στην ΕΚΤ διαθέσιμα πλην ευρώ (σήμερα δολάρια ΗΠΑ και γεν) και χρυσό μέχρι ποσού ισοδύναμου με 50 δισεκατομμύρια ευρώ. Η ΕΚΤ έχει το δικαίωμα α) να ζητήσει την αύξηση του ποσού (further call) β) να διαχειρίζεται τα ποσά αυτά. Σήμερα, η πολιτική διαχείρισης των διαθεσίμων (currency distribution, strategic and tactical benchmark, risk management, κλπ) καθορίζεται από την ΕΚΤ αλλά οι τοποθετήσεις στην αγορά πραγματοποιούνται από τις ΕθνΚΤ σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα γ) να χρησιμοποιεί τα ανωτέρω διαθέσιμα για να παρεμβαίνει, στις σπάνιες περιπτώσεις που αυτό απαιτείται, στις αγορές συναλλάγματος. Από 1.5.2004, το ποσό της υποχρέωσης εκχώρησης συναλλαγματικών διαθεσίμων των ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος προς την ΕΚΤ τροποποιήθηκε και στη συνέχεια η κατανομή αναπροσαρμόστηκε από 1.1.2007 όταν η

Σλοβενία έγινε το 13^ο μέλος της ζώνης του ευρώ και η Τράπεζα της Σλοβενίας (Bank Slovenije) μεταβίβασε στην ΕΚΤ συναλλαγματικά διαθέσιμα ισότιμα με 191,6 εκατομμύρια ευρώ και από 1.1.2008 όταν η Κύπρος και η Μάλτα έγιναν το 14^ο και το 15^ο μέλος της ζώνης του ευρώ.

Eurozone Industrial Sentiment = δείκτης βιομηχανικής εμπιστοσύνης της ζώνης του ευρώ. Καταρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ανακοινώνεται την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα. Αποτελεί μία μέτρηση του γενικού επιπέδου εμπιστοσύνης των στελεχών της βιομηχανίας. Οι τρεις κύριες ερωτήσεις που υποβάλλονται σε 23.000 βιομηχανικές επιχειρήσεις αφορούν: 1) πώς οι επιχειρήσεις κρίνουν το σημερινό γενικό επίπεδο των παραγγελιών 2) πώς κρίνουν τα σημερινά επίπεδα αποθεμάτων 3) ποιες είναι οι προσδοκίες για την παραγωγή το επόμενο τρίμηνο. Επιπρόσθετα, οι ερωτήσεις αφορούν τις τιμές πώλησης και την απασχόληση εντός της επιχείρησης. Εκτός από τη μηνιαία έρευνα πραγματοποιείται και τριμηνιαία που λαμβάνει χώρα τον Ιανουάριο, τον Απρίλιο, τον Ιούλιο και τον Οκτώβριο. Διαφέρει από τη μηνιαία διότι αναλύει τις παραγγελίες των εξαγομένων προϊόντων χωριστά από τις συνολικές παραγγελίες ενώ οι επιχειρήσεις ερωτώνται για τους κύριους παράγοντες που περιορίζουν την τρέχουσα παραγωγή όπως η έλλειψη εργατικού δυναμικού, υλικών και εξοπλισμού ή η ύπαρξη χρηματοπιστωτικών δυσχερειών.

Event driven = επενδυτική στρατηγική στο πλαίσιο της οποίας οι χειριστές θέσεων επενδύουν με την ευκαιρία εξαιρετικών γεγονότων όπως σε περίπτωση συγχωνεύσεων, αφερεγγυότητας ή επιχειρηματικών αναδιορθώσεων.

Event risk = περιστασιακός κίνδυνος. Είναι ο κίνδυνος του εκδότη να ευρεθεί σε αδυναμία καταβολής του κεφαλαίου και των τόκων λόγω σημαντικών και μη προβλέψιμων αλλαγών των συνθηκών της αγοράς όπως για παράδειγμα φυσικές καταστροφές, βιομηχανικά ατυχήματα, κανονιστικές αλλαγές στο καθεστώς που διέπει τα χρηματοοικονομικά προϊόντα, αύξηση των φόρων, εξαγορές και συγχωνεύσεις ή ριζική αναδιοργάνωση της επιχείρησης.

Exchange for physicals, EFP = ανταλλαγή για φυσικά εμπορεύματα. Μία συναλλαγή στην οποία το ένα μέρος αγοράζει το φυσικό εμπόρευμα και ταυτόχρονα πωλεί συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) και ο αντισυμβαλλόμενος κάνει το ακριβώς αντίθετο, δηλαδή πωλεί το φυσικό εμπόρευμα και ταυτόχρονα αγοράζει futures.

Exchange rate differential = η διαφορά επιτοκίων στις τοποθετήσεις σε διαφορετικά νομίσματα. Σημαίνει και τη διαφορά μεταξύ της τρέχουσας τιμής (spot) και της προθεσμιακής τιμής (forward) σε μία πράξη ανταλλαγής νομισμάτων (currency swap).

Exchange rate target zones = ζώνες νομισμάτων με περιορισμένη διακύμανση μεταξύ τους και με στόχο την εξασφάλιση της σταθερότητας του παγκόσμιου συστήματος συναλλαγματικών ισοτιμιών. Πρόκειται, ίσως, για μια επανέκδοση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος σε παγκόσμια όμως διάσταση. Η πρόταση, η οποία απαντάται στη θεωρία των ισοτιμιών ήδη από τη δεκαετία του '70, επαναφέρθηκε στο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ του Νταβός του 1998 από τον πρώην Γερμανό Υπουργό των Οικονομικών Όσκαρ Λαφοντέν, έγινε δεκτή από τους Ιάπωνες αλλά απορρίφθηκε από τον τότε Υπουργό Οικονομικών των ΗΠΑ Ρόμπερτ Ρούμπιν. Η πρόταση μπορούσε να περιλάβει ευρύτερες ζώνες όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Αμερική και η Νοτιοανατολική Ασία, τη θέσπιση ορίων διακύμανσης και την παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και των άλλων κεντρικών τραπεζών όταν οι διακυμάνσεις ξεπερνούσαν ένα προκαθορισμένο όριο. Σε περιορισμένη κλίμακα θα περιελάμβανε μόνο το ευρώ, το αμερικανικό δολάριο και το ιαπωνικό γεν και θα απαιτούσε παρεμβάσεις στην αγορά από την ΕΚΤ, του Federal Reserve System και τη Bank of Japan. Όταν ένα νόμισμα ανέβαινε έναντι ενός άλλου, τα επιτόκια του νομίσματος της πρώτης χώρας έπρεπε να μειωθούν για να καταστήσουν το νόμισμα λιγότερο ελκυστικό στους διεθνείς επενδυτές και με τον τρόπο αυτό να αποκατασταθεί η ισορροπία και η διακύμανση μέσα στα όρια. Αντίθετα, τα επιτόκια της ζώνης με το αδύνατο νόμισμα έπρεπε να ανεβούν για να συμβάλουν στη σταθερότητα του συστήματος. Το πιο ισχυρό επιχείρημα κατά της πρότασης είναι ότι η ισοτιμία ενός νομίσματος πέφτει όταν η χώρα του ευρίσκεται σε καθοδικό οικονομικό κύκλο. Εάν ανέλθουν τα επιτόκια ο κύκλος θα γίνει χειρότερος αφού θα υπάρξει απουσία επενδύσεων και οικονομική ύφεση. Στο παρελθόν περιορισμένη συνεργασία στον τομέα αυτό είχαμε με α) την Plaza Agreement του Σεπτεμβρίου του 1985 για

το δολάριο, το γεν και το γερμανικό μάρκο με στόχο τη λογική υποτίμηση του δολαρίου και β) με το Louvre Accord του Φεβρουαρίου του 1987 που επιδίωξε στη συνέχεια τη σταθεροποίηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών στα τότε επίπεδα. Αυτές οι συμφωνίες δεν περιείχαν τιμές αναφοράς ενώ κανονικά μία ζώνη νομισμάτων περιλαμβάνει προκαθορισμένα όρια διακύμανσης από την κεντρική ισοτιμία και παρεμβάσεις στα όρια.

Exchange Traded Funds, ETFs = διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια ή κεφάλαια που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές. Είναι ουσιαστικά αμοιβαία κεφάλαια που διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο σαν μετοχές. Συνήθως, παρακολουθούν την πορεία δεικτών μετοχών όπως π.χ του FTSE ή του Standard & Poor's 500 ή ενός καλάθιου μετοχών, ομολόγων ή εμπορευμάτων μέσω παθητικής διαχείρισης δηλαδή χωρίς να γίνονται πράξεις αγοραπωλησίας από τους διαπραγματευτές. Υπάρχουν, όμως, και ETFs που βασίζονται σε χαρτοφυλάκια με ενεργή διαχείριση.

- Τα ETFs αποτελούνται από ένα καλάθι χρεογράφων που ομοιάζει με τα δεικτοποιημένα αμοιβαία κεφάλαια αλλά έχει και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του:

- τα ETFs μπορούν να αγοράζονται και να πωλούνται κατά τη διάρκεια όλης της συνεδρίασης του χρηματιστηρίου ή άλλης οργανωμένης αγοράς, πράγμα που επιτρέπει την ενδοημερήσια διαπραγμάτευση (intraday trading). Η τεχνική αυτή είναι σπάνια στα αμοιβαία κεφάλαια

- οι διαπραγματευτές έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν θέσεις short ή να αγοράζουν on margin

- έχουν μικρότερες ετήσιες λειτουργικές δαπάνες. Με τον τρόπο αυτό μπορούν να ανταγωνίζονται τα φθηνότερα αμοιβαία κεφάλαια

- συνήθως υπόκεινται σε μικρότερη φορολόγηση και στη χειρότερη περίπτωση επιβαρύνονται με την ίδια φορολόγηση με τα αμοιβαία κεφάλαια

- οι παρακρατούμενες προμήθειες είναι συνήθως μικρότερες των κλασικών αμοιβαίων κεφαλαίων αλλά οι προμήθειες διαπραγμάτευσης αυτών που αποτελούνται από μετοχές είναι υψηλότερες.

- Η αγορά των ETFs λειτουργεί ως εξής:

α) πρωτογενής αγορά (primary market). Είναι η δημιουργία/εξαγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων (trackers) στην οποία εμπλέκονται ο διαχειριστής του ETF ο οποίος είναι υπεύθυνος για την έκδοση των μεριδίων και την αποπληρωμή αυτών και οι συμμετέχοντες στην αγορά (market participants) που έχουν την έγκριση του διαχειριστή να δίνουν εντολές για δημιουργία και αποπληρωμή (ειδικοί διαπραγματευτές) και οι θεσμικοί επενδυτές. Η δημιουργία/εξαγορά των μεριδίων, που γίνεται από τον διαχειριστή, πραγματοποιείται σε μεγάλα πακέτα (creation or redemption units) και πολλαπλάσια αυτών. Συνήθως, μια creation unit ισούται με 50.000 μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων

β) δευτερογενής αγορά (secondary market). Πρόκειται για τη διαπραγμάτευση των μεριδίων στην οποία μετέχουν το χρηματιστήριο, τα μέλη αυτού, οι ειδικοί διαπραγματευτές και οι επενδυτές. Όλες οι κατηγορίες των επενδυτών όπως είναι οι ιδιώτες, οι επαγγελματίες και οι θεσμικοί επενδυτές έχουν πρόσβαση στη δευτερογενή αγορά. Ο ορισμός ενός τουλάχιστον ειδικού διαπραγματευτή είναι υποχρεωτικός στη διάρκεια της διαπραγμάτευσης. Ο τελευταίος είναι αυτός που παρέχει ρευστότητα επί των μεριδίων και συμβάλλει σημαντικά στη διαμόρφωση των τιμών προσπαθώντας να εξαλείψει τις αποκλίσεις μεταξύ της χρηματιστηριακής τιμής του μεριδίου και της ενδεικτικής καθαρής αξίας ενεργητικού (iNAV, Indicative Net Asset Value) που βασίζεται στην καθαρή αξία ενεργητικού (NAV, Net Asset Value). Η NAV υπολογίζεται και δημοσιεύεται μια φορά την ημέρα σε καθορισμένη ώρα ενώ η iNAV εκφράζει την παρούσα τιμή και υπολογίζεται συνήθως κάθε 15 δευτερόλεπτα.

- Τα πιο γνωστά ETFs είναι τα εξής: **1)** Diamonds Trust Series (DIAMONDS) δεικτοποιημένο στον Dow Jones Industrial Average **2)** Fixed income exchange traded securities (FITRs) δεικτοποιημένο σε έντοκα γραμμάτια και ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου λήξης 1, 2, 5 και 10 ετών **3)** Holding company depository receipts (HOLDRs) διαπραγματευόμενο από τη Merrill Lynch. Κάθε ένα από αυτά περιλαμβάνει 20 μετοχές από ένα συγκεκριμένο βιομηχανικό ή άλλο κλάδο της οικονομίας **4)** iShares - possibly "index shares" (iShares). Ομάδα από ETFs διαπραγματευόμενα από τη Barclays Global Investors **5)** Nasdaq-100 tracking stock (QQQ, QUBEs) δεικτοποιημένο στο Nasdaq-100 index **6)** Standard & Pooors' Depository Receipts (SPDRs, (Spiders) δεικτοποιημένο σε δείκτες των Standard & Pooors' **7)** StreetTracks - State Street Global Advisor ETFs (Street Tracks) δεικτοποιημένο σε διάφορους δείκτες όπως ο Dow Jones Industrial Average και οι δείκτες Wilshire **8)** Vanguard

Index Participation Receipts (VIPERs) δεικτοποιημένο σε διάφορους δείκτες των κεφαλαίων Vanguard.

- Τα ETFs εμφανίστηκαν για πρώτη φορά στις αρχές της δεκαετίας του 1990 στις ΗΠΑ ενώ στην Ευρώπη εισήχθησαν το έτος 2000. Στα τέλη του πρώτου εξαμήνου του 2006 υπήρχαν 696 ETFs με διαχειριζόμενα κεφάλαια 487,1 δισεκατομμυρίων δολαρίων που διαπραγματεύονταν σε 36 χρηματιστήρια. Από αυτά, τα 268 καταγράφηκαν στις ΗΠΑ, τα 165 στην Ευρώπη και τα υπόλοιπα σε άλλες περιοχές. Το Μάρτιο του 2007, η αξία των υπό διαχείριση κεφαλαίων των ETFs ανερχόταν σε παγκόσμιο επίπεδο σε 604 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, το 2008 είχε ανέλθει σε 890 δισεκατομμύρια δολάρια ενώ σύμφωνα με προβλέψεις της εταιρίας της Βοστώνης Financial Research Corporation το 2011 θα ανερχόταν σε 1,4 τρισεκατομμύρια δολάρια.

Ex dividend = μία μετοχή χωρίς δικαίωμα καταβολής μερίσματος. Στην περίπτωση αυτή το μέρισμα παραμένει στον πωλητή της μετοχής. Για παράδειγμα, εάν η πώληση της μετοχής έγινε την παραμονή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων μιας ανώνυμης εταιρίας και μετά την ανακοίνωση ότι το μέρισμα, που θα καθορίσει η Συνέλευση, θα πληρωθεί σε αυτούς που ήταν κάτοχοι μετοχών μέχρι μια ορισμένη ημερομηνία, το μέρισμα θα καταβληθεί σε αυτόν τον κάτοχο έστω και εάν μεσολάβησε αργότερα η πώληση της μετοχής. Για το λόγο αυτό, οι κάτοχοι μετοχών που επιθυμούν να εισπράξουν το μέρισμα αποφεύγουν να την πωλήσουν πριν από την ανωτέρω ημερομηνία.

Ex-dividend date = η ημέρα που καθορίζει, σύμφωνα με τον ανωτέρω ορισμό, ποιος θα εισπράξει το επόμενο μέρισμα μετά την πώληση της μετοχής. Οι συναλλαγές που διακανονίζονται μετά την ημερομηνία αυτή θεωρούνται ότι είναι εκτός μερίσματος (ex-coupon) και επομένως ο αγοραστής δεν θα λάβει το μέρισμα. Ο πωλητής μπορεί να αποζημιώσει τον αγοραστή με τον αρνητικό τόκο εάν αυτό έχει συμφωνηθεί. Στις ΗΠΑ θεωρούνται σαν μετοχές που δεν έχουν μέρισμα οι πωληθείσες στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης στο διάστημα των δύο εργασίμων ημερών πριν από την ημερομηνία καταχώρησης της συναλλαγής στο μητρώο του χρηματιστηρίου. Στη Γερμανία, σαν κρίσιμη ημερομηνία αναγνωρίζεται η ημέρα της συναλλαγής (trade date) και όχι η ημέρα διακανονισμού (settlement date).

Exercise price or Strike price = η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος στο συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης (option). Είναι η τιμή στην οποία ο δικαιούχος μπορεί να αγοράσει (call option) ή να πωλήσει (put option) το υποκείμενο μέσο (underlying instrument) που μπορεί να είναι π.χ ένα ομόλογο, μία μετοχή, κ.λ.π (βλέπε λέξη option). Στο European option η άσκηση του δικαιώματος μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο στη λήξη. Στο American option το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε μεταξύ της ημέρας αγοράς και της ημέρας της λήξης. Ας υποθέσουμε ότι σε ένα American option, η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος για την αγορά 100 μετοχών της εταιρίας X είναι 5 δολάρια ανά μετοχή. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να εξασκηθεί από την 20 Μαΐου μέχρι και την 25 Νοεμβρίου 2004 που είναι η ημερομηνία λήξης (expiration date). Πέραν της ημερομηνίας αυτής δεν μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα. Εάν κατά τη διάρκεια της ανωτέρω περιόδου η πραγματική τιμή της μετοχής υπερβεί τα 5 δολάρια ανά μετοχή, ο δικαιούχος θα ασκήσει την κατάλληλη στιγμή το δικαίωμά του προς 5 δολάρια και θα καταγράψει πραγματοποιηθέν κέρδος εάν θελήσει να πωλήσει τις μετοχές που απέκτησε στην υψηλότερη τιμή που ισχύει στο χρηματιστήριο. Εάν, αντίθετα η χρηματιστηριακή τιμή πέσει κάτω από τα 5 δολάρια δεν τον συμφέρει να ασκήσει το δικαίωμά του οπότε θα πληρώσει μόνο προμήθεια στον εκδότη του συμβολαίου (issuer or writer).

ex gratia = από ευγνωμοσύνη. Λατινικός όρος που χρησιμοποιείται στη χρηματοοικονομική για να υποδηλώσει ότι μία πληρωμή πραγματοποιείται από ηθική υποχρέωση και όχι σαν αποτέλεσμα συμβατικής δέσμευσης.

Existing home sales = πωλήσεις των ήδη υφισταμένων κατοικιών. Δείκτης των ΗΠΑ που καταρτίζεται από την Εθνική Ένωση Κτηματομεσιτών (National Association of Realtors) και ανακοινώνεται την 25^η ημέρα κάθε μήνα στις 10.00 π.μ. Αν και οι πωλήσεις των παλαιών κατοικιών δεν αυξάνουν τη δραστηριότητα του εν στενή εννοία κατασκευαστικού τομέα, μία άνοδος αυτών σημαίνει εμπιστοσύνη των πολιτών προς την οικονομία και αύξηση της κατανάλωσης αφού ο νέος ιδιοκτήτης θα αγοράσει έπιπλα, οικιακές συσκευές ή και θα θελήσει να επισκευάσει αυτή.

Exotic options = εξωτικά συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης. Τα απλά options ονομάζονται plain vanilla options. Αντίθετα, τα exotic options είτε είναι παραλλαγές στον τρόπο πληρωμής των plain vanilla options είτε είναι εντελώς διαφορετικά και κυρίως είναι σύνθετα προϊόντα. Τα πλέον γνωστά είναι τα εξής:

1) Barrier option. Συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης που θέτει φράγματα (περιορισμούς) σχετικά με την ευχέρεια αγοράς ή πώλησης. Η πληρωμή αυτού εξαρτάται από το εάν ή όχι το υποκείμενο μέσο (underlying instrument) έφθασε ή υπερέβη μία προκαθορισμένη τιμή φράγματος (barrier price). Ομοιάζει με ένα plain vanilla option με μόνη εξαίρεση την παρουσία μιας ή δύο τιμών εξάσκησης του δικαιώματος. Εάν η αγοραία τιμή του υποκειμένου μέσου φθάσει ή υπερβεί το φράγμα, δηλαδή την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος (strike price) σε οποιοδήποτε σημείο πριν από τη λήξη, προξενεί τη δημιουργία ενός option με προκαθορισμένα χαρακτηριστικά (στην περίπτωση ενεργοποίησης ενός knock-in-option) ή προκαλεί την κατάργηση ενός υπάρχοντος option (στην περίπτωση της απενεργοποίησης ενός knock-out-option). Διακρίνουμε τα: α) single barrier option που έχει ένα μόνο φράγμα το οποίο μπορεί να είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο από την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος και β) double barrier option που έχει φράγματα σε κάθε πλευρά της τιμής εξάσκησης του δικαιώματος δηλαδή το ένα είναι μεγαλύτερο από την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος και το άλλο είναι μικρότερο. Τα barrier options προτιμούνται από τα απλά options διότι είναι φθηνότερα

2) Binary or digital option. Είναι ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης που διακανονίζεται τοις μετρητοίς και έχει μία διακεκομμένη πληρωμή. Υπάρχουν πολλές μορφές αυτού, οι κυριότερες όμως είναι δύο: α) ένα European cash-or-nothing binary που πληρώνει ένα σταθερό χρηματικό ποσό εάν το option είναι στην εκπνοή του in the money δηλαδή όταν η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος είναι μικρότερη της τιμής αγοράς του υποκειμένου μέσου. Σε διαφορετική περίπτωση δεν πληρώνεται τίποτα β) ένα American cash-or-nothing binary που πληρώνει ένα σταθερό χρηματικό ποσό εάν το option είναι επίσης in the money. Σε διαφορετική περίπτωση δεν πληρώνεται τίποτα. Η διαφορά είναι ότι η πληρωμή μπορεί να γίνει όχι μόνο στη λήξη αλλά και σε όλη τη διάρκεια του συμβολαίου εφόσον αυτό είναι in the money.

3) Compound option. Είναι ένα σύνθετο προϊόν που αποτελείται από ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης επί ενός άλλου συμβολαίου (option-on-an-option). Μπορεί να είναι a call-on-a-call το οποίο παρέχει στον κάτοχο το δικαίωμα να αγοράσει π.χ μέσα σε ένα μήνα ένα άλλο option που λήγει 6 μήνες μετά την εκπνοή του πρώτου option. Μπορεί, όμως, να είναι a put-on-a-call που δίνει στον κάτοχο το δικαίωμα να πωλήσει σε ένα μήνα ένα άλλο option που λήγει 6 μήνες μετά την εκπνοή του πρώτου option. Χρησιμοποιείται κύρια από επιχειρήσεις για να καλύψουν τον συναλλαγματικό κίνδυνο σε περίπτωση εξαγοράς ξένων επιχειρήσεων όταν η εξαγορά είναι αβέβαιη.

4) Asian option (or average price option, APO or average rate option, ARO) στο οποίο η αξία του διακανονισμού βασίζεται στη διαφορά μεταξύ της τιμής εξάσκησης του δικαιώματος και της μέσης τιμής του υποκειμένου μέσου σε επιλεγείσες ημέρες της ζωής του option, ή σε μια περίοδο που αρχίζει σε κάποια ημερομηνία μετά την έναρξη του συμβολαίου και λήγει στην εκπνοή του. Η θεωρητική αξία της μέσης τιμής συνήθως είναι μικρότερη από την αξία ενός απλού option διότι ομοιάζει με ένα option με μικρότερη αναμενόμενη ζωή.

5) Lookback option. Στην περίπτωση ενός lookback call παρέχει το δικαίωμα αγοράς του υποκειμένου μέσου στην μικρότερη τιμή που καταγράφηκε στη διάρκεια του συμβολαίου. Στην περίπτωση ενός lookback put δίνει το δικαίωμα πώλησης στην υψηλότερη τιμή που σημειώθηκε στη διάρκεια του συμβολαίου.

6) Contingent premium option. Μία σύμβαση στην οποία ο αγοραστής δεν πληρώνει premium εκ των προτέρων αλλά συμφωνεί να πληρώσει ένα προκαθορισμένο ποσό εάν το option είναι in-the-money στην εκπνοή του, δηλαδή στην περίπτωση ενός call όταν η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος είναι μικρότερη της τιμής αγοράς του υποκειμένου μέσου ή στην περίπτωση ενός put όταν η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος είναι μεγαλύτερη της τιμής αγοράς του υποκειμένου μέσου.

7) Deferred strike option. Επιτρέπει στον αγοραστή να θέσει την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος σε ένα σταθερό ποσοστό επί της τιμής spot σε οποιονδήποτε χρόνο μετά την έναρξη του συμβολαίου. Εάν ο αγοραστής δεν θέσει την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος νωρίτερα, τότε αυτή καθορίζεται με βάση την τιμή spot στο τέλος της ανασταλείσας περιόδου εκκίνησης. Το option αυτό συνήθως αγοράζεται εάν ο αγοραστής εκτιμά ότι το τρέχον επίπεδο της μεταβλητότητας των τιμών είναι σχετικά μικρό.

Expected rate of return = αναμενόμενη τιμή απόδοσης. Ο αριθμητικός μέσος όρος όλων των πιθανών αποδόσεων ενός χρεογράφου ή χαρτοφυλακίου, όπου οι σταθμίσεις αντιπροσωπεύουν τις πιθανότητες υλοποίησης κάθε αποτελέσματος. Άλλως, είναι η αναμενόμενη αξία ή ο μέσος όρος της πιθανολογούμενης κατανομής (probability distribution).

Extendable or retractable bond = παρατεινόμενο ομόλογο. Ένα ομόλογο με δικαίωμα ανάκλησης από τον εκδότη που παρέχει σε αυτόν την ευχέρεια να παρατείνει τη λήξη, στην περίπτωση που δεν ασκήσει το δικαίωμα ανάκλησης, και να επανακαθορίσει την ημερομηνία πληρωμής και την τιμή του κουπονιού. Ο επενδυτής μπορεί να επιλέξει να θέσει το ομόλογο στην τιμή ανάκλησης ή να αποδεχθεί το νέο προσφερόμενο από τον εκδότη κουπόνι.

Extended Custodial Inventory, ECI = πρόσθετο απόθεμα θεματοφυλακής. Πρόκειται για κέντρο αποθήκευσης τραπεζογραμμάτων ευρώ (euro cash depo) εκτός της ζώνης του ευρώ για την εξυπηρέτηση των ταμιακών αναγκών σε ευρώ απομακρυσμένων χωρών. Είναι ένα πιλοτικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στην Ασία όπου λειτουργούν δοκιμαστικά για ένα έτος από εμπορικές τράπεζες (the ECI banks) δύο ταμιακά αποθέματα, ένα στο Χονγκ Κονγκ και ένα στη Σιγκαπούρη. Το πρόγραμμα ECI αποβλέπει στην εξασφάλιση, στις περιοχές όπου αναπτύσσεται, της επανακυκλοφορίας γνήσιων και καλής ποιότητας τραπεζογραμμάτων ευρώ και στην απόσυρση των πλαστών και φθαρμένων τραπεζογραμμάτων. Πλεονάσματα τραπεζογραμμάτων ευρώ και τραπεζογραμμάτια που είναι ακατάλληλα για την κυκλοφορία αποστέλλονται στη Deutsche Bundesbank που ενεργεί εκ μέρους της ΕΚΤ σαν διοικητικός και λογιστικός αντισυμβαλλόμενος των τραπεζών ECI.

Extendible swap = παρατεινόμενο swap. Ο ένας ή και οι δύο αντισυμβαλλόμενοι έχουν την ευχέρεια να παρατείνουν το swap για μια πρόσθετη χρονική περίοδο πέραν της αρχικής ημερομηνίας λήξης.

Extension risk = επεκτατικός κίνδυνος. Είναι ο κίνδυνος αύξησης των επιτοκίων ο οποίος θα επιβραδύνει τον αναμενόμενο χρόνο αποπληρωμής ενός ομολόγου ή δανείου. Στις περιπτώσεις αύξησης των επιτοκίων πέφτουν π.χ οι τιμές των ομολόγων και ο κάτοχος αυτού πρέπει να αναμένει το γύρισμα της αγοράς προκειμένου να προεξοφλήσει το ομόλογο στη δευτερογενή αγορά και να εισπράξει τουλάχιστον το ποσό του κεφαλαίου που επένδυσε. Στις ΗΠΑ, είναι ο κίνδυνος που διατρέχει ένας αγοραστής ενυπόθηκων ομολόγων (mortgage-backed securities) από τις αυξήσεις του επιτοκίου των προπληρωμών. Όταν το επιτόκιο αυτό αυξάνεται, σαν αποτέλεσμα της γενικότερης αύξησης των επιτοκίων, η πραγματική λήξη των ομολόγων παρατείνεται.

Extension swap = επεκτεινόμενο swap. Είναι ένα swap με μία μελλοντική ημερομηνία έναρξης (forward start date swap) η οποία συμπίπτει με την ημερομηνία λήξης ενός υπάρχοντος swap με παρόμοιους όρους. Το extension swap παρατείνει τη ζωή του αρχικού swap.

Extranet = ενδοδίκτυο εξωτερικής πρόσβασης. Βασίζεται στο intranet μιας επιχείρησης και επιτρέπει περιορισμένη εξωτερική πρόσβαση από τους πελάτες της για εταιρικούς ή εκπαιδευτικούς σκοπούς. Χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτό το πρωτόκολλο του internet και το δημόσιο σύστημα τηλεπικοινωνιών. Η περιορισμένη πρόσβαση στο ενδοδίκτυο της επιχείρησης εξασφαλίζεται με firewall, με κωδικό χρήστη (user code), την έκδοση και χρήση ψηφιακού πιστοποιητικού (digital certificate), με κρυπτογράφηση των μηνυμάτων (encryption) ή τη χρήση εικονικών ιδιωτικών δικτύων (virtual private networks, VPN).